

Kéthetente megjelenő magazin | ára: 600 Ft | 83. évfolyam, 17-18. szám | 2018. május 6. | Evangélikus.hu

EVANGÉLIKUS Életo

Versben imádkozni?
Interjú Lackfi Jánossal

Az Úr tenyerén
Madocsi Miklós élete

**Hit, szakma,
közösség**
Borünnep Révfülöpön

Teljes szívvel – Családi és missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben

„Én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!”
(Józsué 24,15)

2018. május 12.

Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium
(Régész utca 34.)

PROGRAM

08:30 Érkezés, regisztráció (AULA/UDVAR)
09:00 Gyülekező, közös éneklés (SPORTCSARNOK)
09:30 Köszöntések (Szabó András esperes és dr. Fábri György felügyelő)
10:00 Kórus (vezeti Szabó Andrásné)
10:20 Igehirdetés (Ittzés István ny. lelkész)
11:00 Szabadon választható programok, csoportbeszélgetések

1. Bibliaóra – az igehirdetés továbbgondolása (Balicza Iván ny. lelkész)
2. Bibliaóra – az igehirdetés továbbgondolása (Zászkaliczky Pál ny. lelkész)
3. Bibliaóra – az igehirdetés továbbgondolása (Ittzés István ny. lelkész)
4. A közel-keleti háborúk és a keresztyénülözés áldozatai
– az egyházi segítség lehetőségei (dr. Fabiny Tamás püspök)
5. Kapcsolatok, család, hagyomány a társadalomtudományi viták
keresztműzében (dr. Fábri György felügyelő)
6. Szolgálat a nyírbátori menekülttáborban (Tárnok Tamás református lelkész)
7. Nézzük együtt és beszéljük meg a Luther-rajzfilmet
(Richly Zsolt rendező, Birkás-Sztrókay Edit történelemtanár)
8. A családfő szerepéről (Szabó András esperes)
9. Család és ökumené
(dr. Réthelyi János és Fritz Judit budavári gyülekezeti tagok)
10. Bemutatkozik a Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség Sion nevelőszülői hálózata
(dr. Szilágyi Júlia és Soltis Lilla, a program szakmai vezetői)
11. Keresztszülőnek lenni (Asztalos Richárd lelkész)
12. Van-e jövője a családnak? (Szeverényi János országos missziói lelkész)

13:00 Ebédszünet (AULA/UDVAR)
Ezután a programok a sportcsarnokban folytatódnak.

14:00 Fialatok bizonyágtétele Pongrácz Máté lelkész vezetésével
14:30 Asztali beszélgetés Bényi Ildikó, Fűrész Tünde és Süveges Gergő részvételével
Moderátor: Szlaukó Orsolya lelkész
15:30 Úrvacsorai istentisztelet, úti áldás, zárógondolatok (dr. Fabiny Tamás)

Az offertóriummal a Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség
Sion nevelőszülői hálózatát támogatjuk.

Egész nap gyermekmegőrzés és gyermekprogramok tizenkét éves kor alatt.
(Tizenkét éves kortól ifik és fiatalok találkozója május 11–12. között. Regisztrálni külön felületen lehet.)
A Menő reformáció interaktív kiállítás egész nap megtekinthető a gimnázium előtt.
Hidegebéd-csomagot a jelentkezési határidőn belül beérkezett igények alapján biztosítunk.
A szeretetvendégséghez süteményeket köszönettel fogadunk.

Jelentkezés:

2018. május 6-ig az eszak.lutheran.hu weboldalon.

További információ: Északi Evangélikus Egyházkerület
Püspöki Hivatala, telefon: 20/824-4111, e-mail: eszaki.kerulet@lutheran.hu.

Víz és bor, nem keverve

Milyen az, amikor az – élet útjára egyébként a keresztség ajándéka nélkül induló – embernek gyermekkor óta megmagyarázhatatlan, kegyelmi jellegű hite van? Talán nem is tud róla, talán csak észrevétlen, lappangó része az életének, vagy csupán egyik felmenője imádkozik konok kitartással azért, hogy térjen meg. Mindegy is. Csak azt érzi biztosan, hogy valami mindig alátámasztja az életét, nem engedi, hogy magára hagyatva létezzen. Lackfi János életébe a felesége hozta el a hitet. Így lett katolikus, így lett része az életének a biztonságot adó, megtartó Isten megismerése. És hogyan vezetett az útja a katolikus keresztségtől a Luther Márton életéről készült rajzfilm forgatókönyvének megírásáig? Sok egyéb mellett erről is beszél interjúnkban a költő, író, műfordító.

És ha már a felnőttkeresztségről esett szó, engedjék meg egy személyes kitérő. Óvakodom attól, hogy párhuzamot vonjak a költő és magam között, de úgy esett, hogy én is feleségem révén, felnőttként találtam rá Istenre. Keresztelómön mindössze két ember volt velem a templomban: a párom és Madocsa Miklós evangélikus lelkész. Tél vége volt, és ilyen apró gyülekezetért akkoriban sem fűtöttek be, így bizony látszott a leheletünk, amikor a

fontos, titokzatos szavakat kimondtuk. Fájdalom, én azóta igen megvénültem, de Istennek legyen hála, Miklós bácsi szelíd, biztató mosolyával ma is velünk van a budavári gyülekezetben. Most pedig eljött az ideje annak is, hogy hosszú, páratlanul értékes, példaeértékű életútját bemutató portréfilm készüljön vele. A dokumentum megnézhető egyházunk központi portálján, az *Evangélikus.hu* oldalon, szövegének szűkített, szerkesztett leiratát pedig e lapszámunkban olvashatják.

Fénykép persze nem örökíti meg az elébb emlegetett keresztelőmet, nem úgy, mint az egyházunk révfülöpi oktatási központjában nemrégiben megrendezett sokadik evangélikus borfesztivált. A méltán népszerű esemény családias, szeretetteljes hangulatát felidéző riportunkból kiderül, hogy a hegyek aranylő levének illatolása és szakértő szájban lögbölése mellett a lelki töltekezésre is jutott idő. Sőt az egyik kép azt is igazolja, hogy az összegyűlteket nem lettek egészen hűtlenek a jó lutheránus hagyományhoz, hiszen a bor mellett Márton testvér kedvenc italáról, a sörről sem feledkeztek el egészen. Ezzel is bizonyítva, hogy ami jó, ami az embernek örömet ad, az mindenkor békében megfér egymással.

■ I. L. L.

Közösségépítő hang

Mondják, az emberi hang a legszebb hangszer. A tiszta énekhez csak tüdő és levegő kell – s a legfontosabbat el ne felejtjük: szív! Az Evangélikus Pedagógiai Intézet által szervezett kórustalálkozóra

összesereglett gyermekek is bizonyították, hogy Luther nem tévedett, amikor liturgiánkban és közösségi életünkben különös fontosságot tulajdonított az énekletnek.

13. oldal

Hit az iskolapadban

„Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, mert ilyeneké a mennyek országa!” Aligha van templomjáró testvérünk, aki nem hallotta még ezt a fontos igét. A gyermekek lelkéhez igyekeznek utat

találni a hitoktatók, sokszor nehéz körülmények között. Az iskolai hit- és erkölcsstanóra választási határidejéhez közeledve az ő munkájukba engedünk betekintést.

42. oldal

Kapaszkodjunk Istenbe!

Anyák napjához is igazodva mutatunk be olyan családokat, amelyekben az Úr a gyermekeken keresztül valamiképpen különleges módon áldotta meg a szülők életét. Olyan közösségek ezek, amelyeket a vérségi köteléken túl az egymást mindenkor megillető, kölcsönös tisztelet, a boldogság fundamentumát adó szeretet és persze az édesanya tart össze. Ők azok, akik minden bajon, nehézségen úgy tudnak átkelni, hogy mindig adnak magukból, de szinte soha nem fogynak el. A családért hozott áldozatot inkább az Úr kegyelmének tekintik, tudva: teljesen mindegy, hol vagyunk, éppen ott kell hűséggel tenni a dolgunkat.

21. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Komlódiné Alföldi Erzsébet közgazdász, könyvelő – Kecskemét. Mára az evangélikus lét beköltözött a mindennapjaimba, a szóhasználatomba, befolyásolja az embertársaimhoz fűződő viszonyomat. Tradicionális evangélikusból láthatóan evangélikus lettem.

Apostagon születtem, ott kereszteltek meg, ott jártam hitoktatásra, és ott is konfirmáltam. Középkorban a fővárosba kerültem, elhagyva az otthoni környezetet és a gyülekezetemet. Abban az időben sem a kor, sem az iskola szellemisége nem ösztönzött arra, hogy vallásom gyakorlásához gyülekezetet keressék. Hosszú időre, majd negyven évre eltávolodtam az evangélikus egyháztól és talán Istentől is. A lelkesünk szokta mondani, hogy jól csak visszafelé tudunk látni. Így vagyok ezzel én is, ezért tudom, hogy Isten viszont egyetlen percre sem távolodott el tőlem. 2006-ban egy *Hegy beszéd* CD meghallgatását követően elmentem istentiszteletre. Boldogan fedeztem fel, hogy ismerem a liturgiát, tudom az énekeket, itthon vagyok. Szeretem az egyházamat, a gyülekezetemet, evangélikus testvéreimet. Nem is tudom, hogyan tudtam olyan hosszú ideig nélkülük élni.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a lathatoan.reblog.hu és a [facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Tehetségpont a soproni evangélikus „elemi”

A Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (Matehetsz) Tehetségálózat csomópontjai a „tehetségpontok”. A tehetségpontok célja, hogy hatékony segítséget adjanak az érdeklődő fiataloknak, valamint az érintett pedagógusoknak és szülőknek a fiatal tehetségek felismeréséhez és kibontakoztatásához.

A 2017–18. évi akkreditációs folyamatban való részvétele eredményeként a soproni Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola az akkreditált

kiváló tehetségpont címet nyerte el, a városban elsőként (!).

Az intézményben tett látogatások során a szakértők megbizonyosodhattak arról, hogy az iskola megfelel a szakmai elvárásoknak, nyolcszáznegyven diákjából tizennégy szakkörben több mint kétszázötven tehetségígéretet gondoznak. Az akkreditáló táblát március 24-én Tremmer Bernadett igazgatóhelyettes és Halvax Julianna tehetségkoordinátor vette át Budapesten.

■ EVÉLET-INFÓ

ORATIO OECUMENICA

Istenünk, mennyei Édesatyánk! Köszönjük, hogy bátran szólíthatunk meg téged kéréseinkkel. Ma, az imádság vasárnapján pedig egyenesen biztatsz minket, hogy egész életünk, minden gondolatunk feléd forduló kommunikáció legyen.

Így jövünk eléd szívünk minden terhével és gondjával most, bízva abban, hogy szeretetedben hordozod kéréseinket szüntelen. Istenünk, köszönjük áldásaidat életünkön, egyházunkon, hazánkon. Áldásod erejével segíts, hogy életünk, szolgálatunk áldás legyen mások számára. Köszönjük a bennünket körülvevő áldott embereket, akik másokért fáradoznak, erejüket nem kímélve.

Urunk, Jézusunk, köszönjük neked az édesanyákat! Hálát adunk önzetlen, áldozatos életükért és mindazért a munkáért, amelyet a családokban és a családjukért végeznek. Köszönjük, hogy megtanítottak minket imádkozni és bizalommal fordulni hozzád kéréseinkkel. Add, hogy szeretetünket és hálánkat ne csak szavakkal fejezzük ki, hanem tetteinkkel is.

Köszönetet mondunk a nagymamáért, a nevelőszülőkéért és mindazokért, akik helytállnak, ha hiányzik az édesanya. Eléd visszük a sérült és széthulló családokat is, a bennünket terhelő konfliktusokat és közösségeink megoldatlan kérdéseit. Békesség Istene, te adj bölcsességet közös dolgaink rendezésében, áldd meg a jó szándékot, erősítsd bennünk a megbocsátás lelkületét, hogy törekedjünk a megbékélésre és a szeretetre egymás iránt.

Gyógyító Istenünk, kezvedbe tesszük gyülekezetünk betegeit. Kérünk, te adj a szenvedőknek gyógyulást. Könyörgünk a gyászoló családokért, amelyek vigasztalásodra vágyódnak. Erősítsd hitünket, hogy benned bízunk, hogy életünkben és halálunkban is a tied vagyunk, és semmi nem választhat el minket tőled.

Jézus Krisztusért kérünk, hallgass meg minket. Ámen.

Húsvét ünnepe után 5. vasárnap (Rogate)

- 4Móz 6,22-27

Imádság és áldás

Egyszerűség. Az igazi áldás pillanataihoz nem kell reflektor és ünnepi pompa. Az áldás legfőbb jellemzője a természetesség, az eredetiség és az alázat. Egyszerű és közvetlen szavak. Lényeget sugárzó gesztusok. A feltűnést messze kerülő közvetlen érintés. Egy pillanat alatt átfórná minden. Egy pillanat alatt meggyógyít. Egy pillanat alatt érezhetővé válik benne Isten közelsége. Igazi csoda minden áldás.

Az áldásnak mi nem a tulajdonosai vagyunk, legfeljebb tovább sugárzó, közvetítői. Az áldás Isten cselekvése az emberi életben. Isten az, aki felsegít, továbbvisz és erőt ad. Az áldás mindig a legjobbkor érkezik, ez a lényegéhez tartozik. Akkor kapjuk, amikor már azt gondoljuk, hogy innen nincs felállás, és nincs kiút. Amikor már feladnánk a tervet, a jövőt és a küzdelmet. Amikor megfutamodnánk, és messzire menekülnénk.

A legjobbkor. Az áldás akkor hangzik fel, amikor a legnagyobb szükségünk van rá. Akkor is megtalál minket, amikor teljesen egyedül vagyunk, és elkönyveltük, hogy senki sem törődik velünk. Nem nyitnak ránk ajtót. Kórházi ágyhoz vagyunk kötve. Csupa vereség az életünk.

A vesztesek megmentője az áldás. Az elesettek talpra állítója. A mindenkori kicsiké. Isten ilyenkor küld követet, angyalt vagy testvért, aki kimondja az éltető és megújító szavakat nekünk. Üres kezünkbe és lelkünkbe egyszerűen beleárad Isten mindent megújító szeretete. Áldással újraindul valami számunkra.

Életünkben nem tűnnek el azok, akik sorsdöntő áldást mondtak ránk. Nem szabad elfelejteni azokat a hangokat és kézmozdulatokat, amelyeket megtapasztaltunk és átélünk. Ezek nem emlékek csupán, hanem bennünk élő és minket ma is éltető lelki kincsek és ajándékok. Több tucat ilyen áldással élek együtt, de most csak egyet emelek ki közülük.

Nemzedékről nemzedékre. Nem sokan tudják ma már az evangélikus egyházban, hogy ki volt az egykori legendás dabronyi lelképásztor, Kakas E. József, aki 1909-től negyvennégy éven át ugyanabban a gyülekezetben szolgált. Rajtam kitörölhetetlen jegyeként élnek az áldásai.

Öt-hat éves kisgyermek voltam, amikor először hívott be a szobájába a gyenesdiási Kapernaum nagyon szerény nyugdíjasotthonában, és megkérdezte, elfogadom-e az áldását. Gyertyát gyújtott, Bibliát nyitott, majd imádkozott velem, és végül szerényen, reszkető, agg kezeivel megáldott.

Az első nyáron, öt-hat évesen fogalmam sem volt, hogy ezek a pillanatok mit jelentenek, de később el sem tudtam kép-

zelni e nélkül a szertartás nélkül az évenkénti balatoni nyaralást. Amíg csak élt, minden nyáron megtette ezt. Tudom, hogy nem csak velem. Nem is tudtam később áldást mondani a gyenesi udvaron úgy, hogy eszembe ne jutott volna az ő indító áldása.

Jó dolog, ha a családban vannak élő, fennmaradó, máig ható mondatok, áldások a régiektől. Nagy érték az egyházban is, hogy az egymást váltó generációk megőrzik a korábbi nemzedékek áldó és éltető szavait. Nagyszülők keze, idős lelkészek szava, szülők mondata vagy legendás öregek átadott kincse ez. Ma is érdemes és sohasem késő törekedni arra, hogy ne gyű-

FOTÓ: PONGO LEONARD / PHMUSEUM.COM

lölködő vagy vádló gesztusokkal és szavakkal éljenek bennünk „eleink”, hanem áldó és éltető örökséggel.

Áronnak és fiainak adta Isten a legeredetibb és legszebb áldó mondatokat egykor. Féltve őrzött és nagyon megbecsült áldó szavak ezek. Mekkora örökség ez számunkra ma is! Amikor felhangzik, beleborsózik a bőrünk a mondatok tökéletes ritmusa és teljességet hirdető, szent harmóniájába. Nem lehet ezt meghatódottság nélkül mondani és hallgatni ma sem.

Az imádság vasárnapján érdemes újra imádkozni éltető áldásért. Ennél fontosabb forrás nem létezik az egyház számára. Így lehetünk áldottak és áldók egyszerre. Imádságban és áldásban.

■ SZABÓ LAJOS

Imádkozzunk! *Urunk, add, hogy áldást kapjunk és áldást adjunk. Urunk, add, hogy ne feledkezzünk el új áldásért könyörögni. Urunk, add, hogy egyházad ma is áldásban élhessen és újulhasson! Mindenek Ura, tégy minket is áldássá szereteteink számára a legkisebbek életében ugyanúgy, mint a legidősebbekében! Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (május 6.) *Uram, az éltet mindenkit, és engem is az éltet, hogy te majd megerősítesz és meggyógyítasz engem!* Ézs 38,16 (Lk 17,15; Jn 16,23b–28[29–32]33; 1Tim 2,1–6a; Zsolt 95) „Csak egészség legyen, akkor minden megvan...” – mondogatják sokan. És ha nincs, akkor...? Könnyű ebbe belekeseredni egy-egy betegséggel szembesülve. Az élete delén súlyosan megbetegedett Ezékiás király szavai ezek, aki az Úrhoz fordult, ezért kapott tőle még tizenöt évet. Betegen, egészségesen csak az Úr éltet. Ő erősít meg, gyógyít meg. „*De ha nem tenné is...*” (Dán 3,18), Jézusért mienk a menny, ahol már nem kell effélékkel kínlódnunk. Rá van szükségünk, mert akinek Istene van, annak van mindene.

Hétfő (május 7.) *Az Úr intését meg ne vedd, fiam, és dorgálását meg ne utáld!* Péld 3,11 (2Kor 13,11; Mk 1,32–39; Zsid 4,1–13) Ki az, aki szereti a feddést? Nem sok emberrel találkoztam, aki elsőre jól fogadta volna. Elszomorodunk, megsértődünk, mert azt gondoljuk, hogy jól tesszük a dolgunkat, és sokszor az ellen fordulunk, aki leleplezett minket. Nehogy így viszonyuljunk a mi Urunkhoz is! Ha ő fenyít, akkor azért teszi, mert szeret. Jó esetben a szülő is a saját gyermekét fegyelmezi. Itt is erről van szó. Isten azokat inti, akik Jézusért az övéi, és azért, mert békességet akar adni nekik (vö. Zsid 12,4–11). Hiszem-e, hogy a mindenható Isten, az én mennyei Atyám mindig a legjobbat akarja nekem?

Kedd (május 8.) *Uram, te vagy Istenem! Magasztallak, dicsérem neved, mert csodákat vittél véghez, ősrégi terveket, való igazságot.* Ézs 25,1 (Zsid 10,23b; Lk 18,1–8; Zsid 4,14–5,10) „Az Úr csodásan működik...” (EÉ 328) Ismerjük ezt az éneket, sokan talán már túl jól ismerik. De ismerjük-e az Urat, aki csodákat vitt végbe? Tudjuk-e Ézsaiással együtt hittel mondani neki, hogy „*te vagy Istenem*”? Ő nagy csodát tett népével, annak ellenére, hogy elfordultak tőle. Ígéretéhez hűen megszabadította őket az elnyomó Babilónia karmaiból. A legnagyobb csoda pedig az volt, hogy Fiát, Jézust adta értünk a keresztre, hogy a bűneinkből megszabadítson. Ráébredtünk-e már, hogy kivel van dolgunk? Engedtünk-e már neki? Ha igen, akkor visszatekintve megláthatjuk tetteit, és hálaival telve dicsérhetjük őt a nagy és a hétköznapi „csendes” csodáiért egyaránt!

Szerda (május 9.) *A megtérés és a higgadság segítene rajtatok.* Ézs 30,15b (Lk 10,41–42; Mk 9,14–29; Zsid 5,11–6,8) A hét közepén sokszor nagy a hajtás, pörög az a bizonyos mókuskerek... Isten egy újabb ézsaiási ígét hoz eléink, és azt mondja: Hova rohansz? Állj már meg egy kicsit! Elfelejtetted, amit vasár-

nap hallottál, olvastál, hogy igazán rám van szükségem? Ézsaiás idejében a saját népe nem akart az Úrra hallgatni. Inkább a saját megoldásaikban bíztak, még gyorsabban akartak hajtani. Az Úr elmondta, hogy nélküle utolérnek azok, amik elől menekülünk. Állj meg, hallgassam meg, mit mond, engedjem, hogy rendbe rakjon, és velem beszéljem meg azt a sok mindent, amit a héten még el kell intéznem. Ez segít rajtam.

Csütörtök (május 10.) *Az Úr vezet majd szüntelen; kopár földön is jól tart téged.* Ézs 58,11 (Jn 14,18; Lk 24,[44–49]50–53; Ap-Csel 1,3–4[5–7]8–11; Zsolt 68,1–19) Nagy ígélet ez az Úrtól mennybemenetel ünnepére, ismét Ézsaiáson keresztül. Elmondja, hogy a körülményektől függetlenül megadja azt, amire szükségem van! Ez az ígélet azonban nem csak úgy lóg a levegőben. Az előzményekben az Úr szerint való bójtról van szó. Amikor már nem a saját céljaim elérése érdekében keresem az Urat, nem pusztán a kedvteléseimnek élek, hanem tényleg szeretném tudni, hogy ő mit akar, és közben észreveszem a körülöttem lévő szükségleteit is. Amikor már nem sokszorozni akarom a javaimat, hanem osztani. Akkor megtapasztalhatom ezt az áldást. Ehhez azonban teljesen ki kell szolgáltatnom magam neki. Van-e bátorságom lemondani arról, hogy a szerintem jó élethez megteremtsem a megfelelő körülményeket, és van-e bátorságom rábízni magam az Úr vezetésére?

Péntek (május 11.) *Magasztalunk, ó, Isten, magasztalunk téged, mert közel van neved azokhoz, akik hirdetik csodáidat.* Zsolt 75,2 (1Pt 2,9; Jn 18,33–38; Zsid 6,9–20) Isten szuverén Úr. Az ember két dolgot tehet, amikor ezzel szembesül. Lázad ellene, vagy leborulva imádja. Ászáf, a zoltáros egyszerűen kijelenti, hogy ők magasztalják őt. Tegyük ezt mi is ma Jézussal. Dicsőítsük az ő fenséges személyét imádságban. Beszéljünk róla, az ő tetteiről másoknak, és megtapasztalhatjuk, hogy egészen közel van.

Szombat (május 12.) *Felüdítem a fáradt lelket, és megelégitem minden elcsüggedt lelket.* Jer 31,25 (Mk 2,15; Jel 4,1–11; Zsid 7,1–10) Jó olvasni ezeket a vigasztaló szavakat. Az Úr Jeremiáson keresztül szólt az ő népének, milyen lesz az, amikor helyreállítja a bűneik miatt szemük láttára összeomlott Júdát. Ebben a fejezetben azonban nagyobb távlatot is nyit. Szól az új szövetségről, amelyet Jézuson keresztül nekünk is felkínál (Jer 31,31 kk.). Ő hív bennünket: „*Jöjjetek éh hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.*” (Mt 11,28)

■ MALIK PÉTER KÁROLY

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

A hónap igéje

Havi igénk a *Zsidókhöz írt levél* 11. fejezetének első mondata. Lexikonba illő, tömör, dogmatikus meghatározásnak tűnik, de a levél szerzője nem annak szánta. Sokkal inkább lelkipozíciós szempont vezette. Korának keresztényeit, gyülekezeteket és egyéneket már tépázta az előre látható keresztényüldözés szele, és voltak, akik meginogtak, menekültek, elhagyták az egyházat és hitüket. Őket akarja erősíteni a levél írója, hogy ne tántorodjanak meg, ne adják fel, mert ez a hit megtartóerő. Később a fejezet a továbbiakban számos példát hoz arra, hogy mi is a hit, mit jelent az ember életében.

Nem a hit meghatározását akarja tehát elméletben megadni a levél írója, hanem azt, hogyan működik a hit, mit ad, mi történik ott, ahol valaki hisz. Így nézzük mi is ezt az igét.

Elsőként azt akarja megértetni velünk, hogy a hit bizalom. Nem valamiféle bizonytalan ismeret tehát, ahogyan sokan értelmezik. Mint az a tanár, aki bizonytalanok diákjainak, amikor az hebegni kezdett, „azt hiszem”-mel tűzdelte meg a feleletét, azt mondta: „Hinni a templomban kell. Itt, az iskolában tudni kell.”

Tényleg vannak dolgok, amelyek úgy működnek, hogy tudni kell, de vannak, amelyek úgy, hogy hinni kell, amelyekhez bizalom kell. Tudás és hit, tudás és bizalom nem zárják ki egymást. Az egész életünk erre a kettőre épül. Ha a tudás gőgjével száműzzük a hitet, a bizalmat, akkor felborul a valóság egyensúlya, és élethetetlen élet köszönt ránk. De ne felejtjük el, hogy ez fordítva is igaz!

Hit nélkül, a remélt dolgok iránti bizalom nélkül nem működne alapvető hétköznapi dolgaink. Azzal a bizalommal szállunk fel buszra, vonatra, repülőre, hogy aki vezet, az képes rá, van jogosítványa – anélkül, hogy erről meggyőződnenek, bízunk az alkalmasságában. Az élelmszerbolt polcáról nyugodtan levesszük az árut, bízunk a gyártóban és a minőségellenőrökben.

De ennél sokkal-sokkal fontosabb dolgokban is a bizalom vezérel minket. Két fiatal jeleket kap egymástól, hogy szeretik egymást, és erre építve úgy döntenek, hogy összekötik az életüket. Biztosan tudják, hogy jó lesz a házasságuk? Nem, de remélik. Az egymásban való hit, a reménységbe vetett bizalom alapján döntöttek. És ha valamikor elvész a bizalom, meginog az egymásban való hit, akkor meg fog inogni az egész házasságuk. Ha egy családban a férj és a feleség között, gyermekek és szülők között megszakad a bizalmi viszony, akkor felbomlik a közösség.

Ha mindennapjainkat, kapcsolatainkat így átszövi és meghatározza a hit bizalma, mennyire így van ez életünk alapjával! Ha Isten és az ember között megszakad a bizalmi viszony, elvesz a hit, akkor megszakad Isten és az ember kapcsolata. Ez a bizalmi válság a bűn. Ahogyan Jézus mondta: „A bűn az, hogy nem hisznek énbennem...” (Jn 16,9) Mert nem mindegy, hogy miben, kiben bízunk, kinek adjuk a hitünket. Az idős Pál apostol az életére visszatekintve azt írja: „...tudom, kinek hittem...” (2Tim 1,12) Arra utal ezzel, hogy az Urában, Jézus Krisztusban

„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés”

(Zsid 11,1)

való hite igaznak bizonyult. Nem csalódott benne. A *Zsidókhöz írt levél* címzettjeinek és nekünk, a modern kor keresztényeinek is ezt üzeni a szerző: aki Jézus Krisztusban hisz, annak van bizalma az élethez, van reménysége, és végül nem csalódik.

Ezt mondja a levél azzal is, amikor igénk második felében úgy fogalmaz, hogy a hit „a nem látható dolgok létéről való meggyőződés”. Nem ezoterikus dolgokról, nem is mennyországról, angyalokról, Isten láthatatlan világáról beszél itt. Hanem azokról

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

a még láthatatlan, jövőben elrejtett dolgokról, amelyeket Isten megígért nekünk, amelyeket eltervezett velünk, amelyek még előttünk vannak. A hívő ember komolyan veszi Isten ígéreteit, épít rájuk, és azok szerint cselekszik, mert meg van győződve arról, hogy Isten megbízható, ígéretei beteljesednek akkor is, ha ebből ma még semmit sem látunk. A hit nyitott ajtó a jövőre. A hit segít, hogy tágabb horizonton lássuk a világot.

Hogy mindez hogyan működik, azt a 11. fejezet hosszan sorolja, azoknak a példáján, akik Istenbe vetett hittel éltek. A hitnek ezzel a meggyőződésével indult útnak Isten szavára Ábrahám, bár nem tudta, hová vezet ez az út. Az Isten szavában, ígéretében való hit vezette Mózeset és népét, ki Egyiptomból, az ígéret földjére. És sorolja a levél írója a sok példát, azokét, akik a hit meggyőződésével ragaszkodtak Isten ígéreteihez. Ők mindannyian tudták, hogy kinek hittek.

Erre bátorít, szólít minket május havi igénk: Jézus Krisztusnak, a minket szerető, értünk meghalt, de feltámadt Úrnak higgyünk! Higgyünk mindannak, amit ő ígér nekünk: a bűnbocsánatnak, a feltámadásnak és az örök életnek!

■ BALICZA IVÁN

Magvetés háza Pestszentimrén

Felszentelték a kastélydombi Luther-kápolnát

„Jézus mondja: Ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” Ez az ige, János evangéliumának egyik mondata (12,24) a magtárat formázó kastélydombi Luther-kápolna alapigéje. A Budapest XVIII. kerületében, Pestszentimrén felépült házat Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke április 14-én szentelte fel ünnepélyes keretek között.

Miközben a szomszédos iskolában gyülekeztek a lelkészek és szolgálattevők, a kápolna melletti udvaron az Új Teremtés együttes zenélt.

Igazán szívet melengető alkalom kezdődött, tudván, hogy erre majdnem száz évet várt a gyülekezet. Hiszen a templomépítés terve először 1930-ban, az *Ágostai hitvallás* megszületésének négy-századik évfordulóján fogalmazódott meg, Sokoray Károly lelkész és Fritsch Ottó felügyelő szolgálati idejében. Az egyházközség ekkor telket kapott a helyi előjáráságtól, de a háború miatt meghiúsult az építkezés. Az evangélikusok nyolcvanöt éven át a református templomban tartották istentiszteleteiket.

Ám a pestszentlőrinci–pestszentimrei lutheránus közösség tagjai mindvégig imádságaikban hordozták a templomépítés ügyét. 2015-ben aztán a presbitérium döntött, 2017-ben, a reformáció kezdete ötszázadik évfordulójának évében pedig állami, önkormányzati és közegyházi támogatással, valamint a gyülekezet áldozatvállalásával megvalósulhatott a közösség szándéka, és Krizsán András Ybl-díjas építész tervei alapján, a Stibli László által vezetett Lőrinci Építő és Fővállalkozó Kft. munkájával fölépült a kastélydombi Luther-kápolna.

A templom Magvetés elnevezésű hangja Gombos Miklós harangöntőmester öntődjében készült 2017-ben. A bevonu-

lás után először e harang megszentelésével kezdődött az ünnepi alkalom. A harangot először Bajkó Ferenc pestszentlőrinci presbiter, a *Magyarharangok.hu* honlap szerkesztője kondította meg, a zárókó elhelyezését pedig Szabó József és Schukkert Katalin jelentette be.

Korányi András lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora ezután egy zoltárt olvasott fel, majd Krizsán András építész adta át a kulcsokat a püspöknek. A templom ajtaját Horváth-Csitári Boglárka, a pestszentimrei evangélikus fiókegyház beosztott lelkésze nyitotta ki.

A liturgiai részben Gáncs Péter püspök, Győri Gábor esperes és Horváth-Csitári Boglárka szolgált. Jelen volt Szemerei János püspök, Kondor Péter megválasztott püspök, illetve a testvérgyülekezetek képviselőiben Martti Pitkänän és Arto Antturi finn lelkész, valamint Edwin Pech lengyel pásztor is.

Gáncs Péter Lk 19,40, Jézus szavai alapján hirdette az igét: „...a kövek fognak kiáltani.” A templomszentelés szolgálatát szintén a Déli Egyházkerület lelkészi vezetője végezte, a *Confirmát* pedig az összes jelen lévő lelkész együtt szólaltatta meg, majd Szluka Lídia énekművész, kántor szolgált énekkel.

A templomszentelés utáni közgyűlésen először is ajándékkal és virággal köszöntötték a megjelent előljárókat, majd

beszédük hangzottak el. A kormányzat nevében Fülöp Attila egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, a Déli Egyházkerület nevében Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelő, a XVIII. kerületi önkormányzat részéről pedig Ughy Attila polgármester szólott. A Pesti Egyházmegyét Krizsán Zoltán felügyelő, a református egyházat Hajdú Bálint Kadosa lelkész képviselte. A felszólalások sora a külföldi testvérgyülekezetek lelkészeinek köszöntésével folytatódott, s a pestszentimrei „magvetők” egyike, Hulej Enikő is – aki megbízott

lelkészként szintén szolgált itt – kifejezte a kápolna felszentelése fölött érzett örömet.

A közgyűlés Gáncs Péter püspök zárogondolataival ért véget. Ezután a vendégek az iskolában állófogadáson szelhetették fel a gyülekezet által készített tortákat.

A programok zárásaként az orosházi Credo együttes előadta Győri Gábor esperes szerzeményét, a *Semper reformari* című, Luther életéről szóló könnyűzenei oratóriumot.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

A Szentlélek szelével haladni

Közgyűlés a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

A Soproni Egyházmegye székhelyén, Harkán tartotta – Mesterházy Balázs esperes és Gosztola Szabolcs felügyelő meghívására – tavaszi ülését április 13-án a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Közgyűlése. Az elnökség és a kerületi tisztségviselők jelentései mellett támogatási kérelmek, valamint az egyházkerületi felügyelőválasztás témája volt napirenden.

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

A gyűlés Ihász Beatrix beledi lelkész áhítatával vette kezdetét, majd – a határozatképesség megállapítása és az előző ülés jegyzőkönyvének ismertetése után – Szemerei János püspök jelentése hangzott el. Az egyházkerület lelkészi vezetője nemcsak a reformációi emlékévként eseményeit idézte fel beszámolójában, hanem összefoglalta az eltelt hatéves ciklus tanulságait is. A jövő kihívásai között elsősorban a fogyatkozó kis gyülekezetek erősítését, a lelkészi ellátottság megoldását, illetve a bővülő oktatási és diakóniai intézményrendszer magas színvonalának fenntartását említette.

A püspök kitért aktuális témákra is. „Egyházunk útkeresésének egyik fontos példája, hogy zsinatunk hosszasan foglalkozott az egyházi jogi személyiség belső szabályozásának kérdésével. Kerületünk vezetése és magam is azon az állásponton voltunk, hogy olyan belső szabályozási formát kell találni, amely gyülekezeiteink, közöttük a legkisebbek jogi mozgásterét is segíti, és nem akadályozza. A másik nagy és fontos kérdés a lelkészi – illetve hittanári – életpályamodell elké-

sztítése és bevezetése. Az elvekben nagyjából egyetért az egyházi közvélemény, de a részletek még kidolgozásra várnak, illetve a hiányzó források előteremtése sem tűnik egyszerűnek” – fogalmazott.

Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő a jelentésében az elmúlt év eseményeinek, élményeinek felidézése mellett szintén a kerület előtt álló feladatok fontosságát emelte ki. „Mindenképpen az önfenntartó egyház lenne a cél, mellyel sok – nem csak anyagi jellegű – problémánk oldódna meg” – hangsúlyozta. Egyházunk helyzetét a hajó képével szemléltette, találó módon továbbgondolva a metaforát. „Vannak, akik meg vannak róla győződve, hogy az ő erejük viszi a hajót, olyan nagy erővel húzzák a lapátokat, hogy majd beleszakadnak. Vannak, akik azt hiszik, ők szereltettek motort a hajóra, így már csak hátra kell dőlni, és minden megy magától. Vannak, akik látják, hogy rossz irányba megy a hajó, és azt hiszik, az a megoldás, ha ők a hajófedélzeten megfordulva megindulnak a helyes irányba. Vannak, akik állandóan át akarják rendeztetni a hajó berende-

zését, hátha attól jobban halad. Vannak, akik mindent ki akarnak dobni a sok felesleges súly miatt. És vannak, akik a többieket akarják kidobni, merthogy miattuk van a vihar, az ellenszél, ezért nem halad a hajó” – mondta Mészáros Tamás. Hajónkat csak a Szentlélek szele viheti helyes úton révbe – állapította meg.

Ezután Verasztó János kerületi missziói lelkésznek, Schermann Gábornak, a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat kerületi felelősének, valamint dr. Horváth József kerületi ügyésznek a jelentése hangzott el. Kovács László, a Dunántúli Harangszó szerkesztője – Koczor György terjesztési felelős nevében is – az egyházkerületi lap működésének anyagi hátteréről, valamint a jövőre vonatkozó tervekről adott tájékoztatást.

Kissné Kárász Rózsa, a kerületi jelölőbizottság elnöke beszámolt arról, hogy az egyházkerületi felügyelői tisztségre két személy kapott jelölést, de csak egyikük, Mészáros Tamás vállalta a jelöltséget. A közgyűlés tagjai nyílt szavazással, egyhangúlag elfogadták az ő nevét tartalmazó „jelöltlistát”. (A választásra az egyházkerületi presbitériumokban április 20–29. között került sor.)

A közgyűlés ezután a beérkezett kérelmekkel foglalkozott. Határozatot hozott a veszprémi templomtorony felújításának, a somlószőlői parókia fűtőkorszerűsítésének, a barcsi parókia- és templomtető javításának, illetve a kaposvári zárándokház kialakításának a támogatásáról.

Az utolsó napirendi pont keretében a jelen lévő esperesek beszámoltak az általános tisztújítás egyházkerületi és egyházmegyei fordulójának aktuális állásáról, majd Sztruhár András, az egyházzenei bizottság tagja az április 28-án Nagykanizsán tartandó kerületi kórustalálkozóra hívta fel a jelenlévők figyelmét, Szemerei János pedig a lelkészi ellátottság terén várható változásokról tájékoztatta a közgyűlés tagjait. Végül a házigazda, Mesterházy Balázs esperes kapott szót: elbúcsúzott a testülettől, mivel családjával együtt Indiába készül, 2018 őszétől egy éven át missziói szolgálatot végez.

■ – AM –

Gyülekezeti hittanverseny-döntő

Közel háromszázötven résztvevővel, valódi ünnepként zajlott a huszonegyedik országos evangélikus hittanverseny gyülekezeti döntője. A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának Gyülekezeti és Missziói Osztálya által szervezett vetélkedőnek április 14-én az Evangélikus Hittudományi Egyetem és a zuglói evangélikus templom adott otthont. A kiváló bibliaismereti felkészültségről számot adó csapatok ezúttal az ószövetségi Dávid király történetével kapcsolatban mérhették össze tudásukat nyolc állomáson.

A diákok megmutatták, hogy a gyülekezeti hittanórákon alaposan elsajátították a történeteket. Eligazodtak Izrael térképén, és választ adtak a történeti kérdésekre is.

Közös énekléssel kezdődött a nap a Közel zenekar közreműködésével, majd két lelkész – Balogh Éva, a gyülekezeti és missziói osztály gyülekezeti referense és Németh Zoltán osztályvezető – Dávid király életéről tartott dialógusáhitatot. A jelenlévőket Koltainé Somogyi Lilla gyermek- és ifjúsági referens, a rendezvény főszervezője köszöntötte.

A nap folyamán számos színes program várta a jelenlévőket. Raffai Balázs, a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium és Kollégium tanára *Biblia ihlette kémiai kísérletek – Próféták a laborban* címmel lebilincselő és különleges interaktív kémiaórát tartott. A Kemeneshőgyész–Magyargencsi Társult Evangélikus Egyházközség és a Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért és Gyermekekért Egyesület csapata egész napos kézműves-foglal-

kozást rendezett, míg a délután folyamán az Esztergomi Evangélikus Egyházközség Mustármag bábcsoportja tartott izgalmas előadást.

Az eredményhirdetés előtt Kovács Zsuzsánna és Bolya Dániel vezetésével és a Buba Banda kíséretével lehetett táncolni, illetve óriás társasjátékokon játszani. Az egész napos együttlét áldással zárult.

Az idei hittanverseny feladatsorát Kodácsy-Simon Eszter egyetemi adjunktus, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Valláspedagógia Tanszékének vezetője állította össze az intézmény hallgatóival közösen egyetemi óra keretében. A teológushallgatók nemcsak az országos döntő előkészítésében, hanem – számos önkénteshez hasonlóan – a helyszínen, az egyes állomások feladatainak gördülékeny lebonyolításában is aktívan részt vettek. A rendezvény előkészítését a gyülekezeti és missziói osztály részéről Koltainé Somogyi Lilla és Szidoly Roland végezte.

■ GALAMBOS ÁDÁM

A XXVII. országos evangélikus gyülekezeti hittanverseny eredményei

1-2. osztályos korosztály

1. Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség
2. Filadelfia Evangélikus Egyházközség
3. Kaposvári Evangélikus Egyházközség
3. Szügyi Evangélikus Egyházközség
5. Bakonytamási Evangélikus Egyházközség
6. Békéscsabai Evangélikus Egyházközség
7. Kispesti Evangélikus Egyházközség
8. Szegedi Evangélikus Egyházközség
9. Büki Evangélikus Egyházközség
10. Ceglédi Evangélikus Egyházközség
11. Acsai Evangélikus Egyházközség
12. Vadosfai Evangélikus Egyházközség

3-4. osztályos korosztály

1. Egyházasdengelegi Evangélikus Egyházközség
2. Budakeszi Evangélikus Egyházközség
2. Kemeneshőgyész–Magyargencsi Társult Evangélikus Egyházközség
4. Soproni Evangélikus Egyházközség
4. Ikladi Evangélikus Egyházközség
4. Szegedi Evangélikus Egyházközség
7. Kispesti Evangélikus Egyházközség
7. Keszthely és Környéke Evangélikus Egyházközség
9. Békéscsabai Evangélikus Egyházközség
9. Miskolci Evangélikus Egyházközség
9. Pilisi Evangélikus Egyházközség
12. Büki Evangélikus Egyházközség
13. Győri Evangélikus Egyházközség

5-6. osztályos korosztály

1. Kaposvári Evangélikus Egyházközség
2. Bakonytamási Evangélikus Egyházközség
3. Kecskeméti Evangélikus Egyházközség
4. Acsai Evangélikus Egyházközség
4. Miskolci Evangélikus Egyházközség
6. Kemeneshőgyész–Magyargencsi Társult Evangélikus Egyházközség
7. Budavári Evangélikus Egyházközség
8. Ceglédi Evangélikus Egyházközség
9. Órimagyarósdai Evangélikus Egyházközség
10. Gyulai Evangélikus Egyházközség
11. Beledi Evangélikus Egyházközség
11. Budapest-Zuglói Evangélikus Egyházközség
13. Egyházasdengelegi Evangélikus Egyházközség

7-8. osztályos korosztály

1. Kaposvári Evangélikus Egyházközség
1. Miskolci Evangélikus Egyházközség
3. Szegedi Evangélikus Egyházközség
4. Bakonytamási Evangélikus Egyházközség
5. Órimagyarósdai Evangélikus Egyházközség
6. Budavári Evangélikus Egyházközség
7. Békéscsabai Evangélikus Egyházközség
8. Csomádi Evangélikus Egyházközség
9. Kispesti Evangélikus Egyházközség
10. Tótkomlói Evangélikus Egyházközség
11. Ceglédi Evangélikus Egyházközség
12. Soproni Evangélikus Egyházközség
13. Bátorterenyé–Szúpaták–Pásztói Evangélikus Egyházközség

FOTÓ: CAPRAS VIKTOR

Sokszínűen, de egy egyházban

Csupán kétbetűnyi a különbség a keresztény és a keresztényen szavak között, ám valós eltérés nincsen, hiszen mindannyian Krisztust követjük – jelentette ki Fabiny Tamás A keresztény–keresztényen dialógus kihívásai című konferencián. A Keresztény–Zsidó Társaság április 16-i tanácskozást megnyitó előadásában a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke elmondta: a felekezetek közötti párbeszéd alapvető feltétele, hogy mindenki a saját hitében legyen bizonyos és nyitott.

FOTÓ: KISS TAMÁS

A budapesti Gellért Szálló Gobelin termében a társaság ügyvezető elnökeként felszólaló Fabiny Tamás úgy fogalmazott: az a fontos, hogy a más felekezetűekkel folytatott dialógus során ne a *másikról*, hanem a *másikkal* beszéljünk. Hozzátette: Krisztus az eggyé válást, a külvilág számára látható egységet várja el követőitől. Walter Kasper német teológust idézve a püspök három korszakra osztotta a kereszténység történetét: a katolicitás korára, a felekezetek – az elváló irányzatok – korára és az ökumené korszakára. Ez utóbbit a 1910-ben a skóciai Edinburghban tartott missziói konferenciától számíthatjuk, ahol először mondták ki a résztvevők, hogy a keresztény felekezetek csak egymással összefogva közvetíthetik hitelesen Krisztus üzenetét.

Az ökumenikus útkeresés hasonlóan jelentős mérföldköveként említette Fabiny Tamás azt, hogy Ferenc pápa 2016 októberében részt vett a svédországi Lundban megrendezett, a reformáció

jubileumi évét megnyitó rendezvényen. Ferenc pápa új egységet hozott, s így a zarándok egyházként úton lévő keresztények új támogatást kaphatnak ahhoz, hogy közösen találjanak rá a kegyelemre, az irgalmasságra és a megtérésre – emelte ki az evangélikus elnök-püspök.

Mások mellett felszólalt a tanácskozáson Beer Miklós katolikus főpásztor is. A Váci Egyházmegye püspöke személyes emlékeit felidézve arról beszélt, hogy az ökumenikus törekvések példát adnak a világ más béketörekvéseinek. A keresztény–keresztényen–zsidó párbeszéd mellett nem maradhat el az iszlámmal való dialógus, és ehhez hasonlóan, az ökumené példáját követve, küzdenünk kell az országban tapasztalható politikai megosztottság ellen is – jelentette ki Beer Miklós. A reformációi emlékévé megértette velünk, hogy Isten nem egyformaságot vár tőlünk, hanem azt, hogy képesek legyünk egységet teremteni a szeretetben – mondta a megyés püspök.

Máté-Tóth András, a Szegei Tudományegyetem Vallástudományi Tanszékének vezetője előadásában a keresztény vallás szociológiai rétegeit elemezte. A professzor arról beszélt, hogy míg a hetvenes években a tudományos felmérések során a kutatók a hívőktől az akkor és azóta is többségben lévő „maguk módján vallásosakon” át az ateistákig terjedően öt csoportba osztották a megkérdezetteket, addig ma már az embereknek a valláshoz való viszonyát feltáró kutatás jóval árnyaltabb képet mutat. Megkülönböztetnek a vallásban szellemi-lelki komfortban élő „otthon lévőket”, illetve sajátos spirituális igénnyel fellépő „keresőket”, és jól elkülöníthető a fundamentalisták, illetve a vallási populisták csoportjai is. Az előbbi, szektás jellegű vallásosság arra törekszik, hogy a hitük rendszerében rendelt szabályokhoz feltétlenül igazodva már itt a Földön megvalósítsák Isten országát, míg az utóbbi irányzat inkább az egyházi működésnek a normál társadalmi létehez illeszthető módjait helyezi előtérbe.

A felekezetek közötti dialógust a kisegyházak szemszögéből értékelve szólt fel a konferencián Szigeti Jenő, az Adventista Teológiai Főiskola Újszövetségi Tanszékének professor emeritusa. A Hetednapos Adventista Egyház nyugalmazott lelkipásztorja elmondta, hogy bár a keresztény hit a Krisztus által megvetett ősi alapra épül, a történelem során a tanításnak mindig léteztek eltérő értelmezései. Úgy vélte, ki kellene fejlesztenünk az együtt és egymásért élés etikai normáit, s legalább ennyire fontos lenne, hogy az állam neutrális szereplőként munkálkoddjon az állam-társadalom-egyházak alkotta viszonyrendszerben, s egyik felekezetet se tekintse számára fontosabbnak a másiknál. A másik megértése inkább kötelesség, míg az egyetértés Isten rendkívüli, ritka adománya – hangsúlyozta a professzor. Úgy vélte, hogy az erőszakos eszközökkel végzett missziós tevékenység csupán lélekhalászat, mert csak szabad lelkű embereket lehet valóban megnyerni. Meg kell értenünk, hogy csak egy egyház van a világon, Isten egyháza, s minden tagjának a közös jó keresésére kell törekednie – zárta gondolatait Szigeti Jenő.

■ ILLISZ L. LÁSZLÓ

Dies academicus az imádságról

„Közéletes közlételek” – Dobai Lili író, költő szavai adták a mottóját az Evangélikus Hittudományi Egyetem április 18-i dies academicusának, azaz akadémiai napjának, amelynek ezúttal az imádság állt a középpontjában.

A Közel együttes zenei szolgálatával indult a nap a díszteremben, majd dr. Szabó Lajos professzor, az egyetem rektora köszöntötte az egybegyűlteket. Unokájával együtt végzett, személyes esti imádságairól vallva elmondta: jó lenne, ha a nap végén mindenki úgy érezné, „jó volt”.

Pángyánszky Ágnes, a gyakorlati intézet vezetője kiemelte, hogy szükségünk van az elcsendesedésre, az Istenhez való odafordulásra, majd felkérte Bodó Sára református teológust, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanszékvezető docensét, hogy – *Imádság a zaj korában* címmel – tartsa meg előadását.

Assisi Szent Ferenc, az imádság mestere címmel Varga Kapisztrán, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola tanára arról beszélt, hogy a ferences rendet alapító Szent Ferenc a napi zsolozsmán kívül nem mondta meg, hogy mit és hogyan kell imádkozni, sőt ő maga sem imádkozóvá, hanem inkább imádsággá vált, és titkolni igyekezett, ami benne történt, miközben Istennel beszélgetett.

Pángyánszky Ágnes ezután bemutatta a gyakorlati teológiai imádság-kutatócsoportot. Az evangélikus kezdeményezésű, ökumenikus összetételű csoport tanulmánykötetet szeretne megjelentetni, amelyben az imádság teológiáját és gyakorlatát vizsgálják meg többféle aspektusból. (Témák: imádság és életkorok; imádság mint az egyén interperszonális kapcsolata Istennel;

Jézus, aki imádkozni tanít; a csend kultúrája; szakrális tárgyú imáversek; az imádkozás ökumenikus hagyományai; a lelkigyakorlatos kultúra; a pusztai atyák spiritualitása.) Evangélikus részről – mások mellett – tagja a csoportnak Balog Eszter, Balogné Vincze Katalin, Birkás-Sztrókay Edit, Dávid Adél, Érfalvy Lívia, Hajdich-Szmola Patrik, Joób Máté, Kővári Magdolna, Pángyánszky Ágnes, Percze Sándor, Pintér Zsuzsanna, Sefcsik Zoltán, Szabó Lajos és Szabóné Mátrai Marianna.

Csáky-Pallavicini Zsófia klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, hittanár, lelkigondozó *Mondd el, hogyan imádkozol – megmondom, ki vagy...* címmel tartott előadást arról, hogy az ember személyiségének érése és imádságos élete milyen összefüggésben lehet egymással.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatóinak énekkari szolgálata – közreműködött: Finta Gergely és Fekete Anikó – után Lackfi János József Attila-díjas költővel beszélgetett Fabiny Tamás püspök az író imádságos életéről, belső vívódásairól és a teopoézisről.

A nap programját Gáncs Tamás és László Virgil evangélikus lelkészek doktortá avatása zárta. Zárszót Fabiny Tamás püspök mondott.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

FOTÓK: KISS TAMÁS

Messiás.ma Nyíregyházán

Ha zsúfolt nézőtérről, telt házról nem beszélhetünk is, de értő fülek és nyitott lelkek fogadták a Várkonyi Mátyás Színtársulást április 17-én a Nyíregyházi Egyetem Kodály termében. A szabolcsi megyeszékhely evangélikus közösségeiből, intézményeiből Laborczy Géza evangélikus lelkész szervezőmunkája nyomán sokan felfigyeltek arra a lehetőségre, hogy Händel halhatatlan remekművét újragondolva, a mai kor emberére tekintettel vitte színre az Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, a Rocksínház egykori alapító-igazgatója.

FOTÓ: MESSIÁS.MA

A *Messiás.ma* című darab új műfajt is teremtett: rockoratorikus passió. Várkonyi Mátyás átdolgozása nemcsak új hangzást hoz a műhöz, de a Biblia különböző részeiből új magyar fordításban szólal meg a Händel által válogatott szöveg.

A reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára időzített alkotás nyíregyházi bemutatójának közönségét Hafenscher Károly evangélikus lelkész, a kormányzati Reformáció Emlékbizottság miniszteri

biztosa köszöntötte, majd Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke mondta el gondolatait az eredeti remekműről. Georg Friedrich Händel fő művét az a felismerés hatja át, hogy van Messiás, van vigasz, van megoldása az életnek. A legdrámaibb pillanatokban is ennek a bizonyosságát közvetíti az oratórium, ezért féleleműző zene. A ma emberének különösképpen nagy szüksége van erre, mert napjainkban „több a fóbia,

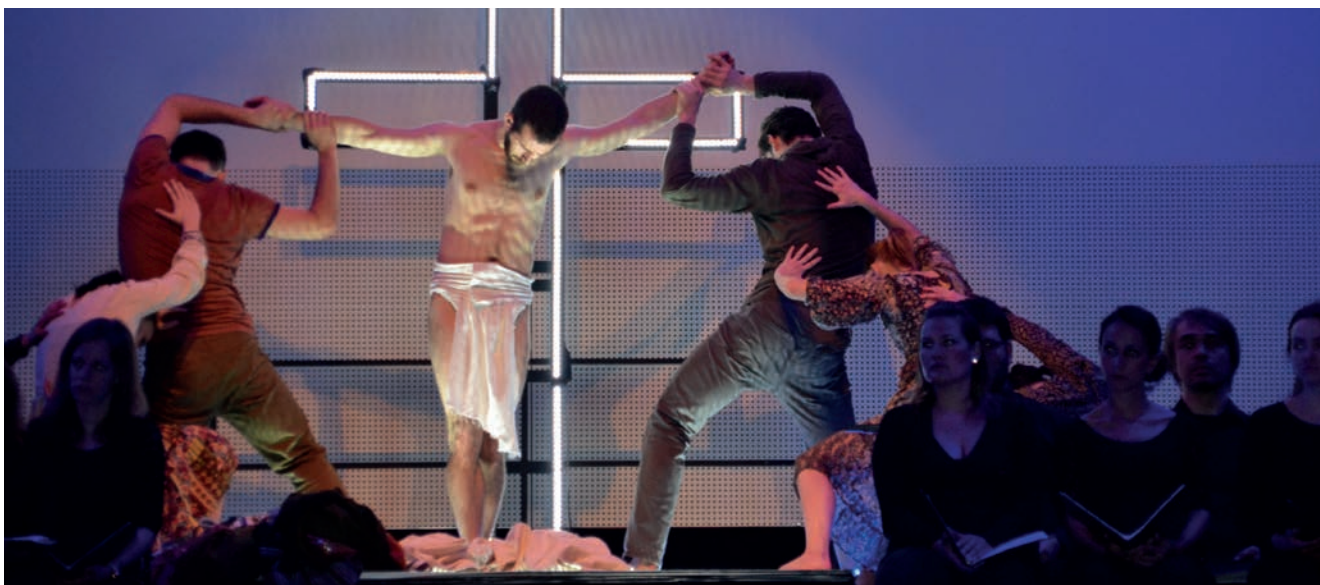
a félelem, a szorongás” – mutatott rá a református lelkészi vezető.

A zenészek hangolásának diszkrétan beszűrődő zajaira rezonálva Fabiny Tamás a nézőtéren ülőket is hangolódáshoz segítette. Mielőtt a világi térben megkezdődött volna a szakrális zene, illetőleg előadás, az evangélikus elnök-püspök a Szentírásból idézett (Jn 1,41–42). Annak a reményének adott hangot, hogy a korszerű eszközökkel színre vitt *Messiás* nyomán a néző azt a Jézus Krisztust találja meg, aki ma is követésére hív bennünket.

A Várkonyi Mátyás által újragondolt produkcióban mértéktartó és a händeli mondanivalónak alárendelt koreográfia segíti a megértést, kiváló táncosok közreműködésével. A barokk hangzást a világ-hírű Liszt Ferenc Kamarazenekar, valamint az Új Liszt Ferenc Kamarakórus idézi meg, a fiatal füleknek népszerűbb hangzások – mint a beatbox, elektronikus effektek – a Rock Theater Band hangszerei révén szólalnak meg.

Az előadók között a klasszikus oratóriumok világából érkezett művészeket éppúgy találunk, mint rockszínházi vagy épp a musicalszínpadokról ismert előadókat. Egymástól távoli műfajok, stílusok fúziójából jön létre ez az összművészeti alkotás, amelyhez nem utolsósorban a jelmeztervező is hozzá tud tenni. Mint mindenki: mértékkel, ízléssel, hozzáértéssel, alázattal. Mert remekművekhez csak így szabad.

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

Szívvel-lélekkel zengett az ének

Evangélikus diákkórusok országos találkozója

„A zene kitűnő nevelő, mely az embereket békésebbé, szelídebbé, erkölcsösebbé és okosabbá teszi. Aki ért ehhez a művészethez, rendszerint jóra hajló ember.” Luther Márton megállapítását szem előtt tartva egyházunk oktatási intézményeiben fontos szerepet tölt be a zene, a kórusmuzika. Mindezt mi sem bizonyítja jobban, mint az evangélikus diákkórusok országos találkozója. Az Evangélikus Pedagógiai Intézet április 14-i rendezvényére tizenhat énekkar érkezett a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumba és templomba, hogy ismét találkozzanak, élményt nyújtsanak egymásnak, megmutassák, hogy az éneklés gyönyörködtet, felszabadítja a lelket.

Korán kezdődött a nap, reggel már 9 óra körül elkezdődtek a helyszíni próbák a fasori evangélikus templomban. A délelőtti program evangélikus himnuszunk eléneklésével és Csepregi András iskolalelkész igei szolgálatával indult, majd Majorosné Lasányi Ágnes, az Evangélikus Pedagógiai Intézet vezetője, illetve Kende K. Gusztáv, az egyházzenei bizottság elnöke köszöntötte a jelenlévőket.

A délelőtti koncerten hét énekkar (a budapesti Szehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium kórusa, az albertirsai Campanella gyermekkar, a pápai Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola, a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, a soproni Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola énekara, a nyíregyházi Túróczy Zoltán Evangélikus Óvoda és Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola gyermekkara és a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola ifjúsági vegyes kara) mutatkozott be változatos, igényes műsorával.

Egy kis levegőzés és rövid ebédszünet után kora délután ismét megtelt a templom az ünnepi hangverseny második részének résztvevőivel és közönségével. Közös éneklést követően a házigazda lelkész, Aradi György igei köszöntése és Szebik Attilának, az egyházzenei bizottság tagjának gondolatai nyitották meg a délutánt.

A hangverseny kilenc fellépő kórusa (a Deák Téri Evangélikus Gimnázium ifjúsági kórusa, a nyíregyházi Luther Márton Evangélikus Kollégium énekara, a budapesti Szehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium énekara, a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangéli-

kus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium leánykara, a miskolci Veczán Pál leánykar, az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium énekara, a békéscsabai Arrisus ifjúsági vegyes kar, a soproni líceumból érkezett

Éneklő ifjúság minősítő hangversennyel is egybekötötték a programot. Háromtagú zsűri értékelt és adta ki kategóriánként a minősítéseket az ezt igénylő kórusoknak. Tagként Mocskonyiné Tallér Edit, a KÓTA Ifjúsági Bizottságának tagja, zene-tanár, karnagy, valamint Oláh Gábor, a Baptista központi énekkar művészeti vezetője, a Magyar Rádió énekkarának volt énekművésze működött közre, a zsűri elnöke pedig Kamp Salamon, a Lutheránia ének- és zenekar Kossuth-díjas karnagya, a Zeneakadémia professzora volt.

A nap végén, az eredményhirdetés előtt Fabiny Tamás elnök-püspök igei gondolatai hangzottak el, majd a várva

FOTÓ: VINCEZTE LÁSZLÓ

Rauch András kórus, illetve a Deák Téri Evangélikus Gimnázium énekara) színvonalas énekléssel ajándékozta meg a közönséget és egymást.

A jelen lévő hatszáz diák, karnagyai, kísérő pedagógusai és minden vendég tartalmas napon vehetett részt, amelyen megmutatkozott a diákok lelkesedése, zeneszeretete és a muzsikálás közösségformáló ereje. Az idén először nemcsak találkozásra került sor, hanem egyfajta megmérettetésre is, hiszen a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Egyesületek Szövetségének (KÓTA) felhívására

várt oklevélosztás következett a szakmai bizottság döntése alapján. A hosszú nap végén sem tántorodtak el az énekléstől a résztvevők, hiszen a Budapesten elszállásolt kórustagok karaokeparti keretében vezették le a nap izgalmait. Eközben a karnagyok részletes értékelésen tájékozódhattak énekkaruk asznapi teljesítményéről.

Vasárnap a fővárosi állatkertben barangolhattak az énekkarok tagjai, és a napsütésben élvezhették a megérdemelt pihenést.

■ KUTYÉJNÉ ABLONCZY KATALIN
LIPTÁK KATALIN

Ki a kereszt teológusa?

Fabiny Tamás püspök
Északi Evangélikus Egyházkerület

Az *Evangélikus Élet* egyáltalán nem bulvárlap, most mégis egy igazi botrányt, ráadásul az egyházat érintő világbotrányt kell az olvasóval megosztanom. Ne gondoljon senki anyagi vagy erkölcsi visszaélésekre vagy valamilyen pikáns politikai tartalomra. A kereszt botrányáról szeretnék szólni. Arról, amelyről Pál apostol így ír: „...a keresztéről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje. [...] Nem tette-e bolondsággá Isten a világ bölcsességét? [...] miközben a zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük...” (1Kor 1,18–23)

A kereszt teológiája: botrányos teológia. Ezt a botrányt képviselte Pál apostol, majd a reformátor Luther Márton. Híres-hírhedt wittenbergi tételei között a 92. és a 93. így szól: „Távozzanak azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: »Béke, béke!« – de nincs béke! Tegyétek jól a dolgukat azok a próféták, akik azt mondják Krisztus népének: »Kereszt, kereszt!« – de nincs kereszt!” Luther itt – Jer 6,14 és Ez 13,10 nyomán – az ószövetségi kor úgynevezett udvari prófétáira utal, akik hamis békességet hirdettek. Erkölcsi és tanításbeli züllés közepette az egyházban sem lehet békesség. Az egyház prófétái szolgálata ezért Krisztus keresztjének radikális meghirdetése és vállalása kell hogy legyen.

Amit 95 tételében Luther megfogalmazott, az még csak előjátéka volt annak, amit aztán fél évvel később, az 1518. április 26-án tartott heidelbergi disputáció keretében részletesen is kifejtett. Figyeljünk a dátumra: mindez éppen ötszáz évvel ezelőtt történt! Csepregi Zoltán szellemesen írja a *Magyar Luther Füzetek* (sorozatszerkesztő ifj. dr. Fabiny Tibor) 8. köteteként 1999-ben megjelent *Heidelbergi disputáció* utószavában, hogy a 95 tétel közzétételkor Luther még nem reformátor volt, hanem pápista. Az ő reformatori felismerése, az úgynevezett „toronyélmény” 1518 tavaszához köthető.

Evangélikus testvéreim! Lehet, hogy azt a bizonyos ötszáz éves jubileumot ezekben a napokban kell ünnepelnünk? Persze a reformáció nem egyetlen mozzanat, hanem folyamat, amelynek magunk is részesei vagyunk.

Ama 1518. év tavaszára a hivatalos egyház már valósággal össztűz alá vette Luthert, így kívánatosnak tűnt, hogy tegye egyértelművé álláspontját. Ő ahelyett, hogy tompított volna a megfogalmazáson, még radikálisabb lett. Már nem egyszerűen a búcsúval kapcsolatos visszaélésekkel foglalkozott, hanem

általában az egyház küldetésével. Ez szerinte Krisztus keresztjének következetes vállalása. Itt tesz határozott különbséget a dicsőség teológusának és a kereszt teológusának a szemlélete között. A 21. tételben így fogalmaz: „A dicsőség teológusa a rosszat jónak, a jót rossznak mondja; a kereszt teológusa azt mondja, ami a valóság.”

A tétel indoklásában megszólal a „solus Christus”, „egyedül Krisztus” reformatori elve: míg az ember „nem ismeri a Krisztust, nem ismeri a szenvedéseiben elrejtőzködő Istent sem. Ezért többre becsüli a cselekedeteket a szenvedéseknél, a dicsőséget a keresztnél, az erőt az erőtlenségnél, a bölcsességet a bolondságnál és általában a kellemeset a kellemetlennél”. Krisztus keresztjében tehát a kellemetlen, a szenvedés, az erőtlenség és a bolondság találkozik.

A keresztény embernek is keresztet kell hordoznia. Egy későbbi iratában Luther az egyház ismertetőjegyei között hangsúlyosan beszél a keresztéről: „Külsőleg is megismerhető a keresztényi szent nép az üdvösséges szent keresztben, azon, hogy el kell szenvednie minden szerencsétlenséget és üldözést, minden megpróbáltatást és bajt [...], hogy hasonlónak legyen urához, a Krisztushoz. És mindezen szenvedések indító okának egyedül annak kell lenni, hogy erősen ragaszkodik Krisztushoz és Istennek igéjéhez: s így a Krisztusért szenved.”

Kísértésként persze mindig ott van a dicsőség útja: az egyház lehetne a napos oldalon, a sikeresek, az örök győztesek, a szenvedők iránt érzéketlenek közösségében. A keresztet megtagadó egyház azonban eltávolodik Krisztustól. Jézus mellbevágóan fogalmaz: „Jaj néktek, mikor minden ember jót mond feleletek...” (Lk 6,26; Károli-fordítás)

Ha valaki, akkor Dietrich Bonhoeffer a kereszt teológusa volt. Nemcsak mártírhálálával, hanem egyebek mellett azzal a bűnvallásával is, amelyet az egyház nevében *Etikájában* papírra vetett: „Az egyház megvallja [...] féltékenységét, a nehézségek előli kibúvákat, veszedelmes engedményeit. A kivetettekől és megvetettekől többször megtagadta a kötelező könyörületet. [...] Saját elnémulása folytán vétkes lett az egyház a felelősségteljes cselekvés, a helytállás bátorságának és elszántságának elvesztésében, nem volt kész szenvedni azért, amit helyesnek ítélt.”

Jézus, Luther és Bonhoeffer szavai megbotránkoztatók. E mostani, ötszázadik évfordulón meg kell magunkat kérdezni: a dicsőség teológusai vagyunk, vagy ezt a világbotrányt is vállalva a kereszt teológusai? ■

Befogadó és közösségi egyház

Nagy Ádám mérnökinformatikus szakon is tanul

Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkeszi hivatásra készülő hallgatóit szöveljük meg indíttatásukról, a szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Nagy Ádám negyedéves teológus-lelkesz szakon hallgatót a pályaválasztásáról, a fiatalok megszólításáról, a közösség fontosságáról és a teológia szeretetéről is kérdeztük.

– **Miért választottad a teológiát?**

– Kalandos út vezetett ide. Nagyon jó, motiváló ifjúsági közösségbe jártam. Ezenkívül azért választottam, mert szerettem volna többet tudni a Bibliáról, hitről és vallásról. Már otthon rendszeresen olvastam a Bibliát, valamint magamtól is utánanéztem egyes teológiai kérdéseknek. Először az Óbudai Egyetemre jelentkeztem, ott ma is mérnökinformatikát tanulok.

– **A teológia és az informatika látszólag távol áll egymástól. Nálad hogy találkozik ez a két terület?**

– Szeretek tanulni, új dolgokat megismerni, nyitott vagyok a tudásra. Az informatikában is az motivál, hogy sok újdonsággal megismerkedhetek. A teológián teljesen más ismeret táru fel előttem. Szeretek órára készülni, elmélyedni bizonyos kérdésekben.

– **Mit jelent számodra a teológia ismerete?**

– A tanulás azért fontos nekem, mert ha egyszer kikerülök egy gyülekezetbe, akkor ott valóban szeretnék helytállni, azaz egy közösség megbízható vezetője lenni. A gyülekezetben a közösséget tartom az elsődlegesnek, szeretném, ha tudnám majd építeni.

– **Hogyan lehet ma egy keresztény közösséget építeni?**

– A fiatalokat kell megszólítani és a gyülekezetbe integrálni. Rajtuk keresztül több generációt is el tudunk érni. Nagy hangsúlyt kell fektetnünk arra is, hogy megtartsuk és képezzük azokat a testvéreinket, akik már ott vannak a gyülekezeteinkben. Általuk egyfajta láncolat alakulhat ki, a gyülekezeti tagok ugyan is fontos ismereteket tudnak a fiatalabb generációnak is átadni.

– **Mivel lehet ma az ifjúságot megszólítani?**

– Mint minden generáció, így a fiatalok is a közösséget keresik. Úgy gondolom, ők azért ülnek le a számítógép elé, mert bár különböző játékokon keresztül, de a közösséget és az együtt játszás örömeit kívánják megélni. Amennyiben megtalálják ezt az örömet az ifjúságon, akkor nem a számítógép előtt próbálnának együtt lenni...

– **Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a Rendszeres Teológiai Tanszék demonstrátora vagy. Miért fontos neked a rendszeres teológia?**

– Szeretek logikusan gondolkodni, ez a rendszeres teológiában nagyon fontos. A logikus gondolkodás mentén a bibliai

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

alapokon próbáljuk rendszerbe foglalni azt, amit a hitünkről el tudunk mondani.

– **A hallgatói önkormányzatnak [HÖK] több éven keresztül is tagja voltál. Mit jelent számodra a teológián megélt közösség?**

– Különböző pozíciókban voltam tagja az önkormányzatnak, de mindig az motivált, hogy a társaimért tegyek, azért, hogy a tanulmányaim mellett kikapcsolódni és szórakozni is legyen alkalmuk a különböző szervezett programokon. A belső koordinátori feladatomban az volt, hogy segítsen a kollégisták együttélését. A kollégiumi közösségben a HÖK-kel arra törekedtem, hogy úgy éljünk együtt, hogy ne terhére legyünk egymásnak, hanem örömeire, hogy egymásban megtaláljuk az értékeket.

– **Melyik a számodra különösen meghatározó bibliai íge?**

– „Amint szeretnétek, hogy az emberek veletek bánjanak, ti is úgy bánjatok velük!” [Lk 6,31] Igyekszem úgy gondolkodni és úgy élni, hogy azt mérlegeljem, nekem mennyire esne jól, ha velem azt tennék, amit én cselekszem másokkal. Például igyekszem figyelni a kisebb dolgokra is, akár a buszon, hogy ne akadályozzak másokat. Az ilyen egyszerű helyzetektől ez kiterjed addig, hogy ha egy közösségben látom, hogy valakinek rosszabb napja van, akkor igyekszem mellé állni, öt néhány jó szóval segíteni. Úgy gondolom, ha ezt az ígét a gyülekezetekben jobban meg tudnánk élni, akkor az erős, befogadó egyházat eredményezne.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Gyere gyébékára!

Anyukák, apukák, keresztszülők! Önök pontosan tudják, hogy mikor, hogyan kezdjék el (kereszt)gyermeküket bevezetni a gyülekezet életébe? Lehet, hogy a legalapvetőbb információkkal sem vagyunk tisztában, pedig ha tudjuk, mikor, hol, kik, milyen programmal várják a gyerkőcöket, akkor örömmel visszük el őket, sőt a naptárunkba is be tudjuk írni, hogy még véletlenül se maradjunk le róla. A kelenföldi hírlevél szellemes módját választotta a figyelemfelhívásnak és a „toborzásnak”.

- Nem hangzik rosszul...
- Akkor várlak jövő vasárnap!
- Várj! Persze, persze, de tulajdonképpen miről is beszélsz?

Na, igen. Sokszor hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy ami számunkra természetes, az másoknak nem feltétlenül az. Vannak kifejezések, melyek a mi szóincsünkben gyermekkorunk óta megtalálhatók, de valaki még csak nem is hallott róluk. Lehet, hogy sokszor ezzel van a baj. A kommunikáció hiányával. Milyen sokszor akadályt képez! Miért is várjuk el, hogy az ezer teendő, program, feladat mellett az emberek még arra is szakítsanak időt, amiről azt sem tudják, micsoda?

- Igazad van, ne haragudj! Máris kifejtem! Képzeld, a kelenföldi evangélikusoknál

az a hagyomány, hogy – a hónap első vasárnapját kivéve – a fél 11-es istentisztelettel párhuzamosan az alagsorban, a gyülekezeti teremben a gyerekeknek is nyújtunk lelki táplálékot. A „gyébéká” a gyermekbiblikör rövidítése, ami tulajdonképpen egy játékos együttlét, ami közben megismerik a gyerekek a bibliai történeteket. Közös énekléssel, játékkal, beszélgetéssel, izgalmas feladatokkal, kézműveskedéssel várjuk a gyerekeket, ahol lehetőségük nyílik barátokkal találkozni vagy épp újakat szerezni. Hároméves kortól egészen konfirmációig szívesen látunk bárkit, és biztosítani tudlak, hogy életkornak megfelelő, izgalmas, játékos tevékenységben lesz része!

- Tényleg nem hangzik rosszul... sőt így még jobban! Már csak egy kérdésem

maradt: kikre is bízom rá a gyermekeimet?

- Igen, tudom, ez sem utolsó szempont. Őszintén mondom, hogy nem kell aggódnod, szuper csapatot mutathatok be neked. Az óvodás korosztállyal felváltva Harmati Eszti és Benke foglalkozik, akik – velem együtt – a gyermekbiblikörön nőttek fel, valamint jómagam, Ittész Eszter óvodapedagógus. Az iskolásoknak Harmati Dóri és Rákóczy-Kiss Eszter teszi felelhetővé a vasárnap délelőttiüket, illetve Szontaghné Kocsis Dorka néni nyugdíjas tanító és Gueth Niki gyógypedagógus vezet be a gyerekeket a Biblia rejtelmeibe. Természetesen rugalmasan kezeljük a helyzetet, általában ketten vagyunk ott, egyvalaki az ovisokkal foglalkozik, egyvalaki pedig az iskolásokkal. Az elején közös énekléssel hangolódunk az alkalomra, Dorka néni, Bali Cili zenetanár vagy jómagam vezetésével.

- Köszönöm szépen, így már minden világos! Ott találkozunk!

(Ittész Eszter fiktív beszélgetése egy kelenföldi anyukával)

■ *Forrás: Kelenföldi Evangélikus Hírlevél, 2018. tavasz*

Magától

A kertünk tele van gyönyörű hóvirágokkal. Idén különösen korán kibújtak a földből a zöld hajtások. Hároméves unokámmal vizsgáljuk a hófoltokból kibukkanó növényeket.

- Nézd, ez itt a hóvirág. És innen fog kibújni a fehér kis virág – mutatok a zöld levelek közt a virágkezdeményre.

- Aha, magától – feleli Gergő.

Estéknél nagyon szereti nézegetni a holdat. Rendszeres esti program, hogy az emeleti ablakon kinézünk, és megkérjük, hogy hol van, és milyen alakot ölt éppen.

- Hú, ma de szép fényesen világít! Látod ott azt a kiflit? Napról napra dagadni fog, és nemsokára telihold lesz...

- Igen – ámul Gergő –, magától.

Pár nap múlva legkisebb unokámra vigyázok. Kettesben ülünk a kanapén, ölemben a három hónapos kisbaba. Játsszunk, nevetgélünk, tornázzunk, nagyon jól lehet kommunikálni vele. Ámulok és bámulok,

hogy életében még csak anyatejet kapott, és mégis hihetetlen tempóban gyarapszik, fejlődik, okosodik. „Magától...” – cseng a fülemben Gergő mondása. És közben egy fohász fogalmazódik meg a szívemben: Uram, köszönöm, hogy körülöttünk oly

sok minden magától nő, pompázik és ragyog. Segíts, hogy minél többet meg tudjunk őrizni teremtett világod szépségéből!

BENCE JUDIT

■ *Forrás: Kelenföldi Evangélikus Hírlevél, 2018. tavasz*

Értékes vagy csak divatos?

Ferge Béla tanár út tartott előadást iskolánk kilencedik évfolyamának *Értékes vagy csak divatos?* címmel.

Ferge Béla a diplomáját a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Jazz Tanzékén szerezte. Dobosként különböző zenei műfajok neves művészeivel játszott együtt. Részt vett több hazai

és külföldi zenei fesztiválon. Számos hanghordozón közreműködött, többek között Pege Aladár International Jazz Workshop, az After Crying zenekar. Az első évtized és Patrick McMullan ír népzeneész *Down and Out* című lemezén. Szerepelt Szabó István Európa-díjas filmjében, *A napfény ízében* is. Húsz éve oktat zenét. Az utóbbi tíz évben a szentendrei Vujicsics Tihamér zeneiskola zsámbéki tagintézményében dolgozik. Kilencedik éve foglalkozik értelmükben akadályozott és halmozottan sérült gyermekekkel Budapesten, a Bárczi Gusztáv Készségfejlesztő Speciális Szakiskolában, valamint a Magyar Williams Szindrómás Társaságnál. A tanítás során nagy hangsúlyt fektet az alkotókészség (kreativitás) megélésére, felszínre hozására és annak fejlesztésére.

Az előadásban a laikusok számára is élvezhető és érthető módon jelentek meg a muzsika különböző arcai. A zenei alapelemek vizsgálata mellett zenetörténeti, szociológiai, esztétikai kérdések is felszínre kerültek a következő témakörök szerint: A zene eredete. Mi a zene? A különböző zenei stílusok és műfajok gyökerei. A zene hatása. Milyen a „szép zene”? Milyen hatással vannak ránk a zenei alkotások? Van-e a zenének célja? Mi az üzenete a 21. században? A zene valóban mindenkié? Rögtönzés, alkotás, kreativitás. A zeneipar. Mi döntünk, vagy a reklámpar mondja meg, milyen zenét hallgassunk? Értékes vagy csak divatos?

■ Forrás: Merítés – a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium hírlevele, 2018. március

Húsvét a tengeren túl

Negyedik húsvétunkra készülünk Kanadában. Ezt nagyon furcsa leírni, hiszen bár rengeteg minden történt velünk, mégis úgy tűnik, mintha csak pár napja érkeztünk volna meg Budapestre.

Ittlétünk legelején igyekeztem életünk minden részét megszervezni. Ez majdnem sikerült is, egy dolog maradt ki: a templom. Találtam ugyan egy gyülekezetet, ahová elmentünk párszor, de mivel sajnos nem volt náluk vasárnapi iskola, kislányaink pedig nehezen ülnek végig egy istentiszteletet, így eléggé hébe-hóba tudtunk csak elmenni.

Két évvel ezelőtt húsvétvasárnapon egyedül mentem templomba. Váltottuk egymást Bálinttal: én mentem a közeli templomba délelőtt, amíg ő vigyázott a gyerekekre. Délután pedig én maradtam otthon, amíg Bálint elment a nagyon távoli, magyar nyelvű istentiszteletre. Délelőtt az utcán alig páran tébláboltak, és a templomunk (egy óriási, gyönyörű centrális épület) kongott az ürességtől. Sírva mentem haza. Jézus az életét áldozta értünk, és ez senkit nem érdekel. Elhatároztam, hogy az én gyermekeim nem nőhetnek így fel.

Szervezett gybk-kutatásba fogtunk, végigjártunk minden, észszerű távolságban levő templomot, ahol még tartanak vasárnapi iskolát. Meglepően kevés van. Végül egy baptista gyülekezetnél kötöttünk ki, ahol nagy szeretettel fogadtak minket. Emma oszlopos tagja lett a vasárnapi iskolának, a karácsonyi műsorban is szerepelt, a most kétéves Márti pedig lelkesen nyüstöli a legkisebbeknek fenntartott játékszobában a plüssöket.

Hálát adok Istennek, hogy nem engedett el minket, még akkor sem, amikor nekünk minden fontosabbnak tűnt, mint órá figyelni. Eddigi tapasztalataink alapján (amelyek Ottawa belvárosára koncentrálnak, tehát nem éppen reprezentatív a mintánk) sajnos

elmondható, hogy a húsvét ünnepe nem sokat jelent az itteni átlagembernek. Még kevesebbet, mint a karácsony. Decemberben, „hála” a minden ajtóban ácsorgó Santa Clausnak, legalább mindenki észreveszi, hogy valami történik. Húsvétkor azonban még ennyi sincsen. Bár csokinyuszikat itt is lehet kapni, a legtöbben pusztán örömmel nyugtázzák, hogy egy pénteki napon nem kell dolgozni menni. Ennyi.

Hogy adjuk tovább az örömhírt? Hogy mondjuk el az embereknek úgy, hogy érdekelje őket? Gyermekeim miatt soha nem foglalkoztatott jobban ez a kérdés, mint most.

TÖRÖK LILI

■ Forrás: Kelenföldi Evangélikus Hírlevél, 2018. tavasz

HUMOROSAN EVANGÉLIKUS

A skót és az ördög

A skót egy ördögöt talál a szobájában, és ráripakodik:

- Hát te meg hogy kerültél ide?
- A kéményen keresztül jöttem.

A házigazda már nyúl is a telefon után, ám az ördög visszafogja a kezét.

- Könyörgök, ne telefonálj a papnak!
- Ki gondolt a papra? A kéményseprőt hívom, hogy lemondjam a holnapi kéménytisztítást!

Új testamentum

- Te Kohn, hallom, kikeresztelkedett a legidősebb fiad! Ezt a szegyet...!

Hát mit fogsz most csinálni?

- Ugyanazt, amit az Örökkévaló tett, amikor hasonló helyzetbe került.
- Hmm... Miért? Ő mit csinált?
- Hát egy új testamentumot!

Köszönet

Friss jogosítványos lány először viszi haza az édesanyját. Amikor megérkezik, az anya kiszáll, és azt mondja:

- Nagyon szépen köszönöm!
- Szívesen, máskor is - mondja a lány.
- Nem neked szóltam - válaszolja az anya -, hanem Istennek!

Alkudozás

Az Úr Ádámhoz:

- Ádám, teremtek neked egy asszonyt! Ő lesz a legcsodálatosabb, a legvonzóbb, a leghűségesebb, álmaid asszonya lesz.
- És mibe fog ez nekem kerülni?
- Csak a két kezedbe és a két lábadba.
- Hmm... és mondd, Uram, mit tudnál kihozni egy oldalbordából?

■ Forrás: Lutherrózsa - a Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, 2018. március

Szeretettel várjuk a gyülekezeti, intézményi híreket, hírleveleket! Kérjük, az elektronikus dokumentumokat - pdf formátumú anyagokat - e-mailben az evtallozo@gmail.com címre, a nyomtatott kiadványok egy-egy példányát a szerkesztőség postacímére szíveskedjenek küldeni: 1085 Budapest, Üllői út 24. Továbbá szívesen fogadunk a Tallózóban a Facebookon vagy blogokon publikált írásokat, amelyekről még nincs tudomásunk. A „felajánlásokat” az említett e-mail-címre várjuk. Köszönjük!

Közösségi szolgálat a szeretet jegyében

A soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium tanulói közösségi szolgálat keretében részt vettek a Határok Nélkül Alapítvány szervezésében lebonyolított adománygyűjtésen.

Mindenütt csomagok és dobozok a soproni Szent Márton Házban, ahol az elmúlt két hétvégi sikeres tescós gyűjtés eredményeként százket láda tartós élelmiszer gyűlt össze. Ebből készítették a rászoruló hűsvéti adományait a ház munkatársai. Hatvan csomag hajléktaloknak, hetvenhat csomag a magányos, beteg időseknek, százhetvennyolc dupla csomag a gyermekes, rászoruló családoknak - de ez a szám a cikk megírása

idején naponta emelkedett... Köszönet mindazoknak, akik ezt lehetővé tették!

■ Forrás: Merítés - 2018. március

„Az élet játék - játszd!”

Ennek a félévnek a reggeli áhítatai számára Kalkuttai Teréz élethimnuszának sorai adják a kiindulópontot, és éppen a címéli sor adta meg az alaphangját a 2017/2018-as tanév március 10-i, tavaszi csendesnapjának, amely - immár hagyományosan - a családi életre nevelésről szólt.

Az élet játék - épp ezért nem mindegy, milyenek a játékszabályok, mennyire vesszük komolyan őket, és mennyire érezzük, hogy az életnek, annak minden örömeivel, nehézségével, önmagában való értéke van. A játékot nagyon komolyan kell venni! Ez a gondolat járta át a kezdőáhitatot, amelyen egy alkalmi kisleveles - Lévai Tünde (zongora), Dóka Bende (gitár) és Maczkó Márk (cajón) - kísérette az éneket.

Az áhítat után tíz csoportba oszlott a diákság, melyből kilenc nagyjából egyforma volt, egy pedig nagyobb (mivel a jelenlévők létszáma miatt az utolsó pillanatban át kellett szervezni a dolgokat, a tízből végül is kilenc lett). A társaság fele lelkészeket, hittanárokat hallgathatott meg, akik a család, a szerelem, a társkeresés spirituális, hitbéli kérdéseit

járták körül, a társaság másik fele pedig szakemberek (családvédelmisek, védőnők stb.) előadásait hallgathatták meg. A nagyobb csoport tagjai a büki evangélikus gyülekezet lelkészének, Simon Rékának és Tóth Kornél teológushallgatónak az előadását hallgatták meg, akik a beszélgetés elején a Szélrózsára hívták a hallgatókat. Eközben a tanárok stresszkezelési, relaxációs gyakorlatokat tanultak.

Az előadás után hosszabb szünet volt, amikor mindenkinek alkalma nyílt alaposabban megismerkednie a Szélrózsával. A második előadásra a hallgatók cseréltek, így mindenki hallhatott egy hitéleti és egy szakmai előadást is. A tanárok a második blokkban sem tétlenkedtek, saját élmény alapján közösségépítő játékot tanultak.

A záróáhitatot a Szélrózsa-szervezők tartották. Első lépésként képek segítségével, nyereményosztogatással kísérve az egész iskolának meséltek a találkozóról, majd az általuk tartott áhítat szavaival lett vége a jól sikerült csendesnapnak.

HEGEDŰS ATTILA *iskolalelkész*

■ Forrás: Merítés - 2018. március

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Minden jó adomány

„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosságok Atyjától száll alá, akinél nincs változás vagy változásnak árnyéka.” (Jak 1,17; Károli-fordítás)

Hát igen, lebuktam. Luther nem szerette ezt az újszövetségi iratot, én meg szeretem, mert a kegyelem után annyira mindenben szeretnék szépülni az Úrnak. Szóval szó sem lehet arról, hogy szalmának ítélem Jakab levelét.

Különösen kedves ez az igevers azóta, hogy a volt vőlegényem megkérte a kezemet. Nem tudom, ezt ki hogyan éli meg, de nekem minden eltökéltségem ellenére kicsit félelmetesnek tűnt a végső elköteleződés. Míg a mesékben a királylány boldogan mond igent, és ugrik fejest a házasságba, én rongyosra morszolgattam a levelet, amelyben feltette nekem a nagy kérdést: igent mondok-e. Imádkoztam és imádkoztam. Vártam, hogy jön valami angyal vagy legalább egy kis puttó, hogy útba igazítson életem nagy döntése előtt. De csak nem történt semmi.

Ha józanul végiggondoltam, se tudtam jobban, mit szeretnék. Bár mindketten felnőttek voltunk, és komolyan indultunk neki ennek a kapcsolatnak, az világos volt, hogy nem ismertük meg egymást alaposan, és ez az egész sokkal komolyabb, mint addig bármilyen döntésem, amelyet az életben meghoztam. Az idézett ige sem hozott látomást, nem hallottam hangosan szólani sem az Urat, csak olyan jóféle békességem lett.

Amikor társért imádkoztam, azt kértem, hogy Isten vezessen, és ne engedjen butaságot csinálni. Ha nem jó felé igyekszem, jó pásztoromként tereljen el onnan; ha erősködnék, akkor is legyen jószágonnal mellettem, és Atyámként őrizzen. Aztán jött ez a fiú. Először nem volt benne semmi különös, nem is értettem, hogy mi tetszett meg neki bennem, hiszen nem próbáltam felhívni magamra a figyelmét. Határozott volt és kitartó. Nem én csináltam, hogy érdeklődjön irántam, hanem megtörtént velem. Úgymond kaptam. Mi több, ajándékba kaptam, hisz semmit nem tettem érte.

Kezdték már megérteni, hogy ha az Úrtól kaptam, akkor erre vezet tovább az életem útja, és igent mondtam. Most, huszonkét évvel és öt gyerekkel később elmondhatom, hogy időnként bizony nem ártott elővenni ezt az igét. Mert nekünk is össze kellett csiszolódnunk. Mindketten keményfejűek vagyunk, határozottak és konokak. Ráadásul vérmérsékletben nagyon különbözök. Kellett és kell hát tanulnunk azt, hogy együtt tudjunk élni. Mégis, viszsza tekintve azt látom, hogy jól kiegészítettük egymást sok-sok áldott alkalommal. És bizony, átsegített azóta párszor ez az ige az autizmussal élő legkisebbünknek az elfogadásában is.

Amikor nehéznek tűnik a teher, járhatatlannak az út, nagyon jó erre a biztató szóra figyelni: felülről kaptam, jó ajándék, és ebben nincsen változás.

■ FÜLLER TÍMEA

Van Isten, kapaszkodjunk bele

Különleges sorsok napjainkból

Sára, Ráhel, Ruth, Anna – csak néhány jól ismert bibliai példa a különleges anyasorsokra. Az utcán, a kútnál vagy a piacon velük találkozóknál talán nem is sejtették, mennyi bánat- és örömkönnny, reménytelen kétségbeesés és bizakodó fohász vagy megalázó magyarázkodás jellemezte mindennapjaikat – mindez a legnagyobb ajándék, azaz az anyaméh gyümölcse, vagyis a hőn áhított, de érkezni csak nem akaró gyermek miatt. Mert nekik – és férjeiknek – a gyermekáldás előtt még egy hitpróbán kellett átmenniük. Nem kell azonban több ezer évet visszamennünk az időben, ha hasonlóan szép és megindító életutakat szeretnénk megismerni; elég, ha csak evangélikus házuk táján „nézünk a bölcső mélyére”. Anyák napja alkalmából hadd mutassak be négy – hiszem, az Úristen által megáldott – sorsot. Az elgondolkodtató történetek sok olvasónak adhatnak megerősítést vagy bátorítást.

Márti és Tamás még húszévesek sem voltak, amikor eldöntötték: jóban, rosszban egész életükben egymás társai lesznek. Közös jövőjük tervezésénél azonban nemcsak az elképzelt jó dolgokat írták össze, hanem a lehetséges rosszakat is. Így – környezetük néhány példáján okulva – még az esküvő előtt megegyeztek: ha ne adja Isten, a baba váratna magára, nem fogják megvizsgáltatni, melyikük miatt történik mindez. „Még véletlenül sem akartuk, hogy egy vitában ez a téma vádaskodás alapja legyen köztünk” – idézte fel Márti.

Várva várt fészeklakó

A fészekrakás örömteljes, ám próbatételekkel teli korszaka hamarosan elkezdődött a fiatalok életében. De minden nehézséget szívesen vállaltak, hogy az újszülött fészeklakó minél pihepuhább otthonba érkezzen. Mindhiába. Egy idő után nemcsak a hónapok kezdtek el ólomlábakon járni, hanem az évek is egyre reményvesztettebben teltek. Ez utóbbiakat már szinte számolni sem merték. Talán jól is tették, mert őket is megdöbbentette volna, hogy tizenhét esztendő múlt el a boldogító igen kimondása óta.

Látva kitartó hűségüket, akkor már a Teremtő is ígért mondott, és a harminché évesen édesanyává lett Márti boldogan szoríhatta magához a leggyönyörűbb kislányt a világon. Mindez harmincegy évvel ezelőtt történt. Az egykori kis fészeklakó már maga is rég kiröpült,

hogy a saját otthonát alakítsa pihepuha fészekké, de magával vitte szülei példáját, akik azóta is jóban-rosszban hűségesen kitartanak egymás mellett.

Isten munkatársa

Kulichné Szokol Julika édesanyjának az anyasága sem úgy kezdődött, ahogy azt egy fiatal feleség elképzei.

„Szüleim komoly, hívő fiatalokként indultak a házasságba. Az első gyermekük még otthon, a nyíregyházi tanyavilágban

született 1951-ben, de születés közben agyvérzést kapott. Huszonhét éves koráig kisagyban élt, csont és bőr kisgyerekek maradt, akinek igazán tudata sem volt. A második baba két évvel később született, de nyolc hónapos korában egy influenzajárvány elvittte. Édesanyámat az akkor nagyon megviselte. Apukám volt, aki húzóerőnek bizonyult ebben az összeomlott állapotban: »Van Isten, akkor kapaszkodjunk bele!«

Így aztán valahogy lassan kijöttek a gödörből. Sőt, hála Istennek, annyira megerősödtek a hitben, hogy utána egy pillanatig sem gondolták azt, hogy ez után a két tragédia után ne lenne több gyermekük. Az Isten pedig hat egészséges gyermekkel ajándékozta meg őket. Ma már huszonhat unokájuk és hét dédunokájuk van” – meséli Kulichné Szokol Julika.

Neki is hat gyermeke született. Hogy mennyire volt példa a gyermekkori nagy családnak, arra így válaszol: „Mi nagyon szerettük egymást a testvéreimmel, és mindannyiunknak nagy családja lett. ▶

Kulich Tomi, Kriszti, Ancsi, Misi, Julcsi és Ági

A férjemmel úgy indultunk a közös életünkbe, hogy sok gyermeket szeretnénk, illetve amennyit Isten ad. Őszintén bevallom, hatnál többet nem volt bátorságom vállalni, ez lelki vívódást is eredményezett nálam. Valószínűleg a legkisebb születésekor egy fáradtabb időszakba kerültem, mert akkor építkeztünk. Emlékszem például, hogy nagy pocakkal súroltam a konyha frissen lerakott kővét.”

Sokan azért nem vállalnak egynél több gyereket, mert úgy érzik, akkor saját maguknak kellene sok mindenről lemondaniuk. Mit gondol erről ő?

„Emlékszem, nagylány voltam már, amikor megfogalmaztam magamban, hogy nekem sokkal többet ér az, hogy sok testvérem van, mint ha például divatos csizmám vagy bundám lenne. Amikor anya lettem, és sorban születtek a gyerekek, biztos, hogy időnként nekem is voltak önsajnáló gondolataim. De ahogy nőttek, egyre több mindent be tudtam, be tudtunk pótolni a férjemmel. Például mindig is álomom volt eljutni Olaszországba. Öt évvel ezelőtt a házassági évfordulónkra a gyermekeink befizettek minket egy egyhetes útra.”

Mind a hat gyermeke gyönyörű – a legidősebb már kétgyermekes anyuka –, diplomások, dolgoznak, kivéve a legkisebbet, aki most fejezi be egyetemi tanulmányait.

„Én a gyerekek születését örömként éltem meg, és jó volt látni őket, ahogy felnőnek. Hitem szerint amikor egy gyermek a földre születik, a kegyelem színpadára lép. Azaz lehetőséget kap arra, hogy megtérjen, más szavakkal: az elsődleges célja, hogy keresse az Istent. Ebben a folyamatban pedig egy anya az Isten munkatársa, mert az első lépés a megszületés, ezt követi az újjászületés. A férjemmel együtt hittel vállaltuk a gyermekeinket, és csak imádkozni tudunk azért, hogy ők is megmaradjanak a hitben.”

Egy mai Ábrahám

Még anyák napján sem ejtünk sok szót az édesapákról, pedig nem egy országban külön napon köszöntik őket. Ebben az összeállításban hadd hozzam az olvasók elé Pali történetét, aki közel két éve napról napra megtapasztalhatja azt a csodát, amelyet Ábrahám élhetett át, amikor sok évtized után végre magához ölelhetette Izsákot.

Nemcsak Pali, de ifjú felesége is hívó, templomjáró családból származott, ahol

Kulich Mihály és felesége, Julika

a nyitott Biblia mindennap az asztalon volt, a családtagok közül pedig többen is betöltöttek gyülekezeti tisztséget. Igazi próbatétel volt mindannyiuk, de különösen is Pali számára, amikor több mint húsz évvel ezelőtt el kellett temetni az akkor még negyvenes éveiben járó feleségét.

Néhány évvel később az egyedül maradt férj Isten újabb ajándékát élhette át: az Úr társat rendelt mellé, akivel megoszthatta örömét, bánatát. Békésen éltek a maguk mindennapi életét, a feleség részéről megtapasztalva a nagyszülővé válás érzését is. Ám a családi élet kék egén lassan sötét felhők kezdtek gyülekezni, egy idő múlva kitört belőlük a vihar, és az akkor még alig óvodás kisunoka a nyugdíjas, de még igen aktív nagyszülők otthonába került. A kisfiú azóta minden napjukat bearanyozza, valóra váltva egy mai Ábrahám sok évtizedes apai álmát és vágyát.

Az imádság ereje

Bevallom, Menyésné Uram Zsuzsa győrségi evangélikus lelkész nő kissé vonakodva vállalta a beszélgetést, mert a történetük nemcsak írásban jelent már meg, hanem a Zákus Médiacentrum jóvoltából mozgóképre is került: a vele és férjével, a szintén evangélikus lelkész Menyés Gyulával 1999-ben készített, *Szeret az Isten* című tízperces interjú ma is látható az interneten. Én viszont fontosnak tartottam, hogy a lelkész nő ne csak a múltból, hanem a jelenről is meséljen.

Fiatalt, kezdő lelkész házaspárként huszonhat évvel ezelőtt kezdődött az a bizonyos borús időszak, amely egy gyülekezeti közösség (hit)életét is formálta.

„A Vas megyei Uraiújfalu evangélikus gyülekezetében kezdhettük meg férjemmel a szolgálatot, nagy örömmel és lelkesedéssel. Örömlőnk fokozta az, hogy hamarosan gyermekáldás elé néztünk. Azonban a baba három hónapos korában elhalt, és eltávozott, miközben a méhlepény egy darabja továbbra is úgy működött, mintha egy kisbabát látna el. Valójában akkor már rákos sejtként burjánzott, amit az orvosok sehogy sem tudtak eltávolítani, és már a tüdőben is áttét volt. Gyenge voltam és kétségbeesett. Az orvosok már nemcsak a méhem megmentésért küzdöttek, hanem az életemért is. És akkor ott, a kórházi betegágyon úgy imádkoztam: »Uram, itt már az eröm végéhez értem. Uram, te tegyél valamit, bárhogy is döntesz, elfogadom, a te kezdedben van a sorsom.« Amikor ezt ki tudtam mondani, akkor különös békeség töltött el. A kemoterápiás kezelés után hazamehettem, pár hét után kihullott a hajam, és nagyon elesett voltam. De napról napra erősebb és gyógyultabb lettem, olyannyira, hogy négy hét múlva az orvosi leletek negatív eredményt mutattak” – meséli a lelkész nő.

És ennek a csodának a gyülekezet tagjai is részesei lehettek. „Mindenben lehetett érezni a jelenlétüket, segítségüket, szeretetüket. A rengeteg imádságon túl ott segítettek, ahol csak tudtak. Például elveteményeztek a kertben, vagy épp ebédet főztek, ha arra volt szükség. Hiszem, hogy ez a betegség azt szolgálta, hogy megtapasztaljuk az Úristen vezetését. Hogy tisztában legyünk azzal: kegyelemből élünk nap mint nap, és ezt a gyülekezet tagjai velünk együtt élhessék át.”

Az Úr ajándéka az a négy fiúgyermek is, akik ilyen előzmények után születtek.

Tamás huszonhárom éves, Szombathelyen tanul a tanárképző rekreáció szakán; Marcell huszonegy éves, most fog végezni a győri konzervatóriumban harsona szakon. András tizenhárom, Péter pedig kilencéves, ők mindketten a győri Péterfy Sándor evangélikus iskolába járnak.

Arra a kérdésre, hogy ilyen előzmények után az anyaságot másként látja-e, a lelkész így válaszolt: „Egy nagy családot nem lehet idealizálni, mert nagyon sok munka és energia van abban, hogy a hétköznapi mindent a maga medrében haladhasson. A nagyoknál már látjuk a szárnypróbálgatásokat, ami jó érzéssel tölt el. A kollégiumi élet mindenképpen pozitív hatással van rájuk, hiszen meg kellett tanulniuk az önellátást, a pénzbeosztást, a saját dolgaikra való odafigyelést. A két kicsivel pedig még bőszen gyakorolhatjuk például a szorzótablettát, a cipőfűzést vagy épp a német igeragozást.”

A fiúk *mamának* hívják. Amikor megkérdeztem, milyen érzés négy fiú édesanyjának lenni, Zsuzsa így válaszolt: „Nagyon jó, mert anyásak, én pedig próbálok szeretgetni még a nagyokat is. Nagyon jó érzés, hogy ők még mindig elmondják nekem az örömeiket, bánataikat, megbeszéljük a dolgokat, tanácsot kérnek. Tudom,

hogy ha majd feleséget választanak maguknak, döntésükre befolyással lesz az első példakép, az anyaminta. Vannak dolgok, amikhez nagyon sarkosan állok, és azokból nem engedek – ezt ők is nagyon jól tudják –, de sok mindenben kompromisszumkész vagyok. Azt is lényegesnek tartom, hogy amit nekem szülőként el kell mondanom – erkölcsi vagy viselkedésszerű dolgokat –, azokat még akkor is elmondjam, ha tudom, huszonegy éves fiatalok esetében a döntés már az ő kezükben van. Az a legfontosabb, hogy a gondjaikkal ne hagyjuk őket egyedül, hanem érezzék a család fontosságát. Legyen egy olyan fészkek, ahova a szárnypróbálgatásaik közepette is mindig vissza tudnak jönni.”

Hűséggel tenni a dolgunkat

Édesanyaként, feleségként a háztartás gondjai mellett Zsuzsa a lelkészi hivatással járó feladatokat is hűségesen végzi. Így sokszor kevés lehet a nap huszonnégy órája... Van titok? – teszem fel a kérdést.

„Igen, az ember néha vágyik arra, hogy kicsit szabadabb legyen a mindennapok kötöttségeitől, mert sokszor

nagyon nehéz mindenben megfelelni. Körülbelül két évvel ezelőtt egy nyugtalan időszakunkban, amikor sok minden próbára tett, és kerestem a magam helyét is a lelkészi szolgálatban, az imádság közben különös lelki élményt kaptam. A gyülekezeti tagjaim mellett kristálytisztán láttam magam előtt a családomat, a négy gyerekemet, ahogy a konyhaasztal körül ülnek. És akkor megértettem, hogy nekem most ők így együtt a gyülekezetem. Ha az Isten nővé, feleségé, anyává teremtett, akkor a családi feladatokat is kiemelten fontosnak tartja az életben.

A másik hasonló élményem akkor volt, amikor egyszer kicsit elgondolkodva jöttem hazafelé a faluból. Bevallom, a gyülekezeti szolgálatban sem találtam a helyemet tíz év után. Valóban itt kell lennünk, ebben a kicsi, idősödő gyülekezetben kell szolgálnom, amikor annyi ötletem és tervem lenne? Egyszer csak egy hangot hallottam, ami azt mondta: »Teljesen mindegy, hogy hol vagy. Ahol vagy, ott tedd hűségesen a dolgodat.« Ebben a kijelentésben teljesen megnyugodtam, és azóta a munkában is, a családi dolgokban is békességem van. Anyák napján kívánhat többet ennél az ember?”

■ BODA ZSUZSA

Marcell, Csilla, a keresztlány, Tamás, Péter, András, mögöttük szüleik, Zsuzsa és Gyula

Kortárs költők a jubileumi szavalóversenyen

Idén több újdonságot is hozott a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium immár negyedszázados szavalóversenye. A formai keretek megtartásával, de új tematikával és magyartanári ankéttal kiegészülve várták a vendégeket a nyírségi homokon épült öreg alma materben. A jubileumi „Az Úr érkezése” verseny szervezését az Evangélikus Pedagógiai Intézet is segítette.

A szokásoknak megfelelően az idén is kétnapos rendezvény pénteki elődöntőjén két verset hallgatott meg a szakavatott zsűri, a díjazottak pedig a szombati döntősök közül kerültek ki. A zsűri elnöke Béres Tamás író volt, aki 2017-ben az év írója címet nyerte el kortárs ifjúsági novelláival. A zsűri másik két tagja Munkácsi Anita, a Móróc Zsigmond Színház színművésze, illetőleg a Hátsó Színpad Alapítvány kuratóriumának elnöke, valamint Cserepes Csilla magyartanár, szakértő volt.

Ebben az évben a kortárs költészetre irányult a figyelem. A kötelező szavalt Lackfi János egy szabadon választott költeménye volt, de a szabadon választható témának is volt kötöttsége, hiszen – második versként – egy, a szavaló iskolájához kapcsolódó protestáns alkotó költeményét kellett előadni.

A jubileumi szavalóverseny győztese Gáspárfalvi Dorka, az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium tanulója (*képünkön*) lett Lackfi János *Dühöngő* című költeményével. Második helyen a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium, Óvoda és AMI tanulója, Bucsku Balázs végzett, Lackfi János *A hajlékkészítés szoltára* című alkotásával, a harmadik helyet pedig Kovács Fanni, az orosházi Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium tanulója szerezte meg Lackfi János *Ha-*

FOTÓ: NÁDASY ZOLTÁN

lottak a mosógépben című versének avatott tolmácsolásával.

A szavalóverseny szünetében a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Non Nihil színjátszó körének előadását láthatták a nézők. A fiatal színjátszók Arany János *A fülemile* című alkotásának kortárs feldolgozását mutatták be.

Újdonságot jelentett az Evangélikus Pedagógiai Intézet támogatásával szerveződő magyar nyelv és irodalom tantárgygondozói program beillesztése a versenynapba. Az elődöntő után rendezett magyartanári ankét vitatémája *A kortárs irodalom helye a tante-*

remben címet kapta. A fórumot dr. Karádi Zsolt, a Nyíregyházi Egyetem Irodalomtudományi Intézeti Tanszékének főiskolai tanára indította, aki kettős szerepben volt jelen, hiszen kortárs alkotó és tanár is egyben, sőt a tanárképzésben tanítva történeti szempontból is látja a mindenkori kortárs kánon helyzetét.

Izgalmas és inspiráló gondolatok hangzottak el mind az alkotók, mind a tanárok részéről, és szót kaptak a vitát végigkövető diákok is. Felmerült, hogy van-e kortárs istenes költészet, illetve hogy egyáltalán mi számít kortárs kánon-

nak. Van-e kortárs befogadás a klasszikusok ismerete nélkül?

Az előadó-művészet és a kortárs irodalom viszonyának kérdése is többször visszatért, és fontos kérdésként merült fel, hogy a kortárs darabok közvetítésében milyen szerepe van ma a színháznak. A konklúzió sok esetben elmaradt, mert a kérdések túlmutattak a jelenlévők kompetenciáján, az azonban egyértelműen kitűnt, hogy a magyar és a világirodalmi kortárs próza érdekli a fiatalokat, hajlandók olvasni, könyveket vásárolni. A kortárs költészet inkább irányítva jut el hozzánk, de ha rátalálnak, szeretik, olvassák vagy „követik” a költőket, akár közösségi oldalakon is.

A kortárs istenes költészettel kapcsolatban a jelenlévők egyetértettek abban, hogy az istenes tematika folyamatosan jelen van, ám az istenes költészet fogalma átalakulni látszik. A versenyen is elhangzott, *A hajlékkészítés szoltára* című Lackfi-alkotás jó példa erre az egészen különleges, a hitet és Isten létét meg nem kérdőjelező, mégis polemizáló költői hozzáállásra.

A döntő második napján, az eredményhirdetésre várva az élő irodalom jelent meg: a *Vörös Postakocsi* folyóirat jubileumi számából olvastak fel az alkotók. Kovács Dénes, Béres Tamás, Karádi Zsolt, Kulin Borbála és Oláh András művei szólaltak meg a díszteremben.

A kétnapos versünnep a negyedszázados jubileumon a kortárs irodalom köre szerveződött. A rendezők elhatározták, hogy a jövő évi versenyre kiadványt készítenek a résztvevők számára az elmúlt huszonöt év tapasztalataiból.

■ KECSKEMÉTI ZSUZSANNA

Lehet-e versben imádkozni?

Interjú Lackfi Jánossal

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen április 18-án tartott dies academicus – akadémiai nap – fórumbeszélgetésének vendége volt Lackfi János, a Luther-rajzfilm szövegkönyvírója. A Fabiny Tamás püspök által vezetett diskurzus után alkalom nyílt megkérdezni a József Attila-díjas költőt egyebek mellett hitbeli életéről, megtéréseiről (!), imádságos életéről és a Lutherhez fűződő különleges kapcsolatáról.

FOTÓ: SEBESTYÉN LÁSZLÓ

– Felnőttként tértél meg. Mely hatásnak köszönhető ez?

– Tömören fogalmazva: az én kedves későbbi feleségem miatt, aki hívő katolikus családban nőtt fel. Picit bonyolultabban kifejtve pedig azt mondhatnám, hogy gyerekkoromtól kezdve megmagyarázhatatlan kegyelmi természetű hitem volt. Utólag tudom, hogy honnan. Apai nagyanyám igen egyszerű ember és egy élő szent volt, aki a rendszerváltás után megvallotta nekünk: azért imádkozott minden úrfelmutatás során, hogy a szüleim és mi, gyerekek is mind a hárman térjünk meg. És ez történt. Ő nem tudott szüleimmel, a vallásból kiábrándult, okos értelmiségiekkel vitatkozni, de afféle titkos lelki atomreaktor volt a családban. Egész életén át szolgált és imádkozott. Nemrégiben imacsoportunkban egy kedves idős hölgy beszélt róla, mennyire imádkozik családtagjai megtéréseért. Én pedig abban a pillanatban a tizenvilág évében meghalt nagymamám belső világában találhattam magam, ahogyan hasonlóképpen könnyek között, szenvedéllyel értünk könyöröghetett azokban az években. A megtérésemben nagy része volt még Osztie Zoltán atyának, aki akkor káplán volt a belvárosi plébánián, és akit találomra, a stílusa miatt szemeltem ki magamnak. Egyetemista koromban kereső voltam, sok-sok felfuvalkodott gondolattal és mindenféle kézen-közön kapott álbölcsességekkel. Nem ismertem a Bibliát, csak irodalmi olvasmányaimból. Kamaszkoromban megtanultam latinul a *Miatyánkot* Alfred Jarry *Übű királyából*, ami egy abszurd dráma egy földhözragadt diktátorról, és finoman szólva ez a szöveg egyáltalán nem pozitív kontextusban szerepel benne. Így menőztem magamnak, és persze nyilvánvalóan vonzott ez a világ.

– Gondolom, a feleségeddel való kapcsolatodok elején kezdődő keresztény hited inkább a neki való imponálást szolgálta. De valahol mégiscsak komolylyá vált... Mi volt ez a pont?

– Jegyesoktatásunk igen részletes volt. ▶

FOTÓ: KISS TANÁCS

Manapság a papoknak sajnos már nincsen annyi idejük a jegyesekre, mint amennyi akkoriban ránk jutott. Óriási adomány és kincs volt nekünk ez, és nagyon szépen helyükre kerültek a dolgok, elindult a folyamat. Belsővé tett találkozásom lett Istennel. Nem egyszerűen Julit akartam megvásárolni ezzel, hanem valóban komolyan gondoltam a hitet. Az esküvőnkön már hárman álltunk az oltár előtt. Bár csecsemő voltam még a hitben, nagyon szerettem provokálni meg szembesíteni a hívőket olyan dolgokkal, amelyekkel szemben most már magam is megértéssel vagyok. A hitben meg kellett tanulni fejlődni, s bár nálam is voltak ennek hullámhegyei és hullámvölgyei, mégis azt gondolom, hogy az évek alatt rengeteget kaptam. A feleségem volt a legnagyobb segítségem és iránymutatóm az úton járásban. A Bethesda tavi történetet éltem át újra és újra, mert nekem mindig volt menetrendszerűen egy emberem, egy tutajom, egy helikopterem, amelyik továbbvitt engem a hitemben.

– A gyerekeidnek ebből mit tudtál átadni? Gondolom, hitben neveltétek őket.

– Igen, sőt egyfajta *valláskárosultak* is lettek, ahogy ez a keresztyén családokban lenni szokott. Nagyon izgulunk értük, és drukkolunk, hogy a tagadás és a visszahőkölés természetes fázisai után megtalálják élő, eleven hitüket. Egy katolikus atya azt mondta, hogy az Úristennek nincsenek unokái, csak gyermekei, azaz a hit nem örökletes, nem lehet auto-

matizmussal átadni, hanem meg kell érte vívnia mindenkinek magának. Az ember ugyan mindig szeretne hatékony lenni, az Úristen azonban inkább türelmes. Ezt nehéz elfogadni, kívánni, hogy mit fog tenni az Atya. Mert ő olyan, hogy nem megy ki fogdmegekkel a tékozló fiú után, hanem kívárja, amíg az könnyeket hullat, szenved, és akkor kinyújtja érte a kezét. Minden gyermekem keresi az igazságot, párbeszédet folytatnak Istennel, de nem tudok azzal felválni, hogy minden vasárnap ott ülnek mellettünk a templomban.

– Te magad hogyan tudsz a hitben mélyebbre jutni?

– Azt hiszem, ott kezdődik a hitben való mélyebbre jutás, ha bevalljuk, problémásak vagyunk még a megtérésünk után is. Barsi Balázs ferences szerzetes atya írta valahol, hogy az egyház nem a tökéletesek gyülekezete, hanem azoké a bűnösöké, akik hagyják magukat megmenteni. Pál Feri meg azt mondja: te sem vagy rendben, én sem vagyok rendben, és ez így van rendben. És tanulatok nemcsak mélységből és magasságból kiáltani hozzá, hanem valóban vele járni, benne maradni.

– Pedig sok imádságot és zsolnárt írtál és írsz folyamatosan, ezekben sokat perlekedsz az Istennel a magad szókimondásával. Így írsz például az *Árokpartok zsolnárában*: „Az Úr az én világosságom, / és én az Úrnak sötétsége vagyok. / Ha az Úr megnézi magát / arcom tükrében, / legszívesebben felkacagna kinyájában. / Ne neved, Uram, ne neved /

a te szolgád arcának torzulásán. / Bogozd ki inkább irgalmasságodban / azt a csomót, melyet vonásaimra / ördögök csomóztak.” Lehet-e versben imádkozni?

– Azt hiszem, igen, már csak azért is, mert a Biblia is tele van versekkel, például a zoltárok. Sokszor hisztizem Istennel, mint egy kisgyermek. Ha komolyan gondoljuk ugyanis, hogy Isten gyermekei vagyunk, akkor huzakodhatunk is vele. Nagyon úgy tűnik, többet tud kezdeni a szenvedélyes vitával, mint az unott beletörődéssel. A Biblia tele van alkudozással, Istennel való vívódással. Nem kell persze állandóan hánytorgni, hiszen vannak kegyelmi időszakok is. Számomra a hétköznapiakban állandó kattogás megy Istennel. Az autóban egyik helyről a másikra menve imádkozom, de aztán abbahagyom, bekapcsolom a rádiót, így kevesebbet imádkozom, és akkor jön a lelkiismeret-furdalás, hogy miért nem imádkozom többet. Este pedig leülök a számítógép elé, és ha már nagyon fáradt vagyok az esti imára, felhozom kifogásnak, hogy aznap egyszer már imádkoztam. És akkor jön megint a lelkiismeretem: mi van, autókeresztyén lettél? De ha Istennel járunk, akkor mindegy, hogy hol is vagyunk vele együtt, és mikor.

– Mit jelent neked az imádság?

– A belső imádság és az irodalmi imádság különböző, bár vannak metszettek. Megszenvedem és vérrel megverejtékezem kínjaimat, aztán a következő pillanatban papírra vetem, igazgatom, nézem, hova adhatnám el. Az állandóan meg-megújuló, majd lelankadó lendületbe belefér az, hogy az ember vergődik, és nem szívesen választja vagy látja az Isten útjait. Sokszor hallgatunk ezekről a vergődésekről, és akik ebben járnak, azok magányosnak érezhetik magukat, de jogunk van vakarászni a sebeket, és a Jóisten az egyetlen, aki be tudja ezeket gyógyítani újra és újra.

– Mit jelent számodra az, hogy a katolikus egyház tagja vagy?

– Nagyon fontos belső kincs. Vannak saját kincseink, például a gyónás vagy az oltáriszentség, mindkettő fontos, és döbbenetesen növekvő erő az életemben. Kívülről ez szokatlannak tűnhet, még akár bálványimádságnak is, de ha az ember az erőterébe kerül, elképesztően sugárzó jelenlétet ad. Erőként élem meg a pünkösdi felől jött karizmatikus megújulási mozgalmat, amely magába szippantotta a katolikus egyház egy ré-

szét is, és mindenféle más felekezetekkel összeköt. Tavaly nyáron az Imádság Háza konferencián ismét megtértem. Nem is tudtam, hogy keresztények is megtérhetnek, nekik sem tilos... Az Egyesült Államokból, Kentucky államból indult ez az ökumenikus alapú mozgalom, amely arra épül, hogy Dávid sátrát újjá kell építeni a földön, folyamatos, huszonnégy órán át tartó dicsőítéssel, sok hivatásos imádkozóval. A sajtóban ennek nincs hírértéke, amint annak sem, hogy Egyiptomban tömegével térnek keresztény hitre muzulmánok, a Szentlélek azonban PR nélkül is gőzerővel dolgozik. Ezen az alkalmon hagytam magam sodortatni, és megérintett az Úristen ereje, aki úgy szeret engem, ahogy vagyok. Nem azért, amit csinálok, vagy mert szép vagyok, okos vagyok, vagy szolgálok neki, nem valamiféle érdemből, hanem azért, mert ő kezdetektől fogva szeret. Nagyon fontos nekem az én katolikus kincsem, mégis ökumenikus nyitottságú vagyok; hatalmas érzés sok felekezettel együtt imádkozni.

- A Luther-film kapcsán a reformátor gondolataiból volt-e, ami hatott rád, mélyen érintett?

- Luther vívódó lelkialkata nagyon izgalmas és érdekes volt. Úgy vált valaminek a jelképévé, zászlóvivőjévé, megmondóemberévé, mai szóval *influencerévé*, hogy nem veszítette el a kritika és az önkritika állandó lelkületét, és nem szállt el magától. Bár akarata ellenére bekövetkeztek szörnyűségek is a hatására, de ő mindig próbálta felülvizsgálni szándékait. Szembe tudott nézni önmagával,

és nem bátorlalanodott el, nem szegyenült bele a talajba. Nem akarta megúszóra, alibire, két fillérre venni a dolgokat. Nem bizniszelt az Istennel, nem a cselekedetek búcsúcédulája mozgatta. Személyes kapcsolata az Úrral megrendítő.

- Hogyan talált meg téged ez a forgatókönyvírói feladat?

- Én voltam a pápista a *Credóban*, így nagyon izgalmas kihívást jelentett nekem ez a felkérés. A 21. században csak ökumenében érdemes gondolkodni, le kell bontani a felekezetek közötti válaszfalakat.

- Valaki mondta, milyen jó, hogy a bennünket elválasztó falak nem érnek az égig...

- Ami a legizgalmasabb volt ebben a történetben, hogy magam sem ismerem pontosan Luther életét, s bár ma sem mondhatom, hogy mélyre menően mindent tudok róla, de a munka miatt kénytelen voltam alaposan beleásni magamat a témába.

- Saját életed is fordulatokat vett, miközben írtad a szöveget. Ez hogy is volt?

- Elvállaltam a filmszöveg írását, mondván, ez is egy munka, nem is akármilyen. Aztán nyilvánvalóvá lett, hogy Luther vívódásai mindannyiunk hitének állomásai. Távolsággal is kellett őt szemlélnem, meg azonosulnom is kellett vele. De sosem gondoltam volna, hogy ennyi párhuzam lesz az életünkben. Őt gyermekünk volt, majd megfogant egy kései picibabánk, aki nem született meg, és ez nagyon felkavarta az életünket. Ezután világra jött kis Juli lányunk, aki most hároméves. Összecsúsztak a generációk, mert ő kicsit fiatalabb, mint az első unokánk, Vilmos. Így lett belőle született nagynéni. Azóta pedig már három unokánk van. Ahogyan tehát Luther életében elérkezett a gyermekeső, úgy miránk is zuhogott az égi áldás. Ahogy pedig elérkeztem a szöveg írásában Luther halálához, akkoriban halt meg édesapám, így mélyen belekerültem a gyászba is. Örömben, ujjongásban, vívódásban és gyászban is Lutherrel voltam, személyes élettörténetemmé vált az ő élete. Nem voltam egy lutheránus lélek, de azt hiszem, valamennyire az lettem.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA
FABINY TAMÁS

FOTÓ: LUTHER ANIMÁCIÓS MŰHELY

Hit, szakma, közösség

Újra borfesztivál Révfülöpön

Van ennek hírértéke? Hiszen nem először, nem másodsor, hanem tizenkettedszer... Igen, tizenkét éve tart az rendezvénysorozat, tizenkét éve tart az a közösségépítő folyamat, amely a borászszakmát minden nagyobb reklám és hírverés nélkül évről évre Révfülöpre, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központba hozza. Tizenkészer ugyanaz és mindig más, állandó programstruktúra és mindig valamiféle egészen egyedi, sajátos program és hozzá minden alkalommal a meglepetés. Idén április 13-16. között zajlott az országos evangélikus borfesztivál.

Közel hetven – borral, szőlővel foglalkozó – ember fontosnak tartja azokat a szálakat, amelyek összekötik őket: a hitük, a szakmájuk, a hobbiuk és a közösségük. Ezért fontos számukra az országos evangélikus borfesztivál. Idén is az volt.

A szőlész-borász ember egy életen át tanul. Tanulja a szakmát, reagál a természet kihívásaira, az ízlés változásaira, a vásárlók igényeire. Ezért ez az évről évre összegyülekező közösség szakmai programokon vesz részt Révfülöpön.

Nagyszerű előadások, tájékoztatók, bemutatók voltak ez évben is. A Duna borrégiót Simonyi Zoltán borász és Font Magdolna borászatilabor-vezető mutatta be, bőven osztogatva hatalmas szakmai tapasztalatuk kincseiből. A hagyományos és új kártevőket Németh Csaba, a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet kutatómérnöke ismertette. A Pannonhalmi borvidékről Pécsinger János borász és Fekete Kinga borszakértő szolt. (Közben vetített képes tájékoztatót is láthattak az egybegyűltek – Jánosa Attila igazgató lelkésztől – a megújult győri Insula Lutheranáról.) Barabás Attila, a Győri Likörgyár Zrt. vezérigazgatója pedig a párlatok készítésének rejtelmeibe vezette be a jelenlévőket. Az érdekesítő előadás után nem maradhatott el a szakszerű kóstolás.

A szakmai programokon túl a két nap alatt négyszer a lelki töltekezésre is mód nyílt: áhítatokon, közös imádságban, istentiszteleten lehettek együtt a résztvevők. A szakmai és hitéleti programok

mellett – pontosabban azokkal együtt – közösségi alkalom is volt a borfesztivál. A tizenkét év alatt családdá formálódtak az újra meg újra visszatérők. A család pedig évről évre új arcokkal bővül. A nagyszerű folytatás sem marad el: év közben a baráti, a szakmai kapcsolatok és találkozások hálószerűen szövik át az országot.

Két este is „önszerveződő módon” zajlott a *Beszélgetés – pohárral a kézben* címet viselő program. Tartalmas diskurzusok, jókedv és vidámság s nem utolsósorban a Daniss András „Kongó” bőgős vezette háromtagú zenekar magyar népzeneje jelentettek hatalmas élményt.

A révfülöpi találkozó kiemelt napirendi pontja a szombati borverseny. Az immár egyházon kívül is szakmai rangot kivívó esemény ez évben igen jó eredményeket hozott. Országos nagyversenyek színvonalán mérettek össze a borok értékei – szám szerint száznégyszáz különböző fajtájú borminta. A neves szakembergárdát felvonultató zsűrit dr. Kállay Miklós, a Szent István Egyetem Kertészettudományi Kar Borászati Tanszékének professor emeritusa vezette, s az eredmények magukért beszélnek: egy nagyarany, huszonkét arany és negyvenegy ezüst minősítés került ki az egyébként igen szigorú és igényes zsűri kezéből.

A soltvadkerti Galántai Családi Pincészet 2017-es évjárátú, pozsonyi fehér elnevezésű bora érte el a legmagasabb pontszámot, így lett Galántai Károly a nagyaranyérem kítüntetettje. A több mint száz fajtából hármát emelt ki a zsűri, s nevezett az év borának. Az év *fehértora*

Galántai Károly 2017-es Irsai Olivér bora lett. Az év *rozébora* címet és az aranyérmert Csepregi Kálmán nyerte el cabernet sauvignon rozéjával. Az év *vörösbora* címet pedig a pannonhalmi evangélikus pincészet, a Pécsinger Szőlőbirtok vihette el; premiére merlot-jával méltán büszkélkedhetett Pécsinger János.

A szőlész-borászok – minden díjuk ellenére – azonban csak óvatosan büszkélkednek. Tudják, hogy a termést az Úristen áldása adja – a jó időjárás, nemzedékek tapasztalatán és a szorgosan munkálkodó emberen keresztül. Gyönyörű hivatás ez. S e nagyszerű emberek kiváló munkáit láthatták, izlelhetők az egybegyűltek az idén is a nagy család közösségében Révfülöpön.

■ H. K.

FOTÓK: KISS TAMÁS

Énekelt imádság Rogate vasárnapján

Cantate vasárnapja után – amelynek központi gondolata az Isten csodálatos tettei fölötti örömből fakadó éneklés – Rogate vasárnapján egyházzenei rovatunk vezetője az imádság és az ének elszakíthatatlanságára irányítja figyelmünket.

Az ember legszemélyesebb szférájához tartozik az Istennel való kapcsolata, amelyet az imádság éltet és táplál. Ahány személy és állapot, annyiféle formája lehet ennek a párbeszédnek.

Az imádság többnyire magunkban vagy hangosan kimondott szavakban ölt testet, de a legbensőségesebb pillanatokban – ahogy Blaise Pascal 17. századi francia matematikus, fizikus, vallásfilozófus, teológus mondta – Isten egész egyszerűen betölti a bennünk lévő, „Isten alakú űrt”.

Adódhatnak olyan élethelyzetek, amikor szeretnénk imádkozni, de nem találjuk a módját. Ilyenkor vehetjük kézbe „az emberi üdvösség gyógyszerét” (Ambrosius), a *Zsoltárok könyvét* – egyénileg is, közösségben is. Ezek a több ezer

éves fohászok mind a zsidóság, mind a kereszténység liturgiájában egyszerű dal-lamokon szólalnak meg, kiemelve ezzel az imádkozót a megszokottból, a mindennapiból.

Énekeskönyvünk is gazdag tárház: használjuk bátran imádsággyűjteményként! Segítségül és példaként most a legszebb énekversekből adunk közre válogatást: a bűnbánattól és könyörgéstől kezdve a bizalmon és a reménységen keresztül a dicséretig és a hálaadásig; közös vagy egyéni fohászként; mai szavakkal vagy hitvalló elődeink megfogalmazásában.

„Mi Atyánk, ki vagy mennyekben, / Hozzád sietünk lélekben, / És amiként parancsolád, / Imádkozunk, mint egy család. / Add, fohászunk ne az ajkon, /

De szívünk mélyén fakadjon!” (EÉ 72,1; Luther Miatyánk-parafrázisének nyitóstrófája)

„Mélységes mélyből kiáltunk / Hozzád, irgalmas Isten. / Ó, hallgass meg, kérünk, ne hagyj / Elveszni bűneinkben! / Ha te mindazt számba veszed, / Amit vétettünk ellened, / Ki állhat meg előtted? // Nálad nincs is másnak helye, / Mint csak az irgalomnak. / Az emberek jótettei / Kevésnek bizonyulnak. / Előtted nem kérkedhetünk, / Nékünk nincs semmi érdemünk, / Csak kegyelmedből élünk.” (EÉ 402,1–2)

„Megváltónk, Isten szent Fia, / Úr Jézus, hála néked, / Hogy értünk, elveszettekért, / Hullattad drága véred. / Isten Báránya, hű Urunk, / Fogadd el kéréső sóhajunk: / Te légy irgalmas hozzánk!” (EÉ 43,3)

„Hatalmas Isten, nagy haragodban ne feddj meg engemet, / Te haragodnak nagysága miatt ne ostorozz engem, / Mert haragodnak nagy volta miatt el

FOTÓ: VINCZE LÁSZLÓ

kellene vesznem. // Hatalmasságát te szent igédnek adjad, hogy hishessem, / Szabadulását én lelkemnek adjad, hogy várhassam, / Ígéretedet te szent Fiadban adjad, hogy vallhassam!" (GyLK 672,1.7)

„Megragadlak, Uram, az én igaz hittemmel, / Reád támaszkodom erős reménységemmel, / És el nem eresztlek, amíg meg nem hallgatsz, az én lelki kezdemmel." (GyLK 688,2)

„Ó, töröld el én vétkem, / Irgalmas, jó Úristen; / Szent Fiad véérért könyörülj énrajtam! / Tebenned van bizalmam. // A te áldott Szentlelked, / Kérlek, tőlem el ne vedd, / Sőt újítsd meg bennem, hogy dicsérvén neved, / Szolgáljalak tégedet!" (EÉ 412,3-4)

„Irgalmazz, Úristen, immáron énnékem, / Irgalmazz, Úristen, immáron énnékem, / Mert tebenned bízunk, Uram, az én lelkem, / És tebenned nyugszik, Uram, az én szívem! // Kész most az én szívem néked énekelni, / Kész most jóvöltödért nagy hálákat adni, / És mindenek előtt tégedet vallani, / A te szent nevedet örökké dicsérni." (EÉ 77,1.4)

„Dicsértessék, Uram, / Örökké szent neved, / Hogy ez ideiglen / Gondomat viselted! / Méltatlanságomat, / Úristen, nem nézted. / Hogy így megtartottál, / Hála legyen néked! // Tekints reám azért / Kegyelmisségedben, / Viselj gondot rólam / Én nagy szükségemben; / Ne nézd bűneimet, / Én édes Istenem, / Mutasd meg, hogy te vagy / Gondviselőm nekem!" (EÉ 61,1.4)

És végül egy olyan ének, amely talán nem klasszikus imádságforma, de nagyszerűen megmutatja a bennünk zajló lelki folyamatokat. „Szent, örök Isten, nincsen hova lennem. / Bárhova futnék, te utolérsz engem. / Egy menekvés van: hozzád térni, / Szívem kitárni, irgalmat kérni. // Mélységes mélyből kiáltok tehozzád. / Forduljon ismét felém fényes orcád! / Nálad bocsánat vár és élet. / Lázadó szívem újra cseréled. // Elmúlt a régi. Kezdek az újat. / Adj erőt nékem, hogy bátran induljak / Új úton, mindig teutánad. / Véled új élet hajnala támad. // Szálljon szívemből hálaadó ének! / Irgalmasságod áldom, amíg élek. / Mert nem nézheted örök vesztet: / Szent Fiad érttem halt a kereszten." (EÉ 431,1-4)

Mindannyiunk reménysége, hogy megharcolhatjuk „a hit nemes harcát” (1Tim 6,12), és eljuthatunk az Istennel való teljes közösségre.

■ ECSEDI ZSUZSA

FOTÓ: CSABAIHÁZÁK.BLOG.HU

Békéscsaba a Con Spirito fesztivál központja

A Filharmónia Magyarország május 15-20. között zajló fesztiválja 2018-ban az evangélikus egyházzenét állítja középpontba.

Szamosi Szabolcs, a Filharmónia Magyarország Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója a rendezvény békéscsabai sajtótájékoztatóján elmondta, hogy azért választották a békési megyeszékhelyet a fesztivál központjául, mert itt él a legnagyobb evangélikus közösség Magyarországon. Az alföldi városon kívül Budapesten, Pécsen, Debrecenben, Szegeden, Nyíregyházán, valamint egy program erejéig Mezőberényben is rendeznek hangversenyeket. Hozzátette: a fesztivál központi témáját idén Johann Sebastian Bach művei adják. A rendezvény kiemelt fellépője lesz a German Brass rézfúvószenekar, valamint a Cantores Minores, a helsinki evangélikus püspökség fiúkórusa.

Az egyházzenei fesztivál nyitánya május 15-én a budapesti Mátyás-templomban lesz, ahol a German Brass Bach műveiből összeállított műsora hangzik el. Az együttes ezután Debrecenben, majd május 17-én a szegedi dómban lép fel. A Cantores Minores fiúkórus több városban is hallható lesz, Pécsen, Békéscsabán és Nyíregyházán is koncerteznek a Budapesti Vonósokkal közösen – mondta el Szamosi Szabolcs.

Békéscsabán a kórus mellett május 18-án a világ legkeresettebb csellistájaként számotartott Várdai István, valamint Fejérvári Zoltán, a 2017-es montreali

nemzetközi zongoraverseny győztese ad koncertet. Egy nappal később a Lutheránia ének- és zenekar Luther-énekeket és -feldolgozásokat játszik az evangélikus kistemplomban.

A fesztivál zárása is Békéscsabán lesz május 20-án, ünnepi istentisztelet keretében – tette hozzá az ügyvezető igazgató. Kiemelte, hogy a rendezvény során mindig szerveznek kurzusokat is. Idén Finta Gergely orgonaművészt és Ittész Gergely fuvaloművészt kérték fel. Ők ketten hangversenyt is adnak a mezőberényi evangélikus templomban május 16-án.

Türiné Kovács Márta, a békéscsabai polgármesteri hivatal oktatási, közművelődési és sportosztályának vezetője elmondta: a város idén mintegy tízmillió forintot áldoz kóruszenei eseményekre, az egyházzenei fesztivált egymillió forinttal támogatja. Hozzátette, hogy zajlik az evangélikus nagytemplom felújítása. Magyarország legnagyobb evangélikus templomában októberben – Békéscsaba újratelepítésének háromszázadik évfordulója alkalmából – háromszáz tagú kórusral terveznek zenei estet.

A Con Spirito egyházzenei fesztivált idén negyedik alkalommal rendezik meg. Először a bizánci egyházzenére fókuszáltak, akkor Nyíregyháza volt a központ. Pécsen a római katolikus, tavaly pedig Debrecenben a református egyházzene adta a fesztivál témáját.

(A részletes programok az egyhazzeneifesztival.hu oldalon olvashatók.)

■ Forrás: MTI

Szeverényi János jegyzetlapjaiból

A Szentlélek az utcán is szól. Igazságérzetem nem hagyott nyugodni, és kissé indulatosan mentem egy értekezletre néhány hete. A metróból kilépve a járólpra írt Melanchthon-idézetre néztem...

Kevesebb indulattal jobban boldogul az igazság.
— Philipp Melanchthon

A nagy református püspök, Ravasz László gondolata is megszívlelendő.

A prédikáció a maga erejét nem a szépségből veszi; a szép beszéd még nem jó beszéd. Nem is bölcsességből, tudományból veszi: a legbölcsebb, a leg tudósabb beszédnél is többet ér egy együgyű, megrázó bizonyoságtétel.
— Ravasz László

A Jó Pásztor a pálinkához is ért. A Bonus Pastor Alapítvány által működtetett erdélyi „mentőmisszióban” voltam Magyarózdon. Folyik a nagy küzdelem mindannyiunk életében a szabadságért. Ők az alkohol, a drog, a „gépezés”, a szerencsejáték rabságából, mások egyéb kötöttségekből szeretnének megszabadulni.

Az egyik fiú elmesélte: a szülei mindent megpróbáltak annak érdekében, hogy megszabaduljon szenvedélybetegségeiből. Magyarul is beszélő román apja elvitte az ortodox paphoz, aki a palástját a srácra terítette, és pofozással akarta kiűzni belőle az alkoholrabságot. Minden

pofonnál kimondta egy ital nevét: „Hagyd abba a sör ivását!” Pofon. „Hagyd abba a pálinkázást!” Pofon. És így tovább. A hosszú, keserves szertartás sajnos nem hozott értékelhető eredményt. A Bonus Pastor szolgálata révén a Jó Pásztor segítségével nyolc hónap után jól van ez a testvérünk.

Soha ne add fel, mert Isten sem adja fel!

Maradok a kegyelemnél. „Péntek 13-a van, nem venne lottót?” – kérdezte tőlem egy büfés. „Nem, köszönöm, maradok a kávénál” – válaszoltam.

Egy százkét éves korában elhunyt néni egész életében azt tervezgette, hogy kinek mennyit ad majd az esetleges öttalalatos nyereményből. Első helyen volt az egyház. Nem jött össze neki. Ha választani kell a szerencse és a kegyelem között, maradok az utóbbinál.

Mint az álmodók. Szák Kocsis Péter barátom hatvanadik születésnapját ünnepeltük a békéscsabai evangélikus kistemplomban. Közel hatvan éve ismerjük egymást. Mindketten fotósnak tanultunk. Miután ő megtért 1978-ban, engem is oda akart vinni a Forráshoz. Egy igazi barát a legjobbat szeretné adni a másíknak, s ő ezt tette. Nem volt velem könnyű dolga.

Ezen az ünnepen a napi ige, a 126. zsoltár minden mondata ránk is vonatkozott: „Zarándokének. Mikor jóra fordította Sion sorsát az Úr, olyanok voltunk, mint az álmodók. Akkor megtelt a szánk nevetéssel, és örömkialtás volt nyelvünkön. Ezt mondták akkor a népek: Hatalmas dolgot tett ezekkel az Úr! Hatalmas dolgot tett velünk az Úr, ezért örvendezünk. Fordítsd jóra sorsunkat, Uram, a délvidéki kiszáradt patakmedrekhez hasonlóan! Akik könnyezve vetettek, ujjongva arassanak! Aki sírva indul, mikor vetőmagját viszi, ujjongva érkezze, ha kévét hozza!”

Hozzám hasonlóan Péter is hivatást váltott, ő fotósból ének-zene tanár lett. Közel háromezren jöttek el a jubilánst köszönteni, közöttük nyolc énekkar, családtagok, barátok, kollégák. Az országos választások előtti estén, amikor az ország

népe tele volt feszültséggel, kaptunk Istentől egy nagyszerű, szép, békességes ünnepet.

Kedves barátom, Isten éltesen velünk együtt örökké!

Isten asztala. „Messiási szédervacsorán” vettem részt egy pesti, negyedik emeleti panellakásban. Tizenketten ültünk körül az asztalt. Legtöbben ott találkoztunk a másikkal először. Néhány mondat a bemutatkozásokból:

„Ateista voltam. Jézus/Jesua által találtam meg zsidó gyökereimet. Múlt héten Angliában tizenkét szédervacsorát vezettem.” (A házigazda)

„Ateista vagyok, de volt az életemben egy különleges, megmagyarázhatatlan élmény, azóta elbizonytalanodtam.” (Egy előadóművész)

„Auschwitzot túlélő nagymamámtól tanultam meg a *Miatyánkot*. A Zsidók Jézusért csoport szórólapját adták a kezembe Pest belvárosában. Orvos vagyok Németországban, katolikus gyülekezetbe járok.”

„Négyéves voltam, amikor anyámmal utaztunk egy pesti villamoson. Egy néni rám nézett, és azt mondta: »Milyen szép ez a kislány, kár, hogy zsidó.« Anyám le akart szállni a villamosról, mire én azt mondtam neki: »Anyá, megvédelek.«”

„Katolikus templomba jártunk. Kamasként tudtam meg, hogy a családnk zsidó, és sokan elpusztultak a holokausztban. Azóta nem járok gyülekezetbe. Talán rabbi fog eltemetni.”

„Ateista vagyok, nem olvasok vallásos irodalmat.”

„Hálás vagyok, hogy Isten meggyógyította ateista férjemet.”

A messiáshívó zsidók hisznek Jézusban, elfogadják messiásnak, megváltónak. A szédervacsora, amely az egyiptomi szabadulásról szól, számukra a jézusi megváltásban teljesedik be. Jézusban hívó zsidók szívesen megosztják hitüket, tapasztalataikat hinni nem tudó társaikkal. Csak ámultam azon, ahogyan Isten asztalt terít ma. ■

Tenyerén hordott az Úr

Találkozás Madocsi Miklós lelkésszel

Hogyan vészelte át családjával az ostromot Budapesten 1944-45-ben, és milyenek voltak a teológusévek Sopronban, majd a fővárosban? Hogyan lehetett szolgálni az ötvenes-hatvanas évek evangélikus egyházában a szocializmus Magyarországon, és miért kellett lelkészként gyárban dolgoznia? Milyen változásokat hozott a rendszerváltás? Madocsi Miklós nyugalmazott evangélikus lelkésszel beszélgettünk életéről, szolgálatáról.

A SZERZŐ FELVÉTELE

– Családja, gyerekei számára írta meg életrajzát, amelynek első kötetéből igen boldog, békés gyerekkor rajzolódik ki a két világháború közötti Magyarországon.

– Csodálatos volt a gyerekkorom. Orvos édesapám mellett édesanyám a háztartást vezette, velünk volt, nevelt bennünket, nővéremet és engem. Békés, szép életünket a háború tette tönkre.

– A gödöllői Öreg-hegyhez fűződnek a legszebb gyermekkori emlékei.

– Számomra még most is nagyon fontos Gödöllő. Nagypapám 1936-ban vett egy telket az Öreg-hegyen, egy régi szép házzal. Nyarainkat mindig ott töltöttük. Felnőttkorunkban is szívesen jártunk oda gyerekeinkkel, unokáinkkal és dédunokáinkkal is. Közelünkben volt egy nagyszerű strand, a Blaha Lujza fürdő. A medence mellett volt teniszpálya, „sportcentrum”, kabinsor, vendéglő, bérelhető nádfödeles bungalók, tekepálya, pingpongasztalok, parkoló és biciklitároló is. Mindez szépen parkosított, tágas területen. Sajnos a strand már nem működik. Örömem, hogy a gyülekezetünk minden május 1-jén telünkön tart csendesnapot. Ilyenkor a kertben álló kereszt körül Bence Imre lelkészünk áhítatát hallgatjuk, sokat éneklünk. Közösségépítő alkalom ez, amikor a gyerekek kedvükre hancúroznak, a felnőttek pedig jól beszélgetnek.

– Hová járt iskolába?

– Elemibe a X. kerületi Simor utcába – ma Vajda Péter utca –, most is megvan a nagy piros épület. Utána a Széchenyi István Gimnáziumba kerültem, az Elnök utcába. Nem sokat tanultunk, mert hol szénzünet volt, hol légiriadó. A háború után az ötödik osztályt Budán, a Baár-Madas-leánygimnáziumban folytattam, sok szép leány között. Ez a gimnázium nyílt meg először a háború után Budán. Pestre nem tudtunk átmenni, mert a németek felrobbantották a hidakat. A rendkívüli helyzetre való tekintettel ideiglenesen elfogadták a koedukációt. Egészen más lelki tartalmú iskola volt ez, mint a Széchenyi. Amikor ideiglenes hidakon lehetőség nyílt Pestre menni, a koedukáció megszűnt. A gimnázium utolsó két évét a Lónyay utcai református gimnáziumban végeztem, ott is érettségiztem.

– Visszaemlékezéseiben nagyon érzékletesen, képekkel gazdagon írja le, hogyan zajlott az ostrom. Az ön családját is megviselték az események?

– A Vár aljában laktunk, a Batthyány utcában. Karácsonykor mentünk le a pincébe, és február közepén jöttünk fel. Hihetetlen gondjaink voltak az élelmezéssel és a vízzel. A víz beszerzése életveszélyes volt a szinte állandó szovjet aknátűzben. A vízcsapok mellett ott feküdtek az áldozatok, még kezükben tartották a kannájukat. Nehéz idők voltak.

– Kamaszként hogyan tudta ezt feldolgozni?

– Édesapám romok között, lövöldözés közben is járt sebülteket kötözni. Mindig rettegve vártuk haza. Nagyon féltettük nővéremet és édesanyámat. Öregnek álcázták magukat, hogy ne vegyék őket észre a nőkre vadászó orosz katonák. Én, furcsa módon, valahogy mint kívülálló éltem át a rettenetes napokat.

– Hogyan szereztek élelmiszert?

– Volt valamennyi tartalékunk, és sokat ettünk babot meg céklát. A krumpli hamar elfogyott. Az élelem beszerzésére új lehetőség nyílt, amikor Buda és környéke orosz kézre került. A közeli falvakba mentünk „cserélni”: ruháért marharépat, krumplit, hagymát, néha lisztet is kaptunk cserébe. Egyszer édesanyámmal Solymárra gyalogoltunk, amikor egy orosz katona lovas kocsijával megállt mellettünk, és invitált, hogy szálljunk fel. Nem kis félelemmel fogadtunk szót, de végül alaptalan volt a félelmünk. Elvitt bennünket vagy hat kilométerre, aztán kedvesen intett, hogy szálljunk le: megérkeztünk a falu határába.

– A nagyszülei hol élték át az ostromot?

– A bombázások elől Budapestről a gödöllői házba mentek, ott élték át a nehéz hónapokat. A zabráló orosz katonák sok értéküket elvitték. Egy alkalommal a kamrába zárták őket, hogy nyugodtan „dolgozhassanak”. Szerencsére egy régi máktörő is volt a kamrában, azzal nagyapám szétverte az ajtót, így tudtak kiszabadulni.

– Egyházi intézményekben végezte középiskolai tanulmányait. De végül mi vitte a teológia felé?

– A budavári gyülekezetben Sréter Ferenc volt a lelkész, aki igehirdetésével a fiatalokat is megtérésre hívta. ►

Az ottani ifjúsági körben kaptunk olyan indítást, hogy teológiára menjünk. Öten indultunk a gyülekezetből Sopronba. Szüleink nagyon aggódtak, mert 1948-ban a lelkészi pálya nem látszott biztos pályának. Mi nem hagytuk magunkat lebeszélni. 1948-ban negyvenketten kezdtük a teológiát.

– **Mind az öt budavári teológus végzett?**

– Közülünk csak ketten, Zsigmondy Árpáddal jutottunk el a végszigorlatig. Hárman más pályára mentek.

– **Említene néhány nevet az évfolyamtársai közül?**

– Csak azokat sorolom fel, akikkel most készülünk a vasdipломánk átvételére: dr. Cserhádi Sándor, Fehér Károly, dr. Gémes István, Kinczler Irén, Kovács Pál, Pintér János, Pintér Károly, Szita Istvánné Bérczi Margit, Takácsné dr. Kovácsházi Zelma, dr. Zsigmondy Árpád.

– **Hogyan emlékszik vissza a teológiára? Milyen volt akkoriban ott tanulni?**

– Csak az első három évet töltöttük Sopronban, mert – nyilván politikai indítatásból – a teológiát Pestre költöztették, elvették egyetemi rangját. A soproni évek nyugodtak és szépek voltak, de Pesten már nagyon zaklatottá vált a helyzetünk. Egyik helyről a másikra kellett költöznünk. A könyveket inkább cipeltük, mint olvastuk. A politikai helyzet is élesedett, sok probléma volt.

– **Hol kezdte a szolgálatát a felszentelése után?**

– 1953-ban a csepeli templomban szentelt fel Vető Lajos püspök. Először Székesfehérvárra kerültem segédlelkésznek, Nagy Tibor lelkész mellé. Mivel ott nem volt szolgálati lakás, a fehérvárcsurgói filiában, a régi tanítói lakásban kaptam helyet. Én voltam a kis gyülekezetnek az első lelkésze, aki a faluban lakott. Ez a szolgálati évem mély nyomokat hagyott bennem, gyönyörű év volt.

– **Milyen volt a kapcsolata Nagy Tibor lelkéssel?**

– Melegszerű, megértő ember volt, aki mindenben segített. Nem beosztottként, hanem testvérként fogadott. Lelkipásztori szeretete és diakóniai elkötelezettsége példamutató volt számomra. Szelíden tanácsolt, és támogatta önálló elképzeléseimet.

– **Fehérvárcsurgó után Budapest következett.**

– Váratlanul ért áthelyezésem a Deák téri gyülekezetbe. A Deák tér akkor kritikus helyzetben volt: Ordass Lajos püspököt fogsága után hallgatásra kényszerítették. Keken Andrást is elmozdították lelkészi állásából. Dezséry László püspök Hafenschér Károlyt megbízott lelkésznek nevezte ki a gyülekezetbe, aki hitével és hűségével biztosította a gyülekezet fennmaradását. Vezetése mellett alakult ki egy nagyszerű munkatársi közösség, amelynek Gémes István, Nagy Erzsébet – Pintér Károlyné – mellett egy éven át tagja lehettem.

– **A teológiának mely területei álltak különösen közel önhöz?**

– A Deák téri segédlelkészévem után úgynevezett egyéves, belföldi ösztöndíjas voltam. Mivel akkor külföldre nem lehetett menni, ez jó lehetőség volt a továbbképzésre, de messze volt a mai disszertációktól és doktori képzéstől. A dogmatika területén a *koinonia* és a *societas*, az egyházi és a társadalmi közösségek kapcsolatáról írtam dolgozatomat mint ösztöndíjas.

– **Merre vezetett az útja a Deák térről?**

– 1956-ban Budavárba kerültem segédlelkésznek. Közben megnősültem, Glazewski Márta számtan–fizika szakos tanárnőt vettem feleségül, akivel már hatvannégy éve élünk nagy boldogságban és hálaadásban. 1961-ig voltam a vári gyülekezetben. Szolgálatomban az ifjúsági munkára tettem a hangsúlyt, ez az

akkori politikában nem aratott nagy tetszést. Felfigyeltek rám, és kihelyeztek Vas megyébe, Kíssomlyóra. Akkor már két gyermekünk volt. Egy kofferrel a kezemben indultam új szolgálati helyemre, ahol a segédlelkészi szobában volt a szállásom. A kíssomlyói fizetésből sorkoszt mellett sem tudtam magam eltartani, nem-hogy a családot. Feleségem azonban hősiesen helytállt. Tanári munkája mellett egyházfimunkát vállalt a gyülekezetben, hogy ki tudja egészíteni a családi költségvetést. Szorult helyzetemben Vető püspökhöz fordultam, aki azzal utasított el, hogy csak az Állami Egyházügyi Hivatal [ÁEH] rendeletére tud máshová helyezni. Elmentem tehát az ÁEH-hoz, ahol azt mondták, hogy a segédlelkész elhelyezése a püspök kizárólagos joga, ebbe nem szólnak bele. Így számomra nem volt más lehetőség: polgári állást kerestem. Ez sem ment könnyen, mert amikor egy-egy hirdetésre megjelentem, és kiderült lelkészi múltam, az volt a válasz, hogy sajnos már betöltötték az állást.

– **Milyen munkát keresett?**

– Mindenfélét. Először nyomdánál próbálkoztam, mert ott mégiscsak betűkkel dolgozhattam volna. Másutt is kísérleteztem, de sikertelenül. Végül a munkaerő-közvetítő hivatalhoz fordultam. A Kőbányai Gyógyszerárugyárba kaptam „beutalót”. Öt évet töltöttem ott, először mint segédmunkás. Közben elvégeztem a vegyipari technikumot, így már jobb körülmények között, technikusként dolgoztam tovább. Érdekes volt a gyárban. A környező falvakból sok szerencsétlen, kisémmizett parasztember is járt oda dolgozni. Sokat tanultam tőlük.

– **Lehetett arról beszélni, hogy önnek milyen hitbeli meggyőződése van?**

– Lehetett.

– **De vigyázni kellett, gondolom...**

– Nem kellett. Munkatársaim külvárosi proletárok voltak, de nem kommunisták. Inkább megbecsülést kaptam, mint bántást. Amikor jelentkeztem a gyárba, a beutaló ellenére sem akartak alkalmazni, félve attól, hogy klerikális propagandát fogok folytatni. Nehezen ment a felvétel, végül a munkaügyi azt kérdezte: „Mondja, maga mit tenne az én helyemben?” Mire azt válaszoltam, hogy „munkállamban adnék munkát annak, aki dolgozni akar”.

”

Mindig teljes szabadságban éltem. Az ember ezt legfőképpen a szószéken érzi, és látogatások alkalmával.

Ezzel a mondattal aztán a kőbányai gyógyszergyárnak a „büntetőüzemébe” kerültem. Gumicsizma, darócruha, gumikesztyű, gázárc, állandó kinti munka következett. Nehéz volt a három műszak, öt év után annyira belefáradtam, hogy megpróbáltam más állás után nézni. Egy hirdetésben a Magyar Tudományos Akadémia Immunológiai Kutatóintézetébe kerestek vegyésztechnikust. Ott is „kísértett” a lelkészi múlt, mégis felvettek. Ez volt a hatodik év egyházi szolgálat nélkül.

– **Majd ismét fordulatot vett a pályája.**

– Isten csodájának és Váradai Lajos esperes segítségének köszönhetően 1967-ben visszakerültem a budavári gyülekezetbe. Ott folytattam, ahol abba hagytam. Persze a hat év kiesés nem

A BUDAVÁRI EVANGÉLIKUS TEMPLOM - FOTÓ: FÖRTEPÁN / NAGY GYULA

olyan volt, mint egy külföldi stipendium. Sokat tanultam, de mást, mint amit könyvtárakban tanulhattam volna.

– **A vegyészet mennyire állt önhöz közel?**

– Semennyire, de megtanultam.

– **De meg is szerette az idők folyamán?**

– Tulajdonképpen igen. A kutatóintézetben egy orvos asszisztense lettem. A kísérletek között volt sok idő, amikor beültem a könyvtárba, és olvastam. Ha nem kerülök vissza az egyházi szolgálatba, lehetséges, hogy jelentkeztem volna biológusnak valamelyik egyetemre. Megérintett a biológia tudományának a szele.

– **Miután visszakerült Budavárba, érezte, hogy vissza kell fognia magát az ifjúsági munka területén, ha maradni akar?**

– Én mindig teljes szabadságban éltem. Az ember ezt legfőképpen a szószéken érzi, meg látogatások alkalmával. Nem korlátoztam magamat az ifjúsági munkában sem. Amennyit tudtam, annyit végeztem. Semmiféle korlátba nem ütköztem, vagy nem hagytam magamat korlátozni.

– **Mi következett a budavári évek után?**

– 1990-ben mentem nyugdíjba, aztán még tíz évig a Fébé Diakonisszaegyesületnek voltam a vezetője Túrmezei Erzsébettel. Ez is nagyon szép időszak volt.

– **A rendszerváltás után jártunk ekkor... Az egyesület újraindítása után ön volt az első Fébé-lelkész.**

– Túrmezei Erzsébettel indítottuk újra az 1951-ben felszámolt Fébét. Negyven év kiesés után nagyon sok problémával és feladattal küzdöttünk meg. Túrmezei Erzsébet nélkül nem is lehetett volna ezt a szolgálatot újraindítani. Sok nemzetközi kapcsolata mellett itthon is megbecsült, jelentős személyiség volt.

– **Hogyan találták meg a régi diakonisszákat?**

– Megvoltak a névsorok. Ezek a kedves diakonisszák mindig is tartották egymással a kapcsolatot. Persze hivatalosan nem tudtak összejönni, de a születésnapok ürügyén havonta találkoztak. A feloszlítás után borzasztó sorsuk volt. Egyik napról a másikra kikerültek az utcára. Legtöbbjüknek nem volt végzettsége. Igen nehéz helyzetben voltak, de kibírták. Túrmezei Erzsébetnek van egy profetikus verse, *Csak alagút* a címe. Egyszer Piliscsabára utazott vonaton, és amikor a vonat alagútba ért, a sötétben egy kisgyerek elkezdett sírni. Anyukája így vigasztalta: „Ne félj, ne sírj, csak alagút.” Túrmezei Erzsébet ezt hallotta, és versében a Fébé szolgálatára alkalmazta: „Csak alagút!” Hosszú volt az alagút, negyven év. De aztán kivilágosodott.

– **Miként kezdték a munkát az újrainduláskor?**

– A negyvenévnnyi idő alatt nem volt utánpótlás, de az idős gárda hihetetlen lelkesedéssel próbált valamit tenni. Ez kezdetben sikerült is. Az egyik legszebb eredmény, hogy a mátrai Bagolyirtáson külföldi anyaházak segítségével felépült egy templom, a hozzá kapcsolódó üdülőrészlet. Gyülekezeti csoportok, cserkészek, többgyermekes családok és idősek találtak itt testi-lelki felüdülést. Herzog Csaba, a Fébé másik lelkésze szépen vezette ezt a munkát. A kezdet másik jelentős eredménye, hogy dr. Gadó Pál vezetésével Piliscsabán, a Fébé régi üdülőjének területén felépült mozgássérült fiatalok számára egy tizenkét lakásos otthon.

– **És amióta a Fébétől eljött, mivel foglalkozik? Hogyan telnek a mindennapjai?**

– Elkezdtem kisebb füzeteket összeállítani régi igehirdetéseimből, oly módon, hogy az igehirdetések mellé irodalmi és képilusztrációt teszek. Ez a munka kitölti napjaimat. Eddig már vagy ötven ilyen kis füzet jelent meg. Másik feladatomat teológiai évfolyamunkkal kapcsolatos teendőim adják. Könyvet állítottam össze aranydiplománk átvételének alkalmára évfolyamtársaink önéletrajzával. A gyémántjubileumra *Vallomások naplementekor* címen született meg egy kisebb kötet nyugdíjas éveinkről. Most készülünk a vasdiplomára, ezzel kapcsolatban *Vallomások pirkadatról* címen életünk első húsz évéről számolunk be. A számítógépes munka mellett a gödöllői kert ad mindig sok örömet és sok munkát. De családomról is hadd szóljak. Három gyermekünk, tizenegy unokánk és tíz dédunokánk ad örömet mindennap. Feleségem különösen sokat foglalkozik a dédunokákkal. Ez tölti be az életünket. Hálás vagyok az Istennek, mert gyönyörű életünk van.

– **Annak ellenére, hogy kalandos és gyötrelmes volt olykor?**

– Annak ellenére vagy mindezzel együtt. Soha nem éreztem azt, hogy valami tragédiában élnek. Sem a gyárban, sem Kissomlyón. Az Úristen hordott bennünket a tenyerén, és annyi gyönyörű élménnyel, szeretettel találkoztunk életünk során, hogy azt nem is lehet elmondani.

– **Ha belegendol abba, hogy hat évig nem szolgálhatott, és egészen más dolgot kellett csinálnia, akkor sincsen csalódottság önben?**

– Úgy éreztem, hogy ezt beépítette a Jóisten az életembe, ezzel is gazdagított, és sok olyan élményt adott, amit másutt nem kaptam volna meg.

– **Volt-e olyan ige, amely végigkísérte az életét?**

– Volt. Még a menyasszonyomtól kaptam. Politechnika-órán fűrészelt ki és gyalult meg egy kis fatáblát, otthon zöld ceruzával ráírta ezt az igét: „Buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy munkátok nem hiabavaló az Úrban.” [1Kor 15,58]

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

FOTÓ: CAPRAS VIKTOR

Evangélikus gyermek- és ifjúsági pályázat 2018

Kiíró: a Magyarországi Evangélikus Egyház Ifjúsági és Gyermekbizottsága. Pályázhatnak: evangélikus egyházmegyék; evangélikus egyházközségek; evangélikus cserkészcsapatok. Csak önálló jogi személyiséggel rendelkező egyházközség adhat be pályázatot.

A pályázat célja szerinti kategóriák:

A: A felsorolt három pályázói kör gyermek- és/vagy ifjúsági táborainak/programjainak/rendezvényeinek támogatása. Előnyt élveznek azok a pályázatok, amelyek legalább három evangélikus gyülekezet közösen megtervezett és megvalósított programját mutatják be. De ez nem jelenti azt, hogy egy gyülekezet önállóan ne pályázhatna. A kategórián belül a saját tábort nem szervező gyülekezetek egyházunk országos ifjúsági táborai részvételi díjának, valamint a főtí kántorképző nyári tanfolyami részvételi díjának támogatására is pályázhatnak. (Országos táborainkról és a kántorképzőről további információ: orszagostabor.lutheran.hu.) Kérjük, hogy a tervezett program/rendezvény részletes programtervét mellékeljék a pályázathoz!

Egy gyülekezet csak egyetlen összefogásban vagy egyénileg nyújthat be pályázatot. A Szélrőzsa találkozó ideje alatt tervezett programokat, táborokat a bizottság nem tudja támogatni!

B: A 12. Szélrőzsa országos evangélikus ifjúsági találkozóra érkező evangélikus ifjúsági csoportok részvételi díjának vagy utazási költségeinek támogatása. Egyházunk országos ifjúsági munkájának mára a legnagyobb és legfontosabb területe a Szélrőzsa találkozó. Célunk minél több fiatal megszólítása. A 12. Szélrőzsát július 25-től 29-ig Bükön rendezik. (További információ: szelrozsatalalkozo.hu.) A Szélrőzsa találkozó ideje alatt tervezett programokat, táborokat a bizottság nem tudja támogatni!

C: Kis értékű tárgyi eszköz beszerzésének támogatása. A felsorolt három pályázói kör gyermek- és/vagy ifjúsági alkalmainak megrendezéséhez szükséges kis értékű tárgyi eszköz beszerzésének támogatása 50 ezer forintig. A pályázaton igényelt összeg ezt az összeghatárt nem haladhatja meg!

D: Ifjúsági vezetőképző. Egyházunk országos ifjúsági munkájának egyik meghatározó területe a gyülekezetekben zajló ifjúsági munka. Az ifjúsági és gyermekbizottság szükségesnek és fontosnak tartja ennek a területnek a támogatását oly módon, hogy a gyülekezet aktív ifjúsági tagjainak ifjúsági vezetőképzésen való részvételét támogatja. A gyülekezetnek magának kell kiválasztania a képzést, majd a pályázati úrlapra az adott kérdésekre válaszolva pályázhat, úgymint a választott képzés bemutatása (egyházi, világi, külföldi); milyen kompetenciát fejleszt a képzés; a résztvevők száma; a részvétel költségvetése. A pályázati elszámoláshoz szükséges a gyülekezet és a támogatni kívánt fiatalok között kötött írásbeli támogató nyilatkozat! Ebben az egy esetben, amikor egy gyülekezet adja be a fiataljai számára a pályázatot, a gyülekezet pályázhat az A, B. és C kategória valamelyikére is!

A pályázat teljes kiírása a lutheran.hu/evangelikus-gyermek-es-ifi-palyazat-2018 oldalról elérhető. A pályázatok postára adási határideje május 9. ■

Mennybemenetel ünnepe

- Dán 7,13-14

Pillantás a magasba

Vonatablak. Utazunk a vonaton. A kocsí másik végében megpillantok egy kisgyereket, lehet vagy másfél éves, talán most utazik először vonaton. Ül a babakocsijában, és nézelődik. Zavartan figyel az eseményeket. Becsapódik az ajtó, hangos csikorgással megáll a szerelvény, emberek járkálnak ki-be, kerülgetik a babakocsit, némelyikük olyan lendülettel jön, hogy majdnem felborítja. Hirtelen rántással elindul a vonat, majd kis idő múlva váratlanul fékez, aztán zötykölődünk tovább. A kisfiú egyre kétségbeesettebben néz, már görbül is a szája, mert a babakocsiból csak a kuszaságot látja, csak a bizonytalanságot érzékeli.

Apukája ránéz, látja a riadt tekintetét. Odalép hozzá, kiveszi a babakocsiból, a térdére ülteti, és együtt néznek ki az ablakon. Egy új világ tárul föl a kisgyerek előtt. Ámulattal figyel a külvilágot. Ami így láthatóvá válik, az valami egészen új számára, bár ez sem mentes a kuszaságtól és a bizonytalanságtól, mégis eltűnik az arcáról a zavarodottság. Elsuhanunk mogorva gyárépületek mellett, elmegy mellettünk hangos szirénázás közepette egy tűzoltóautó – de nem csak ezt látja a kisfiú: látja a fészkére repülő gólyát, a távol zöldellő dombokat, a pici falu gyerekekkel teli játszóterét, és csodálattal nézi azt, ahogy a kora tavaszi délutánon a bárányfelhők között vidáman átsüt a nap.

Látom, ahogy a kisgyerek vidáman a napra mutat. Valamit gagyog az apjának, de azt nem hallom, hogy mit, mert távol ülnek. Nézem, ahogy feltárul a kisfiú előtt a világ. Hol hevesen hadonászik, hol pedig az orrát az üveghez nyomva csendben figyel. Nagyon tetszik neki a fény játéka a felhők között. Az apja látja, hogy a fiúcska belefáradt a nézelődésbe. Visszaülteti a babakocsiba, a kisfiú még hosszan magyaráz. Az ablak felé mutogat, aztán hirtelen békésen és fáradtan álomba szenderül. Már nem zavarja a csikorgás, ki-be járkálás és ajtócsapódás.

Templomablak. Ahogy nézem ezt a kisfiút, eszembe jut: nekem is, nekünk is erre van szükségünk. Szeretnénk túllátni a hétköznapi szürke zötykölődésén, hangos ajtócsapódásain és szájlegörbítősségekén.

Dániel próféta egy látomáson keresztül kinézhet az ablakon, és betekinthez a mennyország ablakán is. Lát felkorbácsolni tengert, sasszárnyú oroszlánt, medvéhez hasonló vadállatot, de mindezeket túl láthatja az Emberfiát, aki az ég felőli trón-

nal hatalommal és dicsőséggel, aki uralkodik mindenkinek felett. A rend, a harmónia győz a káosz erői fölött. „Ez a királyi uralom örök uralom lesz, neki szolgál majd, és neki engedelmeskedik minden hatalom.” (Dán 7,27)

Amit Dániel lát, az egy grandiózus látomás, amely tele van rémisztő és megdöbbentő képekkel – de a vészjósló fellegek között átsüt a nap, elkergeti a felhőket, és tündöklük a világ világossága. A próféta is felfelé tekint, és az égre, az Emberfiára mutat, mert a szürke és zavaros hétköznapiak fölött is ő uralkodik.

A húsvét utáni negyvenedik napon a tanítványok is az ég felé tekintenek, és látják a Mester mennybemenetelét. Jézus nem hagyja magukra a tanítványokat, hanem felmegy oda, ahonnan érkezett, elfoglalja azt a trónt, amely mindig is az övé volt. Minden és mindenki a helyére kerül.

Ülök a templomban. Felnézek a színes ólomüveg ablakra, a tavaszi napfény átsüt a feltámadott Bárány alakján, aki háttározottan és diadalmason tartja a húsvéti zászlót. Fent van a magasban, és mégis itt van közöttünk. Jó kinézni az ablakon, felfelé nézni az égre és látni azt, hogy nem kell félnem. Ő velünk van minden napon a világ végezetéig.

■ KOVÁCS ÁRON

Imádkozzunk! József Attila szavaival: „Tudod, szivem mily kisgyerek – / ne viszonozd a tagadásom; / ne vakítsd meg a lelkemet, / néha engedd, hogy mennybe lásson.” Ámen.

Varázslatos, vad Balaton

Szoktuk mondani, hogy „na, ezt is a legjobb kedvében teremtette a Jóisten”. Nos, ha valamire igaz ez, akkor a Balatonra százszorosan. Már látható a moziban a tóról és páratlan természeti csodáiról készült több mint egyórás természetfilm, amely eddig alig látott perspektívákból bámulatos részletességgel mutatja be a magyar tengernek a nyaralók számára ismeretlen arcát.

Kinek-kinek mást jelent ez a tó. Vagyunk sokan, akik a fiatalság régen letűnt, örök nyarainak nyomait keressük az ódon tihanyi házak között vagy éppen a síófoki mólón, azokat az időket, amikor még – az utazási korlátozások miatt – csak ez volt, ez lehetett nekünk „a tenger”. Mások – mind többen – a turisztika-kultúragasztronómia hármásának legszebb eredményét tisztelik ebben a tájban, és akadnak olyanok is, akik a természet, a teremtett világ páratlanul gazdag, harmonikus csodáját látják az élő tóban.

A *Vad Balaton* című természetfilm rendezője, Mosonyi Szabolcs főként az utóbbiaknak tesz kedvére. De az is bizonyos, hogy a többi balatoni ínyenc sem fog csalódnni, ha megnézi a két esztendőn át forgatott, eredetileg csak televíziós bemutatásra szánt, ám a pazar eredmény láttán utóbb a mozivászonra is felkerült filmet.

A Balaton különös kincs. Közép-Európa legnagyobb sekély vizű tava, amelynek partjait nyaranta turisták, strandolók százazrei lepik el, ennek ellenére a víz és

környéke évezredek óta képes megmaradni természeti tájnak, sőt igazi vadonnak. A film sajtóvetítése után maga az alkotó vallotta be, hogy soha nem gondolta volna, mennyire megragadó élmény

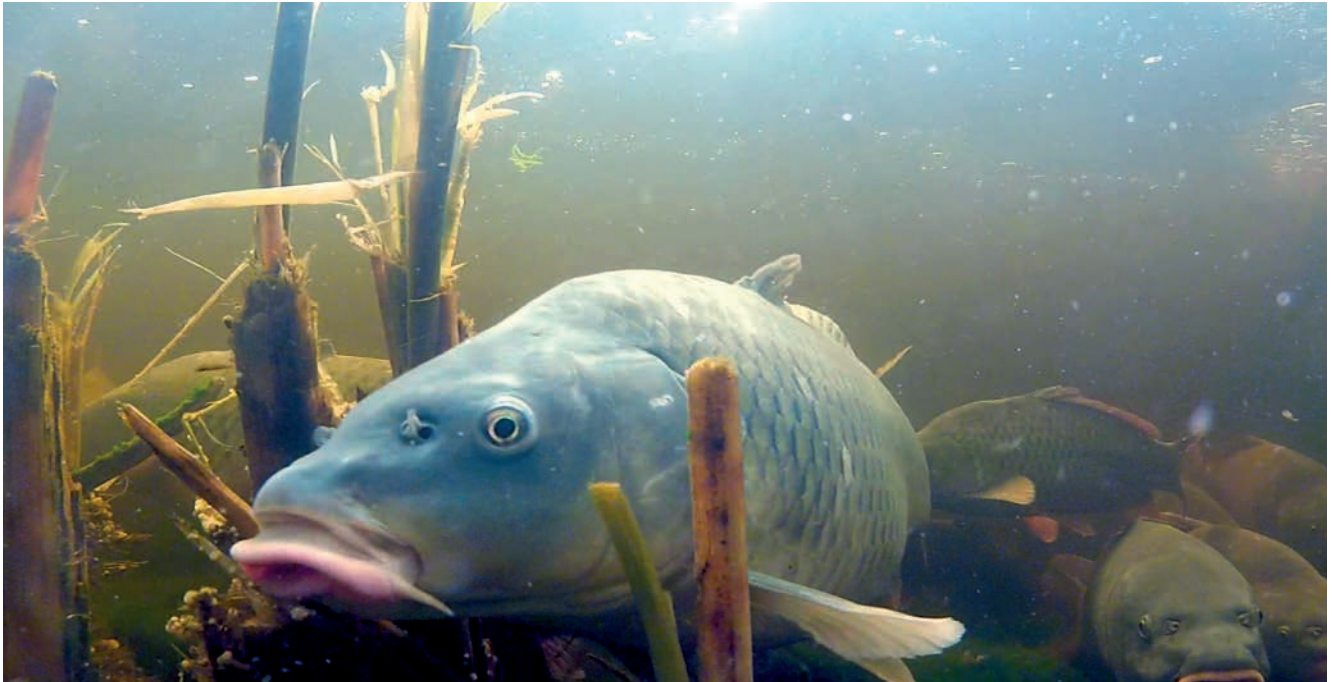

Vad Balaton. Magyar természetfilm. Forgatókönyvíró Bagladi Erika; operatőr Mosonyi Szabolcs; zene Mátyás Attila Merkaba; narrátor Csankó Zoltán; producer Bagladi Erika; vágó és rendező Mosonyi Szabolcs.

látni – és persze szuperlassításban filmre venni – például a Kis-Balaton sekély hínárosaiban egymás körül forgolódo, csillogó pikkelyes hátukat a napban fűrésztő nyurgapontyok ívását. Mondhatnánk: semmi különös, ívnek a pontyok. De így látva kiderül, hogy olyan hétköznapi varázslata ez a természetnek, amelyre csak kevesen figyelnek fel, s ha észreveszik is, aligha láthatják a maga lenyűgöző teljességében, vagyis úgy, ahogyan ez a film megmutatja.

A tó partjai mentén húzódó, a Balatonból egykor lefűződött nádrengetegek, a berkek madárvilága; a fa tetején szaporodni összegyűlt, hullógombolyaggá fonódott kockás siklók; a tojásait óvatos gondossággal lerakó mocsári teknős vagy éppen a hegytetőn álló várromban fészkelő, a cseperedő fiókáit galambbal tápláló vándorsólyom mind-mind olyan csodája a Balatonnak, amit a part mentén tolongó, fagyasztó, hangoskodó embertömeg aligha vagy szinte soha nem láthat. És mindebbe néha még maga a természetfilmes is csak

véletlenül botlik bele. Mosonyi Szabolcs elmondta: azért kell legalább két évig forgatni egy ilyen filmet, mert sok olyan megörökítésre méltó momentum akad, amiért vissza kell jönni. Munkamódszerük egyik sajátossága, hogy ha a tervezett forgatás közben belebotlanak valami érdekes természeti jelenségbe, akkor pontosan feljegyzik a helyét, idejét, körülményeit, és egy esztendő múlva – bízva a természet jól működő rendszerében – visszamennek, lesben állnak, és igyekeznek rögzíteni az eseményeket.

A film nem csupán a Balaton élővilágát mutatja be, hanem a természet jelenségeit elhelyezi a geológiai tájban. A néző-

téren ülve képzeletbeli utazást tehetünk az időben visszafelé, elindulva a tó néhány száz évvel ezelőtti bekövetkezett változásaitól – a már említett, mederből lefűződött berkektől – egészen addig, hogy egy kies balatoni pincesor mellett rábukunk a környék legrégebbi, a földtörténet egyik korai szakaszában keletkezett kőzetre. Az alkotás nem él a számítógépes grafika eszközeivel: amit látunk, az mind maga a valóság, és ez éppen elég ahhoz, hogy elbűvölje a nézőt.

Április elején a hegyekből a megáradt patakokban a Balaton felé siető olvadékvizek képeivel kezdődik a film, majd megelevenedik a teret foglaló tavasz, a

rekkenő nyár, a színesedő őszi, aztán pedig elénk tárul a látszólagos mozdulatlanságba dermedt tél. A drónnal készült felvételek korábban nemigen látott perspektívából, messziről mutatják be a tájat, majd leereszkedünk egészen a víz hátára feszült, rianásokkal szabdalta jégig, hogy meghallgassuk annak titokzatos hangját. Mert bizony az is van neki!

Ebben a filmben legszebb titkait fedi fel a vad Balaton. Mi meg csak nézzük szájtátva azt, ami mindig is itt volt az orunk előtt. A táj jobb megismerése általán megismerjük úgy óvni ezt az értéket, hogy meg is maradjon.

■ I. L. L.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Tükör által kristálytiszta

Avagy: eleget gyönyörködöm a gyermekeimben?

Nem felejttem a pillanatot: a fürdőszobában guggolok, velem szemben Lilla, és amíg én szárazra törölöm, ő mélyen a szemembe néz. „Hogy figyel engem!” – suhan át az agyamon, de aztán leesik a tantusz: pupilláimban tükröződő önmagát szemléli...

Milyen nehéz őket magukat látni! Saját személyiségjegyeiket, jellemvonásaikat – és nem azokat, amelyeket mi tulajdonítunk nekik, amelyekkel mi ruházzuk fel őket, vagy amelyeket mi várunk el tőlük. És milyen nehéz rajtuk keresztül önmagunkkal szembesülni – önismereti tréning szempontjából a párkapcsolat/házasság még csak a beugró szint a gyerekreveléshez képest.

Őket akarom látni, és közben magamat látom; pontosabban azt a „nyomot”, amelyet én hagyok rajtuk. Mint ahogyan a próbafülkék neonfényében lelepleződnek, egyszerismind fel is nagyítódnak a hibák (ebben a sajátos térben sajnos jellemzően inkább a testi előnytelenések

és nem a csinos részletek válnak hangsúlyossá a tükörben...), úgy veszem észre én is rajtuk keresztül a gyengeségeimet.

Nem elég, hogy másolnak és utánoznak, de ráadásul még a hamisságon is rajtakapnak, és az igazságot is szomjazzák, ezért sem lehet stikában (sem) bort inni és közben vízről prédikálni. A „mi volt előbb: a tyúk vagy a tojás?” dilemmától eltérően a mindennapjainkban viszonylag egyszerű eldönteni, kinek a viselkedése, hangulata befolyásolja a másikat. Ja, hogy azért mufurcok, mert én is az voltam velük? Azért kiabálnak, mert én is felemeltem a hangom? Azért nem bírnak nyugton ülni és rám figyelni, mert én is ide-oda szaladgálok és csapódom a feladatok között, és azért nem jönnek, válaszolnak azonnal, ha szólok, mert én is megvárakoztatom őket? És fordítva: ha én kiegyensúlyozott vagyok, akkor ők is azok, ha én nem problémázom valamin, akkor ők sem, ha én megőrzöm a nyugalmam, akkor ők is előbb visszatalálnak a sajátjukhoz.

A legtöbbször miattuk „bökök a lélek”. (Hát milyen anya az olyan, aki ébredés után két perccel már azt várja, mikor lesz végre újra csend és béke?!) Meglehetősen ritkán veregetem meg a vállam, hogy milyen jól csinálom, annál többször rovom meg magam, hogy már megint mihez nem volt türelmem. Sokszor döbbenek meg, hogy milyen indulatok lakoznak bennem, vagy kapom magam azon, hogy már megint a más miatt érzett dühöm, haragom „csapom le” rajtuk.

Mindig megfogadom, hogy legközelebb máshogy lesz – aztán a következő alkalommal újfent megállapítom: milyen nagy a lépcsőfok a valamit meglátni vagy megcselekedni között...

Anya és szülő – kvázi ellentétpárként járta körül ezt a két szót egy bő tíz évvel ezelőtti EvÉlet-jegyzet. És bár akkor még nem-hogy gyermekeim nem voltak, de még az édesapjukat sem ismertem, előre megrémültem attól a feladattól, hogyan fogom ezt a két minőséget összebékíteni. Az anya

mint szerető, támogató, babusgató felnőtt jelent meg a cikkben, míg a szülő a népszerűtlen intézkedések kivitelezője. „Melyik hozzáállást képviselem majd én?” – tündöttem, és előre féltem, hogy a keményebb, negatívabb színben feltüntetett szülői attitűdök jönnek majd ki belőlem.

Pedig a valóságban – a gyakorlat igazolja – ez a két szerep kéz a kézben jár, és elválaszthatatlan egymástól. Mint ahogyan egyidejűleg képes vagyok falra mászni tőlük vagy épp torkig lenni egy-némely lépésüktől, és közben mégis dagadni a büszkeségtől, hogy mi mindenre képesek, milyen ügyesek, okosak, találékonyak. Mert csinálhatnak bármit, és történhet bármi, ők – Anna, Lilla és Emma – az én lányaim!

✱

Végtére is mindenkinek arra a bizonyos ságra van a legnagyobb szüksége, hogy szerethető, és van is, aki szereti őt. Egyre gyakrabban jut eszembe az, amit az Úr az épp megkeresztelkedő Jézusra tekintve így fogalmazott meg: ő „az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm” (Mt 3,17b).

Gyönyörködöm én is a gyermekeimben, a külső szépségükben (mert hát ők a legszebbek, nekem-nekünk mindenképpen) éppúgy, mint a jószívűségükben, önzetlenségükben, szorgalmukban, éleleszűségükben, testvériségükben. (Mondtam már, hogy ránk ütöttek?)

És különösen is gyönyörködöm bennük azokban a helyzetekben, amelyek valamiképpen hasonlítanak arra, amelyben az Úr az előbb idézett elragadtatott kinyilatkoztatást tette. Amikor az utcán sétálva váratlanul feltekintenek az égre, és integetnek a mennyei Atyának. Amikor vacsorához ülve nálunk is előbb kulcsolják össze két kezüket az asztali áldásra. Amikor azt hallom a gyerekszobából, hogy „istentiszteleteset” játszanak, vagy amikor azt látom, hogy otthonosan mozognak a templomban. Vagy épp amikor a „hol voltam, amikor még nem születtem meg, és nem voltam bent még anya pocakjában sem?” kérdésen töprengve arra jutnak: „Isten hasában”...

✱

„Anyá, én akkor is szeretlek, amikor épp nem vagyok benne a szívedben” – súgta oda nekem Lilla elalvás előtt egy ízben. Bárcsak mindig mindhárman éreznék – és bárcsak minden felénk irányuló reakcióm azt tükrözné –, hogy onnan soha, de soha nem tudnak kiesni!

■ VITÁLIS JUDIT

Koreai királyi koronától tábori ágyig

Megújult cserkészkiállítás Gödöllőn

A Gödöllői Városi Múzeum 2018-ban felújított és április 21-én megnyitott kiállítása elsősorban a hazai cserkészmozgalom fénykorát, a két világháború közötti időszakot kívánja bemutatni a látogatók számára, kiemelve az 1933-ban Gödöllőn megrendezett világtalálkozót, a negyedik dzsemborit és az 1939-es Pax Tinget, a cserkészleány-világtalálkozót.

Az országosan egyedülálló állandó cserkésztörténelmi kiállítás a Magyar Cserkészszövetség és a Gödöllői Városi Múzeum műtárgyainak ötvözetéből épült fel. A cserkészetet Robert Baden-Powell („Bi-Pi”) alapította Angliában a 20. század elején, napjainkban a világ legelterjedtebb ifjúságnevelő mozgalma. Hazánkban 1910-től alakultak csapatok, a Magyar Cserkészszövetség 1912-ben jött létre. Az 1940-es években történt megszüntetés után 1988-ban alakult újjá a cserkészet Magyarországon, így a közelmúlt emlékei is megjelennek a kiállításban.

Az új tárlat számos olyan műtárggyal gazdagodott, amelyek eddig nem voltak megtekinthetők, többek között Teleki Pál tábori ágyával, a Csaba cserkészcsapat

zászlajával, 5–6. századi koreai uralkodói korona aranyozott, jadedövekkel díszített méretarányos másával és különböző világtalálkozók díszes emléktárgyaival, amelyek a gazdagon berendezett cserkészszobában és a táborenteriőben láthatók.

Az izgalmas és modern kiállítás szerkesztői részei a figyelemfelkeltő kiállítás-technikai megoldások. A látogatók a kiállításban szereplő műtárgyakról mobiltelefonos applikáción keresztül is – amelyet az intézmény falai között tölthetnek le – információhoz juthatnak. Nagy méretű legóterepasztal mutatja be az 1933-as dzsemborit a város egyes épületeivel, mozgó vasút- és HÉV-modellekkel.

■ Forrás: Gödöllői Városi Múzeum

FOTÓ: GÖDÖLLŐI VÁROSI MÚZEUM

Május 20-ig választható az iskolai hit- és erkölcstanoktatás

Anyák napja és „májushús”

„Befogad és kiteszít a világ.” (Francois Vilon: *Ellentétek balladája*) Amikor hitoktatni kezdtem, huszonegy évesen, egy rendszerváltás után éppen csak éledező országban, nem jutott volna eszembe ez az idézet a munkámról. Lelkes és elsodorhatatlan voltam. Na jó, ez alig változott, csak ma nagyobb imaerő kell mindehhez.

Akkoriban a külterületi iskolák diákságának a szabadidejében zajlott a hittanóra, nem volt a tanórák közé beépítve. Emellett külön kihívást jelentett a tanárok számára, hogy nem voltak külön csoportokban a korosztályok, így a kicsiket és a nagyobbakat egyszerre kellett lekötöni.

Hitoktatóként engem mindenki afféle szakköri dajka névnek tekintett: amíg én foglalkoztam a gyerekekkel, az óvónők, a tanítók az esetek többségében szuszszantak egyet. Ha volt két-három beíratott lurkó, beteretlék mind a huszonnégyet, és pihegtek a folyosón. De olyanok is akadtak a felnőttek között, akik beültek a csoportba, és valósággal versenyt csodálkoztak a kicsikkel.

Ma sok minden más. A tanóra közben nem csalogatja a vidám udvari zsvaj a diákokat, viszont rettenetesen fáradtak. És talán mivel őket is folyton kiértékelik, ők is gyakran versenyztetik a hitoktatókat. Van, aki felveszi a kesztyűt, van,

aki nem. Ha valamelyik tanár is leszólja a hitoktatót, nehéz és megalázó helyzetek adódnak. Akár alaptalanul is vádák érik, amelyeket megbocsátva és szeretettel hordozni nem is olyan egyszerű.

Mit kívánnak egy hitoktatótól? Erről a témáról igen jó komédiát lehetne írni, ha nem volna olyan komoly a dolog. Mert attól tartok, ahány ember, annyiféle elvárás irányul a hittant tanítók felé.

Van, aki úgy küldi el a gyereket, hogy sok vele a gondja, nincsenek sikerei a

nevelésben, ezért a heti egy órától azt várja, hogy tisztelettudó, engedelmes, figyelmes tanítvány kerüljön ki onnan. Természetesen anélkül, hogy őneki ehhez bármit is tennie, változtatnia kellene.

Van, aki a hagyományok miatt íratja be a csemetéjét. Cél a konfirmáció: a sikeres vizsga és a fogadalomtétel után jelentősebb összeget utal ki a gyermek számára, és lezártnak tekinti a tanulás folyamatát. Vele is éppen így történt, világos, hogy így kell.

Van, ahol a gyermek kezd vágyakozni először a barátok miatt vagy egyszerűen a hitoktató személyisége miatt. „Rosszat nem tanulhat, menjen.” Ha meg órarendbe van iktatva az óra, akkor pláne nem kell ezen sokat agyalni. De ha komolyra fordulna a kötődés a gyerekekben, és immár a Megfoghatatlan felé irányulna, a hitoktató hideget-meleget kap, amiért „túlbugzó” lett a tanítványa.

Az iskolákban is más-más elvárások fogadják az embert. X. helyen az igazgatónő már az iskola előtt vár, hogy leoszson: ez és ez a diákom rontott, magatartásbeli gondok adódtak, pedig hittanos. „Szedd össze az eszed, akárhonnan veszed!” Van egy egész tanórád, hogy mindezt helyreadd! Irgumburgum! Hogy a gyerek szidása, gyalázása helyett újra csak Jézusra irányítom a figyelmet, azt in-

kább a tapasztalat diktálja. És persze van kegyelem, néha szemtanúja is lehetek.

Y. helyen rendszeresen elkérik a gyerekeket: „Képtárba mennénk.” „Színház lesz.” „Farsangra próbálunk.” Hát melyik órákat áldoznánk fel, ha nem a kevésbé fontosakat? Matekkal egész életében kell foglalkoznia, a hittan ügyis csak potyatárgy. Na, legyél már megértő. Hogy ideutaztál és készültél? Írd be a naplóba, akkor nem ér kár. Ezen a helyen elég komoly konfliktusokat vállaltam, mire kialakult a rend – és lám, a képtár, a színház, a próba megoldható lett valamikor más időpontban.

Z. iskolában a „ne szólj bele semmibe” elv uralkodik. Verekednek a gyerekek, valaki sírva bejön a termembe, átjön a szomszéd osztályból a szünetben egy kislány, akinek éppen válnak a szülei. Beszélgetünk, imádkozunk, mert szükségünk van segítségre. Aztán megjelenik egy pedagógus. Köszönésre itt nem méltatnak, csak én üdvözlöm a kollégákat, a többiek nem állnak szóba ilyen jelentéktelen senkivel, mint a hitoktató. Most viszont kiderül, hogy amúgy tud beszélni a tanerő. Illetve az nem derül ki, csak hogy ordítani tud. Zeng a folyosó. Megtudom, hogy semmi közöm itt semmihez. Az órán kívül nem beszélhetek senkivel, nem mehet be a termembe egyetlen tanuló sem, az imádkozás a templomba való, és különben sem látom át a dolgokat. Vagy talán pedofil vagyok, hogy rámosolygok a gyerekekre, köszönök nekik, ha megérkezem. Volt óvodásaim odafutnak, átölelnek, ez gyanús.

Furcsán érzem magam. Nem, nem hiszem, hogy ha valaki a gondjával hozzám jön, azt el kellene küldenem. Az ajtóm marad nyitva. A köszönés szokását még mindig egyedül gyakorlom. Végignézek a körülöttem állókon, és szájalmat érzek. És igenis imádkozom értük. Kicsit többet, mint eddig.

W. faluban is nyitva az ajtóm a szünetben. Segítek cipőt fűzni, visszavarrom a leszakadt zsebet, és mondok valami biztatót a bajba jutott gyerekeknek, időnként tanácsot a szerelmes diáknak. Titkokat őrzök, de mindet megosztom az Úrral. És ha szeretne, imádkozunk társért akár a másodikkal is, hogy legyen, akivel majd válás nélkül leélheti az életét szeretetben, békeességben. Néha hiányzik egy szünetnyi csend, szeretnék egy picit nyugton lenni. Ilyenkor csalódottan vonulnak el a tinilányaim.

Aztán hátravannak még az ünnepi elvárások. Mondjon verset a gyerek, sze-

repeljen minél többet. Ne legyen otthoni feladat, istentiszteletre pláne ne kelljen elmennie. Lehesse lenni vasárnap a gyereket, mint egy csomagot, míg apa-anya pihen, és majd ha ráérnek, érte jönnek istentisztelet után. A felügyeletet biztosítsa a hitoktató, ennyit igazán megtehet, hiszen amúgy is van gyereke, hát nem tök mindegy neki?

Szóval elvárások vannak. És nem mindig könnyű kibogozni, mi is a feladatunk, és mi nem. Sőt ha tudjuk, akkor sem mindig egyszerű ezt képviselni kifelé. A legjobb az egészben az, hogy Jézus már győzött, és mi munkásokat kérünk az aratásba. És ezek a munkások innen, a környezetünkben élő furcsa, néha eset-

FOTÓK A SZERZŐ ARCHÍVUMÁBÓL

len, máskor erőszakos vagy éppen mélabús emberek közül fognak kikerülni. Hát ezért nem adjuk fel.

Az elvárások sokfélék, a feladat a régi.

Jézus missziói parancsával indulunk, a cél – még ha nem áll is hatalmunkban a Szentlélek segítségével nélkül megvalósítani – mégis egyértelműen az, hogy megtegyük, ami rajtunk áll, és Isten felé fordítsuk tanítványaink tekintetét.

Ma, amikor bizony kevés a határozott meggyőződéssel egyházhoz tartozó család, a május 20-ig esedékes hittanbeírásra várva – a hitoktatók számára ez már külön fogalom, „májushús”, így, egyben – sok-sok formálódásnak vagy szemtanúja minden évben. A gyerek jönne, a szülőt hidegen hagyja a dolog. A szülő küldené a gyereket, de nem akar erőszakos lenni. Vagy nehéz kilógni a sorból, először más-ként tenni, mint a többiek. És mindig csupa

Az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) rendelete alapján az általános iskolába járó gyermekek szüleinek módjuk van arra, hogy az iskolai etika-, illetve hit- és erkölcsoktatásra vonatkozó választásukat a következő tanévre módosítsák, vagyis dönthetnek az etika helyett a hit- és erkölcs mellett is. A módosítási szándékot május 20-ig írásban kell közölni az iskola igazgatójával és az érintett egyház képviselőjével.

meglepetés a beírás utáni névsor. Őket egy ideig tanítani fogom, őt már nem, vagy még nem...

Sokszor eszembe jutnak a nagymamáim, akik a tiltott időkben is el-elmeséltek egy-egy bibliai történetet nekem és a testvéremnek. Néha fejcsóválva, néha bosszankodva, néha legyintgetve fogadta a nagyobb család a buzgóságukat. Olykor le is intették őket. És ahogy nőttünk, egyre kevésbé lehetett ölbe venni bennünket egy kedves ének idejére. De amit sosem adtak fel: az imádságuk – mégis hatással volt az életünkre.

Most, hogy anyák napjára készülünk, kicsit az ő emlékükre is írom le mindezt. No meg biztatásképpen is. Nagymamák, anyák, imádkozni kész felnőttek: áldottak vagytok. A hitetek méhéből nőhet ki az egyház fiatalsága. Tegyétek meg, ami rajtatok áll, a többit meg biztatók oda arra, akinek van hatalma mindenk felett. Mellesleg május 20. idén pünkösd. Az egyház születésnapja.

■ FÜLLER TÍMEA

Gyerek a szekrényben

Életem egyik legnagyobb tévedésére egy szekrényben ülve jöttem rá.

Tízéves voltam, és olyan sokat betegeskedtem, hogy az orvos azt javasolta a szüleimnek: vetessék ki a mandulámat. Otthon a család sokáig tanakodott, mi legyen velem.

A legbosszantóbb a testvérem volt, akivel amúgy is állandó harcban álltunk. Ő volt a kicsi, és ezt ügyesen ki is használta. Nyafogósnak, önállótlanak, kis csimibóknak éltem meg, aki rám csimpaszkodik, és nekem folyton vele kell foglalkoznom. Amikor a mandulámról volt szó, akkor is azt mondta: jó lesz, ha elmegyek. Az összes játékkal egyedül játszhat majd, és kiszedheti minden kincsemet a fiókomból anélkül, hogy ezért elgyepálnám.

Meg voltam győződve, hogy mi ketten nagyon nem jövünk ki egymással. Másoktól hallottam már arról, hogy a testvérünket szeretni kell, de nekem túl nehéz eset jutott, úgy éreztem. Ő se szeret engem, minek is erőlködnék?!

Végül a szüleim beleegyeztek a műtétbe. Édesanyám kísért el. Vele mindig bátornak éreztem magam. Olyan volt, mintha ő mindig tudná, mikor hol kell lenni, és mit kell mondani vagy tenni. Jó volt mellette lenni. A kórház hatalmas épülete, a gyógyszer- és fertőtlenítőszag ugyan borzasztott, de a doktor bácsi, akit a műtetre felkértek, azzal vigasztalt, hogy cseppet sem fog fájni a beavatkozás, utána pedig rengeteg fagyit ehetek majd. Így hát inkább az újdonságra kíváncsian, mint félelemmel indultam neki a megpróbáltatásnak.

A műtétet helyi érzéstelenítéssel végezték, tehát ébren voltam, és kicsit iszonyodva néztem, miket szednek ki a

számból. Igaz, akkor tényleg nem fáj, de később, amikor már a hatalmas, ágyakkal telezsúfolt kórteremben voltam, elég kellemetlenül éreztem magam. Nem tudtam nyelni, gyenge voltam és magányos. A többi kis betegnek is megvolt a maga baja, senki nem vigasztalgot. Az a kevés nővér, aki be volt osztva hozzánk, mindig a sürgős dolgok elrendezésével volt elfoglalva. Senki nem ért rá, hogy az ágyunk szélére üljön, fogja a kezünket, és elterelje a figyelmünket a fájdalomról.

Kicsit még pityeregtem is. Hiányzott a családom. Az anyukám, az apukám, még a testvérem is. Bárcsak itt lenne!

De aztán eszembe jutott, miket mondtam, mielőtt eljöttem, és gyorsan el is ment a kedvem tőle. Inkább dühös lettem rá. Most biztosan otthon pöffeszkedik, kiszedegeti a játékaimat, örül, hogy nem vagyok ott. Nem, órá gondolni sem akarok. Hiszen az egy csapás, ha az embernek ilyen testvére van. Úgy elkeseredtem, hogy már a tehetetlenségtől sírtam. Miért van nekem ilyen rossz sorsom? Kivették a mandulámat, fáj még nyelni is,

egyedül vagyok, és még ráadásul ilyen testvérem is van. Addig búsultam, hogy álomba sírtam magam.

Akkoriban a kórházakba csak egy-egy órára jöhettek be látogatók, vagy dél előtt, vagy délután. Mi egy másik városban laktunk, ahonnan majdnem egy óra utazással lehetett csak eljutni a kórházhoz, édesanyám mégis mindennap felkerekedett, és bejött hozzám. Első nap azonban ezt csak a nővérke elbeszéléséből tudtam meg, mert akkor éppen aludtam. Ettől még sokkal rosszabb kedvem lett. Nagyon sajnáltam magam.

Másnap már nagyon igyekeztem ébren maradni, és találkoztam is anyukámmal. Nagyon fáradtnak és gondterheltnak látszott. Szegény a munkahelyén ledolgozta a maga nyolc óráját, a hozzám utazgatással elment a maradék ideje, és otthon már alig állt a lábán, mégis meg kellett csinálnia a házimunkát. Bár apukám sokat segített, volt olyan, amihez nem értett ezen a területen, úgyhogy nem is mertem panaszkodni anyukámnak, hogy ne terheljem még én is. Csak mosolyogtam és bólogattam, mert beszélni nem voltam képes. Ő meg csak ugyan hozott egy adag fagyit, ami jólesően hűsítette a sebemet.

A következő nap azt mondták, már ha is mehetek, de valami komplikáció lépett fel, amelytől belázasodtam, így benn tartottak a kórházban megfigyelésre. Akkor már gyenge kis hangon suttogva, de tudtam beszélni anyukámmal. A testvérem után érdeklődtem, hogy mit csinál, mivel játszik. Nagy meglepetésemre anyukám szemét elfutották a könnyek. Azt mondta, csak nehezen tudja megnyugtadni szegényt, nagyon hiányzom neki.

Alig hittem a fülemnek, sőt őszintén szólva nem is hittem egészen. Azt gondoltam, anyukám egy olyan testvérpárról beszél, akiről álmodozik. Mi nem ilyenek vagyunk, de ő most olyan fáradt, hogy a saját érzéseit látja mindenkiben. Ráhagytam a dolgot, kicsit fogtam a kezét, és megígértem, hogy igyekszem hamar meggyógyulni. Még egy napot kellett a kórházban maradnom, aztán hazamehettem. Gyenge voltam, mint a harmat, beszélni és nyelni még mindig nem volt könnyű, anyukámmal mégis mosolyogva igyekeztünk hazafelé. Otthon gyorsan ágyba dugtak még a szüleim, de amikor jött a négy óra, apukám cinkosan mosolyogva felébresztett: „Bújj el, lepjük meg az öcsédet!”

Ez már tetszett. Gyorsan belebújtam a köntöskémbe, papucsomba, és a kabátos szekrény aljába kucorodtam. Az volt a kedvenc helyem. Nincs teljesen sötét, te mindent hallasz, de téged senki sem lát. Jól lehet innen hallgatózni.

Éppen csak hogy elcíhelődtem, már nyílt is a bejárati ajtó. A szekrényből különösen vékonykának tűnt a testvérem máskor oly hetyke hangja:

– Hol van a tesóm? Hazaengedték?
– Sajnos még benn kellett maradnia...
– tódította apukám.

Ekkor egy kis cincogást hallottam, aztán egyre nehezebben visszafojtott pityergést.

– Jaj, szegény! Hát ennyire rosszul van? De ugye nem fog meghalni? Miért is engedték el? Én annyira félek. Úgy hiányzik!

Dermedten hallgattam a testvérem siránkozását. Hát csakugyan ennyire fontos vagyok neki? Sose gondoltam, hogy szeret engem. Sőt azt hiszem, én magam sem voltam egészen rendben. Ott a szekrényben rejtőzve beleláthattam a szívébe, és nagyon megrázott az a ragaszkodás, aggodás és szeretet, ami ott lakott.

Kicsaptam a szekrény ajtaját, és átöleltem az öcsémet. Ő kikerekedett szemekkel nézett rám, aztán oldalba lökött, ahogy mi szoktuk, de a szipogást még mosolygás közben is csak nehezen tudta abbahagyni.

Ettől kezdve mondhatott, amit akart, tehetett, amit akart. Ismertem, tudtam, hogy fontos vagyok neki. Ez a titkos bepillantás egészen megváltoztatta a kapcsolatunkat.

Ma már mindketten felnőttek vagyunk, saját családjukban élünk, és lassan a gyerekeink is felnőnek, de a szeretetünk biztos és erős maradt.

Valahogy így láttam meg először Isten szívének titkát is. Rajtakaptam, hogy figyel rám, hogy nem hagy el, hogy megóv. És azóta még sok más alkalommal pillantottam bele mélységes elfogadásába, hűségébe, szeretetébe. Mindig megrendít, mindig feleml, mindig felráz egy-egy ilyen kilesett alkalom. Figyeljétek, mert rátok is ez vár! ■

sze
Mi
mert
res
min

ő
re
nos

tett
sük
sze
őt;
lóbb

ket!
(1. Já
e
4:19)

Ha a megfelelő sorrendbe rakjátok a szíveket, egy fontos bibliai mondatot kaptok.

A gyülekezetplántáló Soroksár főterére kerül az evangélikus óriáskönyv. A május 2–27. közötti négyhetes időszakban a hétvégi délutánokon szabadtéri koncertek és a plántáló gyülekezet terveiről szóló szórólap osztása, beszélgetések lesznek. Cím: Budapest XXIII. kerület, Hősök tere, a HÉV-megálló és a katolikus templom közötti parkban, a zenei pavilonnál. Mindenkit szeretettel várunk!
gyjs*vdm megbízott lelkész

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután 3 órától 5 óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

*Radosné Lengyel Anna országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője*

A Félbé Segítő Szolgálat megkezdi segédeszköz-kölcsönzési szolgáltatását! A rendelkezésre álló eszközök (például kerekesszék, szoba-WC, rolátor, betegágy stb.) térítésmentesen állnak a rászorulóknak rendelkezésére! Részletek a honlapunkon: febeegyesulet.hu.

A budavári evangélikus szabadegyetem következő alkalma május 14-én, hétfőn 19 órakor kezdődik a Bécsi kapu téri evangélikus templom kápolnájában (1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 28.). Dr. Fabiny Tamás püspök áhítatát követően dr. Kőszeghy Miklós történész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Teológia Tanszékének docense tart előadást *Nagy Heródes, az üldözött üldöző* címmel. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Pünkösdi evangelizáció. „Nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erőt, a szeretetet és a józanság lelkét.” (2Tim 1,7) Pünkösdi evangelizáció lesz a pestszentimrei kastélydombi Luther-kápolnában (Budapest XVIII. ker., Nemes utca 62.). Május 17., csütörtök: *Erő lelke* • 18., péntek: *Szeretet lelke* • 19., szombat: *Józanság lelke*. Igét hirdet Szeverényi János. Az éneklést vezeti Győri Gábor Dávid. Az alkalmak 18 órakor kezdődnek.

GYÁSZJELENTÉS

„Mert a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban.” (Róm 6,23) Mély fájdalommal tudatjuk, hogy Jakab Miklósné született Günther Ilona 97 éves korában csendben megpihent a kistarcsai Evangélikus Papnék Johannita Szeretett-honban, ahol szerető gondoskodással körülvéve az Úr oltalmában huszonegy évig élt. Búcsúztatása április 28-án 11 óra 30 perckor volt a sári evangélikus templomban. Hamvait a gyászszertartás után férje, egykori sári lelkész sírjába helyeztük. Fájó szívvel búcsúznak tőle mindazok, akik ismerték és szerették őt, közeli rokonai és ismerősei.

A gyászoló család

Emlékét szeretettel őrizzük!

Cím: dr. Szalontai Sándorné, 1112 Budapest,
Botfalu köz 19/A

Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

Kéthetenként
hétfőn, 13.30-kor
a Kossuth rádió műsorán
Interneten: [Mediaklikk.hu](http://mediaklikk.hu)

KÖTŐSZÓ

Evangélikus közéleti blog

- Társadalom és egyház
- Kereszténység és közélet
- Krisztus és a 21. század
- A világ (nem csak) lutheránus szemmel

Kötőszó – Rákérdez, következtet, összekapcsol.

Olvassa, kövesse és ossza meg!

kotoszo.blog.hu

Tavaszi betakarítás a kántorképzőben

Felemelő örömmel zárult a főtí Evangélikus Kántorképző Intézet idei téli tanfolyama: április 14-én délelőtt négy kántori oklevelet és egy kántori bizonyítványt adhatunk át a tanfolyam hallgatóinak.

A galgagyörki Turai Krisztina – az aszódi gimnázium „kántora” – tizennyolc évesen teljesítette a bizonyítvány követelményeit úgy, hogy a kántorképzőn kívül máshol nem tanult zenét. Négy társa pedig a főtí képzési rendszer legmagasabb szintjén vizsgázott sikerrel.

Eredményei és vizsgálja alapján oklevelet kaphatott Iker Márta albertirrsai, Mészáros Anna Zsóka bényei, Kanizsár Dorottya béri és Bányai Tamás kaskantyúi testvérünk. A vizgabizottság tagjai – Mekis Ádám esperes elnökletével Simon Barbara orgonaművész és e sorok írója, a kántorképző vezetője – örömmel állapíthatták meg, hogy a magas szintű orgonadarabok megszólaltatása mellett mind az öt jelölt kiválóan kísérte a korálokat, azokat is, amelyekre előre nem készülhettek, hanem csak a helyszínen jelöltek ki számukra. Nem véletlen: mind-

nyáján rendszeresen kántorizálnak saját gyülekezetükben vagy tanulmányaik helyszínén.

Az öt vizsgázó előtt a tanfolyam hallgatói közül még nyolcan játszottak a záróünnepen: Demeter Róbert, Iker Francisca, Korgyik Estella, Kövesdi-Ratkay Vilmos Miklós, Molnár Imre, Szluka Lídia (egyéb szolgálata miatt hangfelvételtől), Thiering Péter és Tüzes Johanna Róza. Hangszeres tanáraik Ecse Zsuzsa, Mekis Péter és Pócs Miklós voltak.

Miközben hálaadással zártuk az idei bejárásos tanfolyamunkat, már készülünk az előttünk álló nyárra is. Hiszen a tavaszi vizsgák eredményeit a nyári, táborszerű alkalmakon alapozhatjuk meg.

Minden tanulni vágyó fiatal szeretettel és jókedvvel várunk! A kántorképző közössége nevében:

BENCE GÁBOR

FOTÓ: BODOR PÉTER

Nyári kántorképző tanfolyamok – Fót, 2018

A kántorképző intézet nyári bentlakásos tanfolyamai igyekeznek megismertetni a résztvevőkkel az evangélikus egyházzenét: az alapoktól kezdve az igényes orgonamuzsikáig és a lelkesítő közös éneklésig. Pontos napirend segít az idő jó kihasználásában: jut idő gyakorlásra, tanórákra, bibliaolvasásra és játékra is. Célunk, hogy aki részt vesz egy tanfolyamon, máskor is visszajárjon Fótira, hitében megerősödjön, otthonában pedig aktív gyülekezeti tag, szolgálatot vállaló muzsikussá legyen. A tanulmányok folytathatók később az intézet téli tanfolyamain és az Evangélikus Hittudományi Egyetem kántor szakán is.

1. tanfolyam: június 28. – július 14. (csütörtök–szombat); tanfolyamvezető: Bence Gábor.
2. tanfolyam: július 19. – augusztus 4. (csütörtök–szombat); tanfolyamvezető: Németh Sándor.
3. tanfolyam: augusztus 7–23. (kedd–csütörtök); tanfolyamvezető: Kertész Botond.

A jelentkezéssel kapcsolatban bővebb információ és jelentkezési lap az intézet honlapján érhető el: kantorkepzo.lutheran.hu. Jelentkezési határidő: június 1.

A Luther Kiadó mindenkit szeretettel hív
a könyvesbolti esték
tavaszi évadzáró alkalmára.

Könyvesbolti bormustra

címmel

borkóstoló
az év evangélikus
borászával,
a nagyaranyérmes
fehérbor termelőjével

május 17-én,
csütörtökön **17 órától**
az országos iroda udvarán
(Budapest VIII. ker., Üllői út 24.,
bejárat a Szentkirályi u. 51. felől).

A résztvevők 16 és 17 óra között
30%-os kedvezménnyel vásárolhatnak
a Luther Kiadó saját kiadványaiból.

Modellbemutató a könyvesboltban

A lelkesi életpályamodelld kidolgozására vállalkozott – többek között evangélikus lelkesztársával, Joób Mátéval közösen – Kende K. Péter, a Luther Kiadó igazgatója. Olvasóink a velük készült, az *Evangélikus Élet* 2017. december 3-i számában megjelent interjúból is értesülhetnek a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata elé került és immár a testület elfogadására váró koncepcióról. A tervezet körültekintően szabályozott keretek között szeretne megnyugtató perspektívát

nyújtani a lelkesi szolgálatban állóknak. A részletek megismerésére kínált lehetőséget az a beszélgetés, amelyre a Luther Kiadó által újtára indított *könyvesbolti esték* keretében Boda Zsuzsa, a sorozat ötletgazdája invitálta április 19-én a kiadó Üllői úti üzlethelyiségébe Kende K. Pétert. (Az alkalomról készült videófelvétel Győri András Timótheus szerkesztő-operatőr jóvoltából megtekinthető egyházunk központi honlapján, az *Evangélikus.hu-n.*)

■ EÉ

Közösséget szolgáló koncertek

Tizenkét megye tizenkilenc településén adtak ingyenes koncerteket iskolákban, templomokban és idősoththonokban a Budapesti Fesztiválzenekar kamarafarmációi április 9–14. között.

A közösségi heteknek olyan komoly hagyományuk van, hogy a fesztiválzenekar zenészei április 11-én már a századik idősoththonban koncerteztek Magyarországon. A jubileumi hangverseny a Fővárosi Önkormányzat X. kerületi, Gergely utcai idősoththonában volt. A *Játékidő* című programmal emellett kamarafarmációk látogattak el Salgótarján, Szada, Mikepércs, Hajdúböszörmény, Szerencs, Mezőszilas, Tatabánya, Encs, Zalakomár és Tököl idősoththonaiba is.

Az elhagyott vagy már más funkcióban működő zsinagógákban is folytatódott a fesztiválzenekar koncertsorozata, ezúttal Balatonfüreden és Szentesen.

A zenekar barokk együttese és Midori Seiler hegedűművész Jánoshalmán és Debrecenben katolikus, Dunaújvárosban pedig evangélikus templomban mutatta be Bach zenéjét.

■ MTI

Megújul a tályai evangélikus templom

Milliárdos fejlesztések Tokaj-Hegyalja világörökségi helyszínein

Kastélyok, műemlék épületek, vallási helyszínek és történelmi utcarészek is megújulnak A tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi helyszíneinek fejlesztése elnevezésű projekt keretében, amelynek megvalósítására 3,4 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást nyert a tokaji székhelyű Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. konzorciumi partnereivel a Széchenyi 2020 programból.

A fejlesztési terveket részletezve a kft. azt írta közleményében: egységes képet kap a tokaji sétálóutca, ezen belül tizenkilenc főutcai ház homlokzatának rekonstrukciója, valamint az óvárosi parti sétány fejlesztése is megtörténik. Szintén megújul az egykori mezőváros, ma község Mád belvárosi arculata, a Borsay-kastély kertje közösségi térré

alakul, a Sichermann-ház pedig interaktív kiállítással bővül – olvasható az összegzésben. Hozzáfügték: a projekt része a tályai Maillath-kastély belsőépítészeti átalakítása, a kastélykert rendezése és a tolcsvai Rákóczi-kastély fejlesztése.

A vallási értékmegőrzés keretében megújul a tályai evangélikus templom, a badrogkeresztúri római katolikus temp-

lom és a csodarabbi háza. A fejlesztéssorozat a borászati védett épített örökség megőrzését, turisztikai funkcióbővítését is szolgálja – közölte a pályázaton nyertes kft. –, többek között a tolcsvai Rákóczi-pince, a tarcali Rákóczi-szüretelőház és a sátoraljaújrhelyi Ungvári pincesor környezetének helyreállítása által.

A kft. konzorciumi partnereiként önkormányzatok, valamint borászati és egyházi szervezetek vesznek részt a programban. A beruházásoktól azt várják, hogy néhány éven belül közel nyolcvanezerrel nő a látogatók éves száma a világörökségi helyszíneken – áll a közleményben.

■ Forrás: MTI

Fogyatkozó szemtanúk, növekvő felelősség

Megemlékezés az ágfalvi németek kitelepítéséről

Az ágfalvi németek kitelepítésének – vagy ahogyan a magyarországi németek nevezik: elűzetésének – hetvenkettedik évfordulójára emlékeztünk április 14-én az ágfalvi evangélikus templomban és a mellette lévő Luther téren. Az idei volt az első év, amikor már senki nem jött el az egykor kitelepítettek közül a falu évről évre megtartott rendezvényére...

FOTÓ: ÁGFALVA.LUTHERAN.HU

Tavaly még itt volt egy bácsi, tavalyelőtt nagyon sokan, és azelőtt is mindig néhányan. Idén már nem jött el senki, hiszen hetvenkét év eltelt, és az is, aki akkor tízéves volt, amikor felszállt Ágfalván –

Sopron szomszédságában – a vonatra, ma nyolcvankét éves.

Úgy gondolom, így még nagyobb a felelősségünk, hogy megemlékezzünk az 1946-ban történekről. Még nagyobb, hi-

szén alig vannak már szemtanúk. Immár rajtunk a sor, hogy elmeséljük gyermekeinknek, unokáinknak és az utánunk következő generációknak, hogy mi történt több mint hét évtizede Ágfalván.

Ha a kitelepítésre gondolunk, akkor elsősorban az elűzöttek jutnak eszünkbe. Pedig jó, ha az itt maradt németekről sem feledkezünk meg. Azokról, akiknek a szeme előtt összeomlott egy világ, és porrá lett mindaz, amit addig ismertek és szerettek. Ma már alig élnek e szemtanúk közül.

Tavaly hét embert eltemettem a Hegy utcából. Abból az utcából, ahol az ágfalvi németiség maradéka élt a kitelepítés után. Itt élt Böhm András helytörténész is, akinek a személye Ágfalván garancia volt arra, hogy a történelem mozzanatai, az arcok, az emlékek, az események nem vesznek a feledés homályába. András bácsi három és fél éve nincs köztünk.

És szemtanúk is alig vannak már a faluban. Borzongva gondolok bele, hogy mostantól – jobb híján – miénk a felelősség, hogy soha-soha ne felejtődjenek el azok a gyalázatos dolgok, amelyek 1946-ban történtek Ágfalván és szerte Magyarországon a német lakossággal.

■ HEINRICHES ESZTER *lelkész*
(Ágfalvi és Sopronbánfalvi Társult
Evangélikus Egyházközség)

Kifüggesztik a keresztet a bajor állami hivatalokban

Kötelező lesz a kereszt kifüggesztése június 1-jétől Bajorország összes állami hivatalában – döntött április 24-i ülésén a német tartomány kormánya.

A bajor kormány közleménye szerint az állami hivatalok működéséről szóló szabályzat módosításával bevezetik, hogy „Bajorország történelmi és kulturális jellegének kifejezéséül” keresztet kell elhelyezni a hivatalok bejáratánál, jól látható helyen. „A kereszt a keresztény nyugati kulturális önazonosság alapvető jelképe” – tették hozzá.

Markus Söder bajor miniszterelnök az ülés után tartott tájékoztatón kiemelte, hogy a kereszt kifüggesztése nem ellentét az állam vallási semlegességének elvével, mert a kereszt nem egyszerűen egy vallás, hanem a bajor kulturális identitás jelképe. A keresztet azért kell a hivatalok előterében, nem a termekben kifüggeszteni, hogy ne forduljon bírósághoz, akit zavar a jelkép – mondta a tartományt egyedül kormányzó Keresztényszociális Unió politikusa. Ezzel megelőzhető az iskolai osztálytermekkel kapcsolatos vitákhoz hasonló ügyek, mert az előtérben

elhelyezett kereszt miatt senkinek sem kell „az egész napot egy kereszt alatt töltenie” – tette hozzá Joachim Herrmann tartományi belügyminiszter.

A Bayerischer Rundfunk bajor tartományi közszolgálati médiatársaság beszámolója kiemelte, hogy a kormány az új szabállyal egyértelműen jelzi a keresztény hagyomány iránti elkötelezettségét.

Az önkormányzatokra nem vonatkozik a rendelet, de a kormány javasolja, hogy vegyék át az állami hivatalok gyakorlatát.

■ *Forrás: MTI*

A Reményt Kelet-Európának projekt (Hoffnung für Osteuropa) szervezésében diakóniai szakemberekből álló népes nemzetközi csoport látogatott – Johannes Flothownak, a Württembergi Diakónia Szolgálat referensének vezetésével – április 23-án Budapestre. A többségükben német – továbbá szerb, lengyel, román és görög – menekültügyi szakértők ezután továbbutaztak Szerbiába, majd Romániába. A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájában dr. Fabiny Tamás elnök-püspök mellett az Evangélikus Diakónia Integrációs Szolgálatával, a Magyarországi Református Egyház menekültmissziójának képviselőivel, valamint a területen működő szervezetek munkatársaival folytattak eszmecsereket. (A lapzártánkorig még javában zajló programról részletesebben magazinunk következő számában adunk tájékoztatást.) ■ HAJDÚ TIBOR

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Kereszt-tűzben New Yorkban

Budapest és Washington után április 24. óta a New York-i Balassi Intézet Magyar Kulturális Központ Bartók termében látogatható az a közel-keleti keresztényég helyzetét elemző kiállítás, amely az Emberi Erőforrások Minisztériuma Üldözött Keresztények Megsegítéséért Felelős Helyettes Államtitkárságának kezdeményezésére és támogatásával jöhetett létre. A harmadik helyszínen bemutatkozó tárlat a Magyar Nemzeti Múzeum, a Migrációkutató Intézet és az Avicenna Közel-Kelet-kutató Intézete együttműködésének eredménye.

A Kereszt-tűzben – Keresztényüldözés a Közel-Keleten című kiállítás nem csak a térség humanitárius katasztrófáira, a terrorizmusra és a háborús konfliktusokra koncentrálnak. A legfrissebb kutatási eredmények alapján szokatlan installációba ágyazott tárgykollekció, fotóanyag a sokat szenvedő közösségek közül a keresztényekre fókuszál, miután az elmúlt évek eseményei korábban soha nem láttott mértékben rázták meg közösségeiket, és gyorsították fel számarányuk radikális csökkenését. Az emberek ellen elkövetett erőszak mellett az épített örökség elleni támadások is mindennaposak: a keresztények kultikus helyei a terroristák számára a pogányság jelképei, amelyeket el kell pusztítani.

A magyar kurátorok által alkotott kiállítás a Közel-Kelet keresztény közösségei mellett figyelmet fordít az ISIS-re és más terrorszervezetekre is, hangsúlyozva, hogy a szélsőséges, dzsihadista csoportok és a muszlimok közé semmi esetre sem tehető egyenlőségjel. A különleges tárlat a drámai pillanatok, a kilátástalanság, az állandó veszély bemutatása ellenére nem pesszimista hangvételű. Bemutatja a reménységet tápláló kezdeményezéseket, amelyeknek célja a probléma hangsúlyozása mellett az otthonmaradás, az újjáépítés és a hazatérés elősegítése.

Az egyedülálló összeállítás először 2017 őszén a Magyar Nemzeti Múzeumban, 2018 februárjától a washingtoni magyar nagykövetségen volt látható.

■ Forrás: Magyar Nemzeti Múzeum

Református rekonstrukciók

Három-négyszáz projekt, templomépítés és -felújítás, parókiák, közösségi terek építése és bővítése valósulhat meg abból a rekonstrukciós támogatásból, amelyet 2017 decemberében kapott a református egyház a kormánytól – mondta Bogárdi Szabó István, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke a testület április 19-i ülésén Budapesten.

A püspök úgy fogalmazott: a kapott támogatás „arányos és szükséges”. Felidézte: a Magyarországi Református Egyháznak, a magyarországi és a határon túli református egyházkerületeknek ítélte összesen 89 milliárd forintot többen aránytalanul nagy tartották más felekezetek támogatásával összevetve. A püspök szerint azonban az, aki nemcsak a decemberi, hanem a 2017 eleje óta odaítélte összes egyháztámogatást számba veszi, látni fogja, hogy a támogatás nem aránytalan.

Bogárdi Szabó István megköszönte a támogatást, hangsúlyozva, hogy az nem járandóság, és kérte a gyülekezeteket,

hogy arra használják fel, amire kapták. A református püspök kitért arra, hogy az egyház a támogatás keretében 30 milliárd forintot kapott óvodaprogramra. A támogatásból az előzetes felmérés szerint mintegy hetven óvodát építhetnek, vásárolhatnak, bővíthetnek ki, újíthatnak fel. Mint mondta, ma hatszor annyi gyermek jár református általános iskolába, mint amennyi református óvodába, és az egyház szeretne „óvodákat rendelni” a meglévő iskolák mellé.

A református zsinat lelkes elnöke beszélt arról is, hogy a református egyház elkészült egyházstatisztikái szerint a múlt évben a keresztelesek és házasságkötések száma egy-két százalékkal csökkent, a konfirmációké és a temetéseké egy-két százalékkal nőtt. Az egyház tehát stabil, és ez „komoly jövőtervezést is igényel”.

A református püspök gratulált az országgyűlési választáson április 8-án a parlamentbe jutott pártoknak és képviselőknek, különösen a Fidesz-KDNP-nek, hangsúlyozva felelősségük súlyát a törvényhozásban és a kormányzásban.

■ MTI

FOTÓ: MTI / BRUZSAK NOÉMI

BEMUTATKOZIK A KISKÖRÖSI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Város- és egyházalapító ősök nyomában

Kiskörösi evangélikusok vagyunk. Ez azt jelenti először is, hogy városalapítók vagyunk. 1718-ban a Felvidékről idetelepülő őseinket a magas hegyek szorításából az Alföld tágassága, a megművelhető földek adta lehetőség vonzotta e tájra. Felépítették házaikat, s egyúttal visszahelyezték a térképre a századokkal korábbi Keurust-Kewrest mint Kis-Köröst. Kezük nyomában város született a homokon.

Kiskörösi evangélikusok vagyunk. Nemcsak élhető várost, hanem egyházat is alapítottak az ősök. Mert a másik ok, amely miatt fölkerekedtek, az éppenséggel a szabad vallásgyakorlás reménysége volt. Szerették volna evangélikus keresztyén hitüket szabadságban megélni, gyakorolni. S itt erre is jó esélyt kaptak. Házaikkal egy időben már felhúzták az első templomot is, hogy legyen hol közösségben dicsérni Istent. S a templom mellé iskolát is építettek. Ők tudták még a dolgok helyes sorrendjét, örök példa-

ként a mai utódoknak. Pünkösd ünnepén a háromszáz éve történt város- és gyülekezetalapításra emlékezünk: „*Mindeddig megsegített minket az Úr!*” (1Sám 7,12)

Kiskörösi evangélikusok vagyunk. Imaházunk nagytermének a falán olvashatók Pál apostol szavai: „*Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?*” (Róm 8,31) A legnehezebb időkben (1949-ben) elkészült épület kis híján a néphadsereg kultúrháza lett. De a lelkesek bátor kiállása s a mintegy ezer, némán tüntető kiskörösi evangélikus kitartása megmentette az imaházat. S az ige ott a falon azóta is erre a helytállásra emlékeztet. Figyelmeztet bennünket is: ne adjuk fel, amit őseink hite, imádsága, Isten iránti szeretete hozott létre!

Kiskörösi evangélikusok vagyunk. Amikor ma egyre több szó esik az úgynevezett népegyházi forma átalakulásáról, nos, mi még mindig népegyházi keretek közt élünk. Sokan vagyunk evangélikusok ebben a városban, és ez jól van így. Nem

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

Május 20-án, pünkösd ünnepén 11 órától istentiszteletet közvetít a Duna Televízió a kiskörösi evangélikus templomból. Igét hirdet Gáncs Péter püspök.

könnyű feladat, de folyamatosan kísérletezünk, hogyan tehetjük élővé, elevenné sokezeres közösségünket.

Kiskörösi evangélikusok vagyunk. Templomunk, a második, 1783-ban épült. Tornyát tíz évvel később kapta. A toronyban három harang lakik. Fennállása során a templomot többször is átalakították és bővítették. Legutóbb 2013-ban újult meg kívül-belül. Kényelmesebb padjaival, a fűtéssel és a korszerű video- és hangtechnikával megfelel a modern kor elvárásainak. S ne feledjük: ebben a templomban keresztelték meg 1823. január 1-jén Petőfi Sándort, ezt a tényt keresztelési anyakönyvünk is igazolja.

■ LUPTÁK GYÖRGY *esperes-lelkész*

Pünkösdhétfő 2018. május 21.

CSALÁDI MISSZIÓI NAP A DÉLI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLETBEN

„TI KINEK MONDOTOK ENGEM?”

Pestszentimrei Sportkastély • Budapest XVIII. ker., Kisfaludy u. 33/C

9:00 Gyülekezés, éneklés

9:45 Köszöntések

10:00 Igehirdetés: Mt 16,13–15 – Sefcsik Zoltán szekszárdi lelkész

10:45 „A pünkösdnek jeles napján” – Sebestyén Márta és Andrejszki Judit zenei szolgálata

11:00 Pünkösd ébredés 2018? – Pódiumbeszélgetés Deák László lelkész vezetésével; résztvevők:
dr. Győri József gyermekorvos, missziói munkatárs; Pataky Albert, a Magyar Pünkösd Egyház elnöke;
Sebestyén Márta népdalénekes, előadóművész; Szabóné Mátrai Marianna evangélikus teológus

12:00 Ebéd

13:00–14:15 Délutáni programok

- A békéscsabai Calandrella kamarakórus, az Alföld Quartet és Rázga Áron zongoraművész koncertje; vezényel Kutyejné Ablonczy Katalin
- Gryllus Dániel és barátai koncertje – Jézus példázatai
- Beszélgetés az igehirdetésről – Sefcsik Zoltán
- „Sóoldatmisszió” – Evangelizáció a hétköznapi életben – dr. Győri Józseffel beszélget Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő
- Börtönmisszió – Vatai Gyula börtönparancsnokkal beszélget Deák László

14:30 Egyházkerületi díjak átadása, beszélgetés a díjazottakkal – Radosné Lengyel Anna

15:15 Úrvacsorai istentisztelet – Gáncs Péter püspök, Kondor Péter megválasztott püspök és a Sztéhlo-gimnázium diákjai

A nap zenei felelőse Győri Dávid és az Új Teremtés zenekar.
A missziói napon egész napos gyermekfoglalkozást tart a KÖSZI csapata.

Jelentkezni a del.lutheran.hu weboldalon lehet • Jelentkezési határidő: május 7.

Média a Csaláért díjra jelölték szerzőnket

Füller Tímea, lapunk rovatvezetője, nem mellesleg másfél évzede az *Evangélikus Élet* rendszeres szerzője lett a Média a Csaláért díj áprilisi jelöltje *Magyola* című írásával, amely a *Família* magazin 2018/1. számában jelent meg.

A Média a Csaláért Alapítvány 2007 óta évente osztja ki a Média a Csaláért díjat. Minden hónapban három anyagot – a nyomtatott és az online sajtóban megjelent írást vagy rádió-, televízióműsört – választ az alapítvány az előző hónapból. A három anyag egy nyolctagú zsűri elé kerül, amely pontozás-

sal választja ki közülük a hónap legjobbját. A Média a Csaláért díjat a havi jelöltek egyikének adják át a következő év januárjában. Füller Tímeával interjú olvasható a *Képmás* magazin májusi számában. ■

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Főszerkesztő: ILLISZ L. LÁSZLÓ (laszlo.illisz@lutheran.hu)
- Magazinszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rozatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap ígéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekeknek

(f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem

(tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate

(ezsu@lutheran.hu),

KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus

(eleonora.kovacs@lutheran.hu),

STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA – Életem ígéje,

Tallózó (evtallozo@gmail.com)

• Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu),

1085 Budapest, Üllői út 24.

Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518

• Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER

(peter.kendeh@lutheran.hu)

• Nyomdai előállítás: Konsilo Kft.

(1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.) Felelős

vezető: NAGY ZOLTÁN

• Árusítja a kiadó.

• Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési

ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt.

Hírlapüzletgép telefonszámán:

06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.

• INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

• Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön

(illetve Románia és Szlovákia területén)

negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy

évre 15 600 Ft, más európai országba egy

évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi

országba egy évre 61 400 Ft (195 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező

lemondásokat tudjuk az azt követő hónap

elszejével regisztrálni, ellenkező esetben még

egy hónapig jár az újság.

• Beküldött kéziratokat nem örzünk meg

és nem küldünk vissza.

• Címlapfotó: SEBESTYÉN LÁSZLÓ

ORATIO OECUMENICA

Istenünk, aki vizet fakasztottál szomjazó népednek a pusztában, hallgasd meg kérésünket, amikor hozzád kiáltunk. Jézus Krisztus feltámasztása által megmutattad számunkra dicsőséged, legyen kedves előtted könyörgésünk hangja.

Istenünk, add meg kegyelmesen minden gyermeked számára a lélek derűjét és harmóniáját. Szüntesd meg a békétlenséget az emberi szívekben, az otthonokban, a nemzetek és kultúrák között. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

Istenünk, tégy érzékennyé bennünket mások lelki és testi ínsége iránt, ébressz vágyat bennünk a te örök igéd hallgatása és az akaratod szerinti cselekvés iránt. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gy.:] Urunk, hallgasd meg...

Istenünk, könyörgünk hozzád az egyházadban folyó minden szolgálattért. Növeld hitünket, áldozatkészségünket. Szentlelkeddel támogasd egyházad Krisztusról szóló tanúságtételét. Légy pásztora vezetőinknek: püspökeinknek, lelkészeinknek, a presbitereknek és munkatársainknak. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gy.:] Urunk, hallgasd meg...

Istenünk, emlékezz meg irgalmasan a betegekről és az őket gyógyítókról. Az idősekről és a magányosokról, a munka és az otthon biztonságát nélkülözőkről, a jó szóra éhezőkről. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gy.:] Urunk, hallgasd meg...

Istenünk, hálával és meg nem szűnő reménységgel emlékezünk meg előtted az édesanyákról. Könyörgünk hozzád minden jelenlegi és leendő édesanyáért: értsék és adják tovább szeretetedet az eljövendő nemzedékek számára. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gy.:] Urunk, hallgasd meg...

Hallgasd meg kegyelmesen néped könyörgését szent Fiadért, a mi Urunkért és Megváltónkért.

[Gyülekezet:] Ámen.

9 770133 130004

18018

Húsvét ünnepe után 6. vasárnap (Exaudi)

- 4Móz 20,6-13

Csoda és még nagyobb csoda

A hely. Bő tíz évvel ezelőtti szolgálati élményem került elő az alapige olvasásakor. Állok többedmagammal a forró sivatagban, valahol a Sínai-félszigeten. Árnyékban „csak” negyvenhárom Celsius-fok van – de hol is van ez az emlegetett árnyék? A nap vakít, az ég poros, a szél fújdogál, de nem enyhíti a hőséget: a gomolygó forró levegő tele van apró, szinte láthatatlan homokszemekkel: szembe, szájba, ruha alá bemegy, a védőszemüveg, a maszk és a sál valamennyit felfog belőle, csökkenti a kemény szemcsék okozta karcolások fájdalmát, de teljesen ezt az irritációt megakadályozni nem tudja.

A csapat kissé alulmotivált: mindenki fáradt és szomjas. Van vizünk – de az is megmelegszik a kulacsban, lassan élvezhetetlenné válik. Iszom, de igazából ez az állott, meleg lötyty nem csillapítja szomjamat.

A helyzet. A modern ember felszerelésében sem kényelmes itt az élet, elképzelni nem is nehéz, hogy az ígéret földjére igyekvő nép ott és akkor milyen nehézségek árán és milyen veszteségekkel szenvedte el az előrehaladást. Emberek halnak meg, állatok hullanak el a kemény körülmények közt.

Mózes nővére is meghalt – Mirjám, a prófétanő, aki az Írás szava szerint többször szembeszállt öccsével. A régi hagyomány szerint hat évvel volt idősebb a prófétánál, ő vigyázott öccsére, amíg a fáraó leánya arra nem járt, és ő ajánlotta anyjukat dajkának. Később bajkeverése miatt leprás is lett, de Isten meggyógyította. A kétségtelen személyes veszteség mellett ott van egy másik nagy feszültség is Mózes számára: a konok, nomád nép lázong – nem először vágyik vissza a szolgaság földjére.

A segítség és a büntetés. A szomjazó embernek nem elég a távoli célt felvillantani: bőség, élelem és víz van a messzi Kánaánban – oda el kell jutni, az utat túl kell élni –, az ígéret nem oltja a szomjat. Isten ezért csodát tesz Mózes személyén keresztül – víz fakad a sziklából, elegendő a népnek és az állatoknak. Az égető probléma megoldódott, de Mózes és Áron nem vezetheti be a népet az ígéret földjére.

Nem a legfőbb vezető bizalma ingott meg a beosztottban – mint sok modern emberi párhuzamban –, hanem az ember (jelesül Mózes és Áron) nem bízott ideig-óráig az Istenben, és ennek lett meg a következménye.

A távlat. Mi is szomjazunk: tiszta vízre vagy kortól, kortól függően sikerre, elismerésre, nyugalomra. Ez a pillanat baját enyhítheti, az ember sokszor hosszú távon nem gondolkodik. Igazán nagy távlatban a segítség és a megoldás az emberiség problémáira a takarékos vízgazdálkodás, a béke, a természet és az élhető környezet lehet.

Az ember nagy kérdését, a megígért országot (amely már nem földrajzi koordinátákkal írható le) és az örök életet csak egy úton érhetjük el: úgy, ahogy János írása szerint olvashatjuk:

ANTONIO DE BELLIS: MÓZES VIZET FAKASZT A SZIKLÁBÓL (1635-1650)

„Jézus így válaszolt neki: Aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik, de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne. Az asszony erre ezt mondta: Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam meg.” (Jn 4,13-15a)

Ez a tiszta víz a mi számunkra is megígértetett, nem keresni kell, nem megszolgálni vagy megvenni, hanem kérni és elfogadni, hírét és lehetőségét továbbadni.

■ DR. LACKNER PÁL

Imádkozzunk! Atyánk, sokszor szomjazunk valami éltető után. Ne hagyj, hogy az aszály győzzön le bennünket, hogy sóvárgásunk utánad eredménytelen maradjon: add meg nekünk az örök életre buzgó forrás vizét, amelynek cseppjeivel már keresztségünkben megjelöltél minket. Hallgass meg minket az Úr Jézus Krisztus érdeméért. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (május 13.) Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged! 4Móz 6,25 (2Kor 13,13; Jn 15,26–16,4; Ef 3,14–21; Zsolt 68,20–36) Vagyis adjon sok pénzt, sikert és örömet, és közben védjen meg mindenféle betegségtől, balesettől és fájdalomtól! Hajlamosak vagyunk tudat alatt rögtön így lefordítani magunkban ezt a gyönyörű áldást. Ha már ott él bennünk a Szentlélek, akkor reménység szerint kevésbé rugaszkodunk el gondolatban az áldás valódi értelmétől, de a kísértés még ott marad, hogy másra vágyjunk, mint amire valóban szükségünk van. Mert mi is valójában az áldás, és mi az, amivel kapcsolatban Isten védelmére van szükségünk? Áldás mindaz, ami közelebb visz minket Jézushoz, és veszély mindaz, ami eltávolít bennünket tőle. Éppen azért kell könyörögnünk Istenhez, hogy ő áldjon meg és őrizzen meg, mert minket könnyen becsap a sátán, és az áldást átoknak, a veszélyt pedig kívánatosnak látjuk.

Hétfő (május 14.) Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy így mennyei Atyátoknak fiai legyetek, mert ő felhozza napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak. Mt 5,44–45 (Zsolt 33,5; Ez 11,14–20; Zsid 7,11–22) Jézus nem arra tanít bennünket, hogy úgy éljünk, hogy mindenki szeressen minket. Ha az ő tanítványai vagyunk, akkor éppen az a gyanús, ha nincsenek ellenségeink. Ellenben Jézus arra tanít minket, hogy mondjuk ki az ellenségeinkről, hogy az ellenségeink – és szeressük őket! Mennyei Atyánk sem azért gondoskodik minden emberről, mert mindenki szereti őt, hanem azért, mert ő szeret minden embert.

Kedd (május 15.) Énekeljétek és mondjátok dicsőretet szívetekben az Úrnak. Ef 5,19 (Zsolt 98,1a; 1Jn 4,1–6; Zsid 7,23–28) Szokták mondani, hogy az Istenet dicsőítő mai dalok szövege csak annyiban tér el egy szerelmes dalétól, hogy a „baby” vagy a „kedvesem” helyén Jézus neve szerepel. Anélkül, hogy belemennék e megállapítás igazságtartalmának a vizsgálatába, egy dolgot megjegyzek: ha valaki a földi szerelem helyett Jézust tartja a legfőbb boldogságának, az nem is tehetne ennél jobban. Keresztényként nem különféle földi örömeik istenítése a feladatunk, ahogyan azt a mindenkori slágerek teszik, hanem a mindenható Isten magasztalása a szívünk mélyén is és teljes szívünket áthatóan.

Szerda (május 16.) A teremtett világ maga is meg fog szabadulni a romlandóság szolgátságából Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára. Róm 8,21 (Zsolt 145,9; Ézs 32,11–18; Zsid 8,1–13) Csodálatos ígélet! Sokszor beleesünk a kicsinyesség hibájába, és

elveszítjük az örökkévalóság perspektíváját. Pedig Isten ígéretei csak az örökkévalóság távlatában bontakoznak ki előttünk. Micsoda megkönnyebbülés, hogy nem a földi életünk keretein belül kell megelnünk a tökéletes boldogságot! Itt bátran szembenézhetünk minden rosszal, törekénységgel és mulandósággal, hiszen tudhatjuk, hogy a teljesség majd az új teremtésben vár ránk.

Csütörtök (május 17.) Törődik a gyámoltalanok imádságával, nem veti meg imádságukat. Zsolt 102,18 (Lk 18,13–14; ApCsel 1,12–26; Zsid 9,1–10) El kell döntetnünk, hogy elhisszük-e, amit Isten a Bibliában kijelentett magáról. Talán éppen akkor kételkedünk a leginkább abban, hogy Isten valóban törődik velünk, amikor a legelesettebbnek érezzük magunkat, és úgy tűnik, hogy még ő se figyel ránk, nem válaszol az imáinkra. Ilyenkor egyetlen kapaszkodónk az a tény, hogy Isten egyértelműen kijelentette: nem hagy el minket soha, és mindig figyel az imádságainkra. Ha ilyenkor is belé kapaszkodunk, és nem fordulunk el tőle, végül megláthatjuk szabadítását.

Péntek (május 18.) Nagyon nagy vétet követett el ez a nép, mert aranyból istent csinált magának. Mégis bocsásd meg vétküket! 2Móz 32,31b–32 (ApCsel 19,26; Ef 1,15–23; Zsid 9,11–15) Bátor volt ez a Mózes! Micsoda bátorság kellett egy ilyen szörnyű bűn néven nevezéséhez és megvallásához! Talán azért nehéz még kiejteni, hangosan kimondani is a nyomasztó bűneink nevét Isten előtt, mert üzletelni akarunk vele. Kisebb bünt, talán úgy érezzük, még helyre tudunk hozni, de ha megnevezzük a nagy bűneinket, azzal a teljes elveszethez is ismerjük be. Mózes azonban nem üzletelt Istennel, csak könyörgött hozzá. Csak annyit mondott: „Mégis bocsásd meg vétküket!” Mi már tudjuk: minden bűnünk bocsánatával kapcsolatban csakis erre a bizonyos „mégis”-re tudunk hivatkozni, és azt is tudjuk, hogy ez a „mégis” maga Jézus.

Szombat (május 19.) Jézus örömmel fogadta őket; beszélt nekik az Isten országáról, és meggyógyította azokat, akiknek gyógyulásra volt szükségük. Lk 9,11b (Zsolt 147,3; Jn 16,5–15; Zsid 9,16–28) Egyszerűen lenyűgöző csupán belegondolni is abba a csodába, hogy Jézust nem tudjuk megzavarni! Bármikor és bármilyen nagy problémával fordulhatunk hozzá, ő nem csupán fogad bennünket, de örül is nekünk. És nem mellékesen tud is, és akar is nekünk segíteni. Forduljunk hozzá bármikor bátran, bizalommal, és ő mindig tanítani fog minket Isten királyságáról, és mindig azt fogja adni nekünk, amire szükségünk van.

■ DOBÓ DÁNIEL

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

HIT ÁLTAL

Reformáció után – reformáció előtt

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

2018. május 26.

Insula Lutherana, Győr, Petőfi tér 2.

Program

9:00 Érkezés, regisztráció

9:30 Éneklés, köszöntések

10:00 Nyitóáhitat: „Az igaz ember a hite által él”

(Róm 1,17) – Szemerei János püspök

10:30 Az Insula Lutherana épületegyüttes

bemutatása – Csorba János igazgató lelkész

11:00 Kocsis István Árva Bethlen Kata című

monodrámája – Kökényessy Ági színművész

12:30 Ebédszünet

13:30 „A hit hősei” – Szekciók a kerület

lelkészeinek vezetésével

14:30 A Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium,

Általános Iskola, Óvoda és Kollégium

ütőszenekearának koncertje

15:00 Úrvacsorai istentisztelet díjátadással:

„A győzelem: a mi hitünk” (1Jn 5,4) –

Vancsai József lelkész

A missziói nappal egy időben zajlik az iskola helyiségeiben a kerületi pedagógusok találkozója. Számukra délután külön szekciót szervezünk.

A programokkal párhuzamosan a tizenkét év alatti gyermekek számára külön foglalkozást tartunk a Péterfy-óvoda helyiségeiben.

A résztvevőknek ebédet biztosítunk. Az önálló keresettel rendelkező testvérektől étkezési hozzájárulást elfogadunk.

A nagy busszal érkező csoportok az útiköltségre ötven százalékos támogatást igényelhetnek az egyházkerülettől.

A kedvezményt a határidőig jelentkezők vehetik igénybe.

Jelentkezés: május 14-ig a püspöki hivatalban.

Tel.: (+36) 96/200-063, mobil: (+36) 20/824-4222, e-mail: nyugati.kerulet@lutheran.hu

VELED MI IS SEGÍTHETÜNK!

Evangelikus

Technikai
szám:

0035

evangelikus.hu

 /evangelikus